

Norrtälje Hamn Version 1.0

Design- & funktionsmanual

2017-04-10





INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING.....	4	8. KOMPLEMENTBYGGNADER & BYGGDA DELAR.....	25	15. KAJEN.....	62	22. SILOPARKEN.....	98
1.1 Bakgrund		8.1 Typer av byggda element		15.1 Fakta		22.1 Fakta	
1.2 Arbetsgrupp		8.2 Gestaltungsprinciper		15.2 Identitet & karaktär		22.2 Identitet & karaktär	
1.3 Målsättning		9. BELYSNING.....	28	15.3 Klippan		22.3 Belysning	
1.4 Syfte		9.1 Allmänt		15.4 Bryggan		23. FRITIDSBÅTSHAMN.....	100
1.5 Läsanvisningar		9.2 Belysningsprinciper		15.5 Vegetation		23.1 Fakta	
1.6 Masterplan		9.3 Belysningstyper		15.6 Belysning		23.2 Identitet & karaktär	
DEL I - TEMATISK BESKRIVNING		9.4 Koncept för belysningsutrustning		15.7 Broangöring		23.3 Belysning	
2. TRAFIKSTRUKTUR.....	8	10. UTRUSTNING & MÖBLERING.....	32	16. SJÖTULLSTORGET & KÄRLEKSPARKEN.....	78	KÄLLOR.....	102
2.1 Biltrafik		10.1 Uteserveringar		16.1 Fakta			
2.2 Gång- & cykelbana		10.2 Arrangemang		16.2 Identitet & karaktär			
2.3 Kollektivtrafik		10.3 Utrustning		16.3 Belysning			
2.4 Tillgänglighet		10.4 Skyltar		17. BRYGGTORGET.....	86		
2.5 Parkering & angöring		11. AVFALLSHANTERING.....	42	17.1 Fakta			
3. BÅTAR & BAD.....	12	11.1 Översikt avfallshantering		17.2 Identitet & karaktär			
3.1 Båtar		11.2 Återvinningstyper		17.3 Belysning			
3.2 Bad		DEL II - GEOGRAFISK BESKRIVNING		18. HAMNPLAN	88		
4. GRÖNSTRUKTUR.....	14	DELOMRÅDEN.....	47	18.1 Fakta			
4.1 Landskapet		12. LOKALGATOR.....	48	18.2 Identitet & karaktär			
4.2 Växtmaterial		12.1 Fakta		18.3 Belysning			
5. DAGVATTEN.....	16	12.2 Identitet & karaktär		19. PIREN.....	90		
5.1 Allmänt		12.3 Trafik & parkering		19.1 Fakta			
5.2 Allmän plats		12.4 Belysning		19.2 Identitet & karaktär			
5.3 Kvartermark		12.5 Vegetation		19.3 Belysning			
5.4 Bryggan- den västra dammen		13. GÅNGFARTSOMRÅDEN & GÅGATOR.....	54	20. GALÄRSPARKEN.....	92		
5.5 Galärsparken- de östra dammarna		13.1 Fakta		20.1 Fakta			
6. SOCIAL STRUKTUR.....	18	13.2 Identitet & karaktär		20.2 Identitet & karaktär			
6.1 Sociala funktioner		13.3 Trafik & parkering		20.3 Belysning			
6.2 Äldre		13.4 Belysning		21. HAMNPARKEN.....	96		
6.3 Ungdomar		13.5 Vegetation		21.1 Fakta			
6.4 Barn & lek		13.6 Entréer & infarter		21.2 Identitet & karaktär			
7. KONST & KULTUR.....	22			21.3 Belysning			
7.1 Konst							
7.2 kultur							



NORRTÄLJE
KOMMUN

sydväst
arkitektur och landskap

COWI



1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Norrtälje Hamn är en ny hållbar stadsdel som byggs i centrala Norrtälje på den gamla industrihamnen som en direkt förlängning av stadskärnan ut till Norrtäljeviken, havet och skärgården. Här planeras bostäder och service för 4000-5000 personer, och områdets geografiska omfattning är nära nog en fördubbling av den befintliga stadskärnan. Projektet omfattar ca 11,4 hektar land och 6 hektar vatten. Detaljplanearbetet för större delen av den allmänna platsen samt vattenområdet, den s.k. skelettplanen, startade 2012 och vann laga kraft 2015-01-13.

I samband med planprocessen påbörjades också arbetet med ett styrande dokument; "Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn". Utbyggnadsstrategin utgör handbok för alla aktörer inom projektet och beskriver visionen för området och hur den skall uppnås. Den senaste versionen antogs av Samhällsbyggnadsutskottet den 1 juni 2016.

Under försommaren 2015 genomförde man en tävling om de offentliga rummen i Norrtälje Hamn och i oktober utsågs förslaget "Att angöra en brygga" till vinnare. Förslaget är framtaget av Sydväst arkitektur och landskap i samarbete med COWI. Under hösten 2015 och våren 2016 har arbetet med den fördjupade gestaltningen pågått samtidigt som markanvisningstävlingar genomförts för en del av kvartererna i området.

Stadsomvandlingen är indelad i tre större utbyggnadsetapper (G1-G3). En del grundförstärkning är redan genomförd/pågående för hela området i form av en ny kajkonstruktion som byggs över den befintliga kajen. Denna designmanual är ett komplement och en fördjupning av redan gällande detaljplan, Utbyggnadsstrategin för Norrtälje Hamn och tävlingsförslaget "Att angöra en brygga".

1.2 Arbetsgrupp

Denna handling är upprättad av Sydväst arkitektur och landskap med underkonsulter, COWI & ÅF Lighting, i samarbete med Projekt Norrtälje Hamn.

Representanter för Norrtälje Hamn:

Roger Gustafsson, projektledare
Pernilla Logren, bitr. projektledare
Sven Engdahl, projekteringsledare
Carolina Sahlén, hållbarhetsfrågor (CityLab)

Representanter för konsultgruppen:

Sydväst arkitektur och landskap:
Lina Dahlström, projektansvarig
Per Andersson, bitr. projektansvarig
Helen Mosseby, handläggande landskapsarkitekt
Andreas Mayor, arkitekt fysisk planering
Axel Helander, landskapsarkitekt
Lina Byberg, arkitekt

COWI
Henrik Ekström, trafikplanering
Henrik Wall, marina konstruktioner
Anna Larsson, VA dagvatten
Hanna Lundqvist, VA-ingenjör
Tove Kronqvist, gatu- och vägprojektör

ÅF Lighting
Frida Nordmark, belysningsarkitekt

1.3 Målsättning

Målsättningen med framtagandet av Design- och Funktionsmanualen är att utifrån detaljplanen (Skelettplanen), Utbyggnadsstrategin för Norrtälje Hamn, det vinnande tävlingsförslaget "Att angöra en brygga" från tävlingen kring Norrtälje Hamns offentliga rum samt arbetsgruppens instruktioner, utforma en handling som konkretiserar gestaltungsambitionerna och övergripande funktioner för de offentliga rummen, både gröna och hårdgjorda ytor.

1.4 Syfte

Handlingen syftar till att beskriva systemen och ambitionsnivån för de offentliga rummen inom området och i anslutning till befintliga delar av stadskärnan. Design- & funktionsmanualen ska utgöra en beskrivning av systemtanken för senare systemhandlingar eller i förekommande fall en mer detaljerad beskrivning redan från början. Den skall utgöra beslutsunderlag och dokumentation för Norrtälje Hamn och kommunens linjeorganisation, och vara projekteringsunderlag för samverkansentreprenören och ett stöd för områdets olika byggherrar. Den avser också utgöra styrande dokument och säkerställa ambitionsnivå och kvalitet under hela utbyggnadstiden.

1.5 Läsanvisning

Design- & funktionsmanualen består av en ritning L-01.1-Masterplan och detta dokument med tillhörande bilagor för exempelvis belysning. Dessa ska läsas tillsammans då de kompletterar varandra. I Design- & funktionsmanualens första del är systemen tematiskt beskrivna (trafikstruktur, grönstruktur, dagvatten etc). Den andra delen är en geografiskt uppdelad beskrivning av respektive del, från funktion till specifika material som ytskikt, utrustning, belysning och vegetation.

Under varje kapitel återfinns en grå ruta med hänvisningar till relevanta dokument. Dessa inkluderar;

- Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn
- Båtplanering i Norrtälje Hamn
- Teknisk Handbok Norrtälje kommun
- Norrtälje Hamn Grönytefaktor version 1.0
- Avfallsprogram Norrtälje Hamn version 1.0
- Mobilitetslösningar i Norrtälje Hamn
- Norrtälje Hamn PM Dagvatten version 1.1

1.6 Masterplan



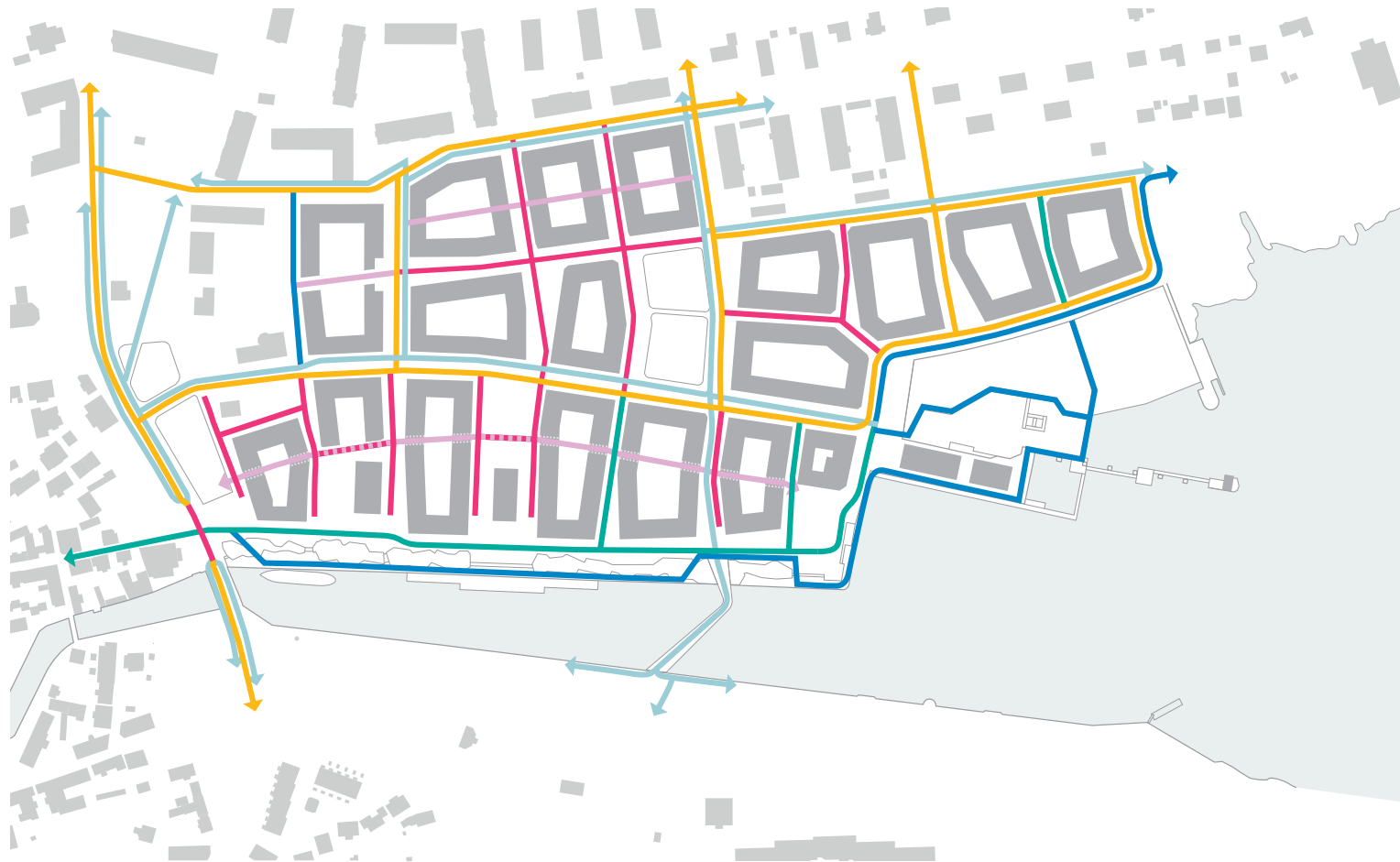
Del I

Tematisk beskrivning

2. TRAFIKSTRUKTUR

Enligt Utbyggnadsstrategin för Norrtälje Hamn skall gång- och cykeltrafik prioriteras i den nya stadsdelen. Gatunätet har därför delats upp i två tydliga hierarkier/karaktärer; lokalgator för genomgående trafik och gångfartsområden för trafik till och

från bostadskvarteren. Gestaltningen skall tydligt understödja önskade trafikslag och trafikmängder.



- Lokalgata; gata med bla busstrafik
- Gångfartsområde; fordon på gåendes villkor
- Gång-cykelväg; för gång- och cykeltrafik

- Gångstråk, tillgängliga stråk för gående
- "Tvärstråket"; stråk genom kvarter
- Gågata; gående, cyklar samt behörig trafik



2.1 Biltrafik

Lokalgata

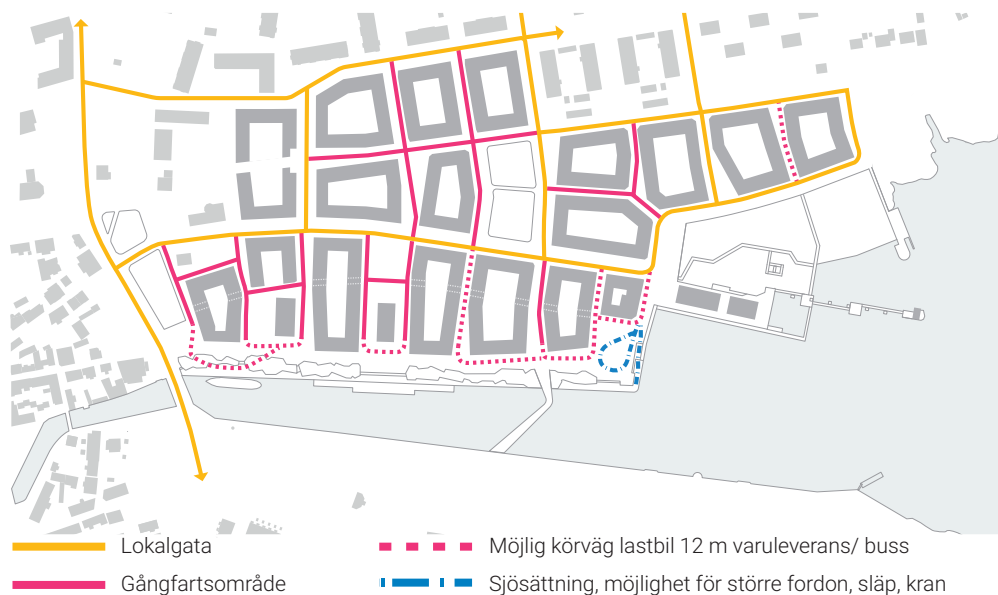
I områdets mitt löper Östra Rögårdsgatan som en ryggrad genom området och kopplar stadsdelen till resten av Norrtälje via Brännäsgatan och Hamnvägen. Det är också längs Östra Rögårdsgatan som områdets busshållplats är belägen, centralt invid Hamnparken med jämna avstånd till områdets olika delar. Östra Rögårdsgatan avslutas i öster av den nya Galärsgatan.

I områdets norra del löper de befintliga gatorna Vegagatan och Pilgatan som i samband med utbyggnaden av Norrtälje Hamn får en mer stadslik karaktär med långsgående parkeringar och gatuträd. Samtliga lokalgator i området får BK2 klassning.

Gångfartsområden

Stadsdelen kan delas in i tre storkvarter; Kajkvarteren söder om Östra Rögårdsgatan längs Hamnpromenaden, Rackarungarkvarteren i områdets nordvästliga delar och Galärskvarteren i öster. Dessa delas sedan upp i mindre kvarter omgivna av gångfartsområden där all bil- och cykeltrafik sker på de gåendes villkor. Här skall genomfartstrafik minimeras och i vissa fall helt undvikas som i kajkvarteren där varje gångfartsområde avslutas mot kajen i en återvändsgränd. Endast leveranser eller annan behörig trafik tillåts använda delar av Hamnpromenaden för genomfart. Gestaltningen skall främja uppmärksamheten hos bilföraren och inga nivåskillnader mellan biltrafik och övriga trafikarter förekommer. Tillåten hastighet är gångfart.

Området är dimensionerat för lastbil 12m (LBN). LBN har framkomlighet i samtliga korsningar och till huvudgata.



2.2 Gång- och cykeltrafik

Gång- och cykeltrafik skall dominera stadsbilden och uppmuntras i alla delar av området. Lokalgatorna förses med släta trottoarer i betongmarksten, och på gångfartsgatorna rör man sig som fotgängare och cyklist i gaturummets mitt på släta markstenar med så jämn lutning som möjligt. Hamnpromenaden kommer att skyltas gånggata och endast tillåta begränsad biltrafik i form av leveranser eller trafik med särskild behörighet. Längs med Östra Rögårdsgatan, Hamnvägen, Norra Brännäsgatan och Pilgatan blir den ena trottoaren en kombinerad gång- och cykelbana.

Området kommer att erbjuda generöst med allmänna cykelparkeringar vid Sjötullstorget, Hamnparken, Piren/Galärsparken och längs med Hamnpromenaden. Besöksplatser kommer även att finnas på gångfartsområdena invid bostädernas eller verksamheternas entréer. Väderskyddade cykelplatser kommer att förekomma vid

Sjötullstorget och Piren, där även allmänna cykelpumpar och laddstationer för elcyklar kommer att finnas.

Genom kajkvarterens mitt går ett informellt tvärstråk som skall bidra till och förstärka områdets varierade karaktär. Det skall vara öppet för alla och i kontrast till kajpromenaden erbjuda en alternativ promenad genom områdets mer intima bostadsmiljöer. På grund av områdets topografi kan inte full tillgänglighet i alla delar uppnås, men en visuell kontakt med kvarterens gårdsmiljöer underlättar orienteringen och bidrar till en ökad trygghet i området.



Typsektion- lokalgata

2.3 Kollektivtrafik

Behovet av kollektivtrafik i området kommer att öka i takt med hamnens utbyggnad. Lokala busslinjer kommer att nå området från Vegagatan via Brännäsgatan, Östra Rögårdsgatan och vidare norrut via Hamnvägen. Dessa lokalgator är dimensionerade för att klara busstrafik i båda riktningar med hållplats längs Hamnparkens södra del på Östra Rögårdsgatan. Busshållplatsen ligger centralt belägen i området med nära till viktiga publika funktioner och framtida evenemang såsom Hamnplan, Piren, Galärsparken och ett framtida allaktivitetshus.

Det finns även en uttalad önskan om att färjetrafiken i skärgården skall utvecklas så att Norrtälje och Norrtälje Hamn blir en skärgårdsdestination för persontrafik, exempelvis via skärgårdstrafik. Föreslagen tilläggsplats ligger vid Hamnplan väl

förbunden med stadens övriga kollektivtrafknät via busshållplatsen invid Hamnparken som ligger på gångavstånd från hamnen. Då busstrafiken löper längs Östra Rögårdsgatan med hållplats vid Hamnparken utgår idag befintlig hållplats vid Vegagatan.



2.4 Tillgänglighet

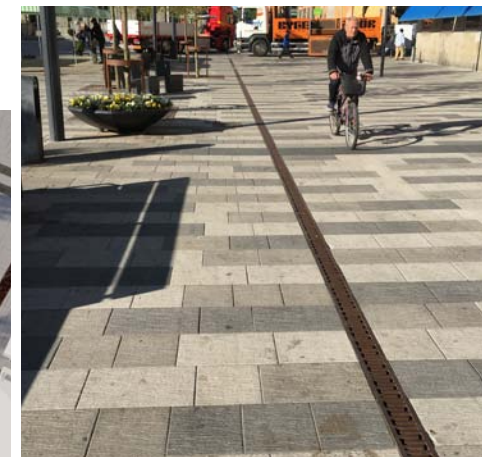
En självklar utgångspunkt för gestaltningen av de offentliga rummen i Norrtälje Hamn är att de skall vara tillgängliga för alla, och utgå ifrån Norrtäljes tekniska handbok med riktlinjer från Rådet för funktionshindrade (RFF).

Alla huvudstråk för gående skall vara släta och inte tillåta lutningar på mer än 5% (1:20). Det gäller även områdets gång- och cykelbro Havslänken som förbinder stadsdelen med Societetsparken längs åns södra sida.

Alla ramper förses med vilplan och handledare. Kantstenar längs med områdets lokalgator är vid korsande stråk alltid fasade så att full framkomlighet uppnås.

Ledstråk i form av kontrastmarkeringar och taktila stråk skall så långt det är möjligt vara en naturlig del av gestaltningen. De kan åstadkommas genom olikheter i markmaterial och följa andra för området självklara funktioner såsom rännalar för dagvattenhantering och på så sätt bli en självklar del av områdets identitet och karaktär.

I alla huvudstråk används markmaterial som erbjuder full tillgänglighet såsom markstensplattor i betong, naturstenshällar eller sågad/flammad smågatsten.



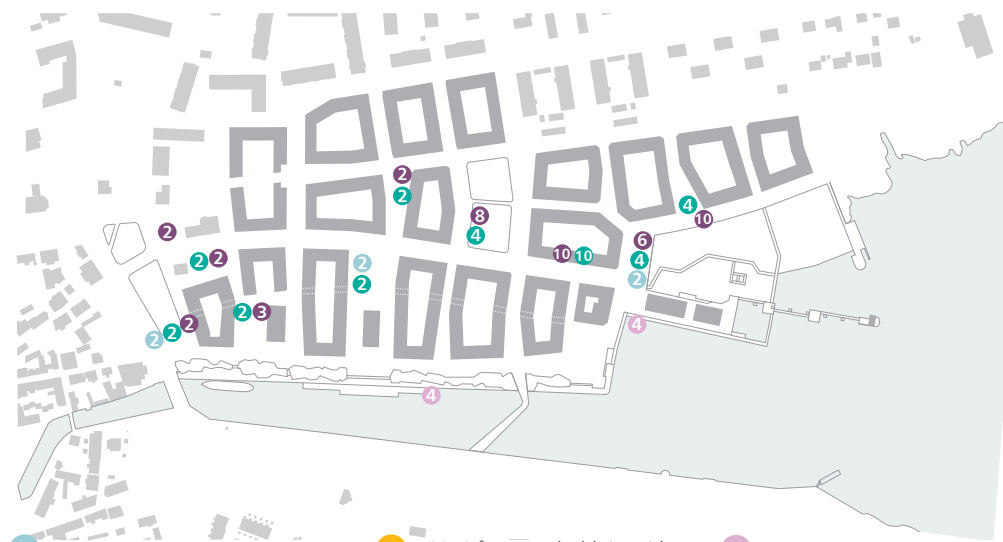
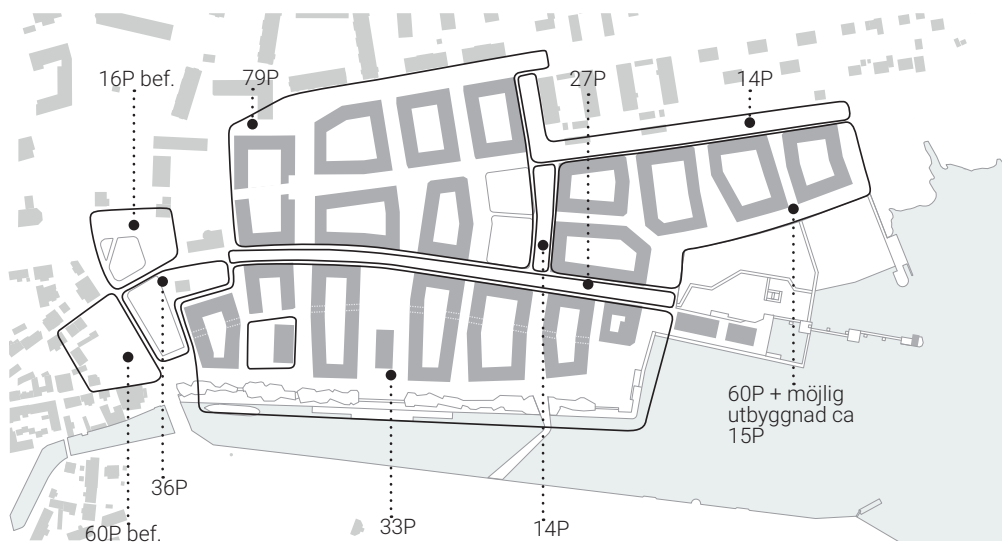
2.5 Parkering & angöring

Samtliga kvarter löser boendeparkeringen inom respektive kvarter i underjordiska garage med in- och utfarter från omgivande gångfartsområdena. Inga in- och utfarter är tillåtna längs med områdets lokalgator med undantag för kv 2 Brännäset. Besöksparkeringar för boende i området skall lösas inom respektive kvarter. För att tillgodose kraven på tillgänglighet i området kommer besöksparkeringar för rörelsehindrade att anordnas i nära anslutning till entréer på områdets gångfartsområden.

Norrtälje är en sommarstad och kommer under vissa perioder att gästas av ett stort antal besökare. En uttalad önskan är att minimera biltrafiken i området under hela året, och genom god tillgänglighet via kollektivtrafik och genom att uppmuntra till bilpooler minimera antalet bilar i området. Allmänna parkeringsplatser finns längs med områdets

lokalgator och samlade på ett antal allmänna parkeringsplatser invid Sjtullstorget, Siloparken, Hamnpiren och Hamnparken.

Som ett led i minskade utsläpp finns en ambition att erbjuda laddplatser för elfordon inom Norrtälje Hamn. För mer information kring mobilitetslösningar och laddstationer, se 'Mobilitetslösningar i Norrtälje Hamn'



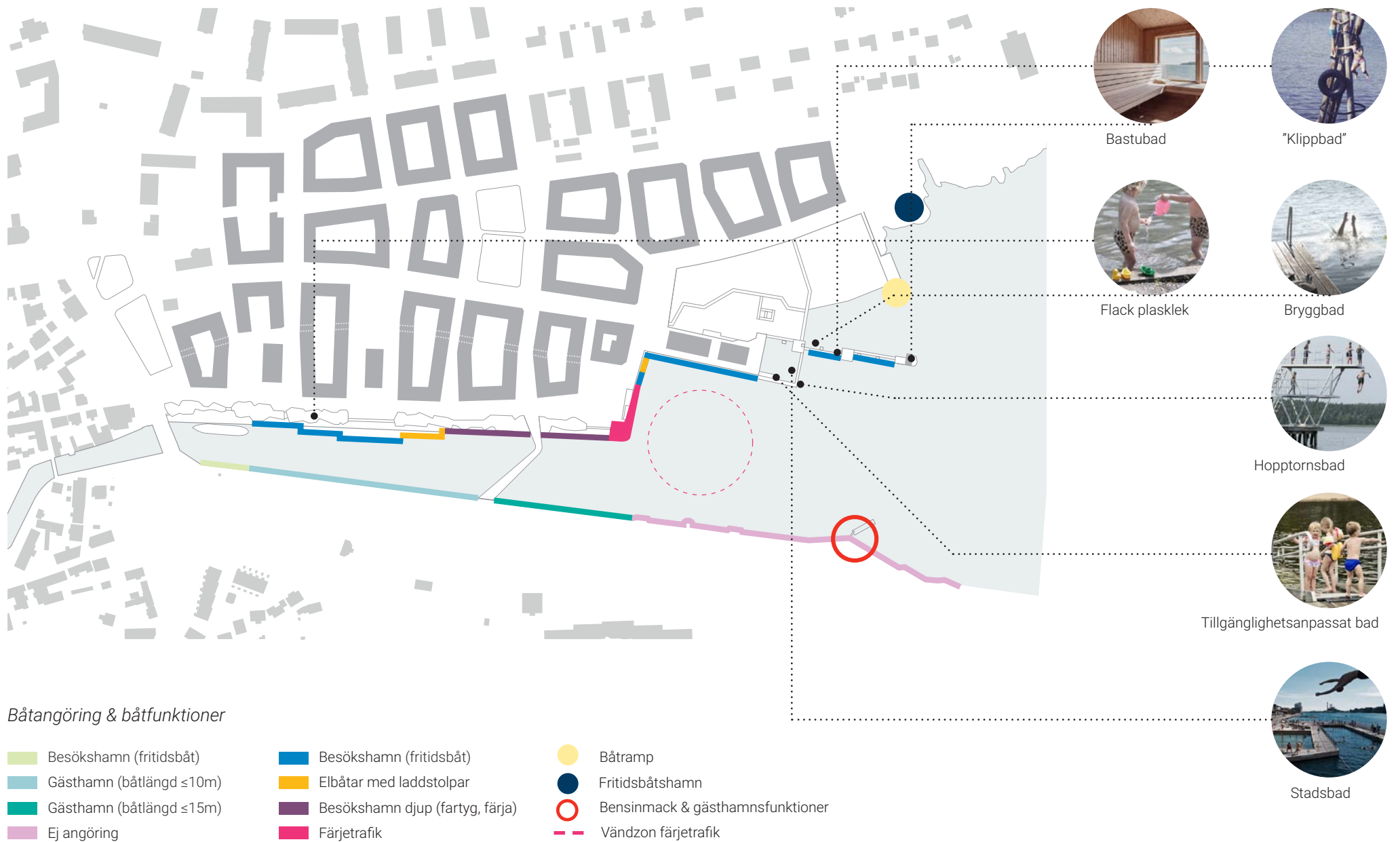
'Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn',

se sida och avsnitt;

- 4.2.2.2. Trivsamma och trygga gator och platser s.30
- 4.2.4.1 Gatunätet ska skapa tydliga stråk och noder s.41
- 4.2.4.2 Gatumiljöer ska prioriteras för gående s.42
- 4.2.4.3 Gena cykelstråk och nära cykelparkering s.43
- 4.2.4.4 God tillgång till attraktiv kollektivtrafik s.44
- 4.2.4.5 Biltillgänglighet och hastigheter anpassas till stadslivet s.45
- 5.10. Trafik s.75

För vidare läsning, se även '**Mobilitetslösningar i Norrtälje Hamn**'

3. BÅTAR & BAD



3.1 Båtar

Att åstadkomma bra förutsättningar för ett rikt båtliv inom Norrtälje Hamn är av största vikt. Båtliv tillskapar värden i form av livsmiljö, turism och förstärker Norrtäljes roll som porten till Roslagen. Olika typer av angöring, däribland besökshamn och gästhamn, är avgörande och presenteras här kortfattat. För mer utförlig beskrivning, se "Båtplanering i Norrtälje Hamn, 2015"

Sjösättning och arrangemang

Båtrelaterade arrangemang ska kunna förläggas till Hamnplan där större kajtor finns. Här kan större båtar angöra och publika ytor finns för relevanta tillfälliga arrangemang (restaurangtält, mässtält osv). Sjösättning och upptagning kan ske men förutsätter rutiner och reglering i hamnordningen. I förlängningen av Port Arthur planeras en båtramp för mindre och medelstora fritidsbåtar på trailer.

Besökshamn

Besökshamn innebär en tillfällig angöring där båten kan lämnas obebakad en begränsad tid. I Norrtälje föreslås två kategorier av besökshamn. En för fritidsbåtar och en djupare del för fartyg/färjor.

För fritidsbåtar bör det finnas minst två bryggplatser där det ska vara möjligt att ligga med långsidan mot bryggan. Dessa platser bör även ha en sådan bryggnivå att en person med nedsatt rörelseförmåga ska kunna komma ombord på båten.

Besökshamn för stora fartyg som exempelvis Ostindiefararen Götheborg och Blidösund kräver stora ytor och visst vattendjup. Besöksplatser för fartyg utgör också möjlig lastkaj samt reservplats för färjetrafik så som båttaxi.

Gästhamn

En gästhamn innebär angöring för fritidsbåtar med

inriktning mot tillfälliga besök och turister. Utöver uthyrning av förtöjningsplatser erbjuds övrig service såsom avfallshantering, mottagning av toalettavfall samt tillgång till dricksvatten och hygienutrymmen i närområdet.

Båtbryggor ska dimensioneras och utformas som gångytor för att garantera framkomlighet. Dessa ska även utrustas med taktila markeringar. Eventuella träbryggor utformas så att regnvatten snabbt rinner bort för att garantera halkfria gångytor. Service i anslutning till gästhamnen ska bidra till en bättre koppling till Norrtälje centrum.

Färjetrafik

Norrtälje Hamn och Hamnplan planeras för att på sikt kunna ta emot skärgårdstrafik och annan kommersiell färjetrafik. Den kollektiva sjötrafiken (Waxholmsbolaget eller liknande typ) har idag fartyg som uppgår till 40 m på längden och 6-11 meter på bredden. Dessa fartyg kräver visst manöverutrymme utanför bryggan samt under sträckan mellan farled och hamn. Det är betydelsefullt att denna zon lämnas fri (vattenyta utanför Hamnplan) för att i framtiden kunna möjliggöra för fartyg och färjor i Norrtälje Hamn.

Fritidsbåtshamn

Beskrivning av fritidsbåtshamnens funktion och innehåll. En önskad utveckling som kräver ny detaljplaneläggning.

Elbåtar

Elbåtar i båtpool ska finnas med laddstolpar och läsbarhet i kaj. Exakt läge för elbåtar är under utredning.

Teknik och säkerhet

Längs bryggan vid kajen och Hamnpiren placeras

teknik och säkerhetsutrustning. Detta inkluderar livräddningsutrustning, kajstege och brandsläckare. Vatten och el för småbåt/fritidsbåt samt vatten och el för förtöjda färjor/större båtar.

Placering av dessa återfinns i kapitlen "14. Kajen" samt "18. Hamnpiren" i den geografiska beskrivningen av denna Design- och funktionsmanual.

3.2 Bad

Flera olika typer av bad föreslås inom hamnen för att tillgodose behov och önskemål från olika målgrupper. Längs Klipporna finns flacka ytor som kan hantera mindre mängder vatten och därigenom fungera som plasklek för yngre barn. Utformningen av Klipporna anpassas till regelverk avseende plaskdammar och djupet på vatten blir mindre än två decimeter vilket inte kräver något särskilt skydd.

Hamnpiren får en central roll i badandet. Ett stadsbad föreslås här. Med träbryggor runt en skyddad pool bjuder stadsbadet på en helt ny badupplevelse i Norrtälje. Ett tillhörande hopptorn skapar ytterligare spänning till badet. I anslutning till poolen finns större ytor för bryggbad och solande. Anläggningen tillgänglighetsanpassas med en ramp ner i vattnet för att möjliggöra bad från rullstol.

Längs ut på piren finns en publik bastu med egna bryggor. På vintern kan detta fungera som en attraktion för hamnen och locka ut vinterbadare till ett isande dopp i Norrtäljefjärden.

'Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn',

se sida och avsnitt;

Norrtälje Hamn – en öppen och tillgänglig stad
s.6

3.5.3. En levande stadsdel för barn, båtar och bad s.17

4.2.3.6 Hamnpiren, Hamnbadet och Hamnplan
skall bli stadsdelens landmärken s.40

4.2.4.8 Småbåtshamn för boende och
gästhamn s.48

4.2.4.9 Hamn för färjetrafiken s.49

för mer information kring båtplanering, se;

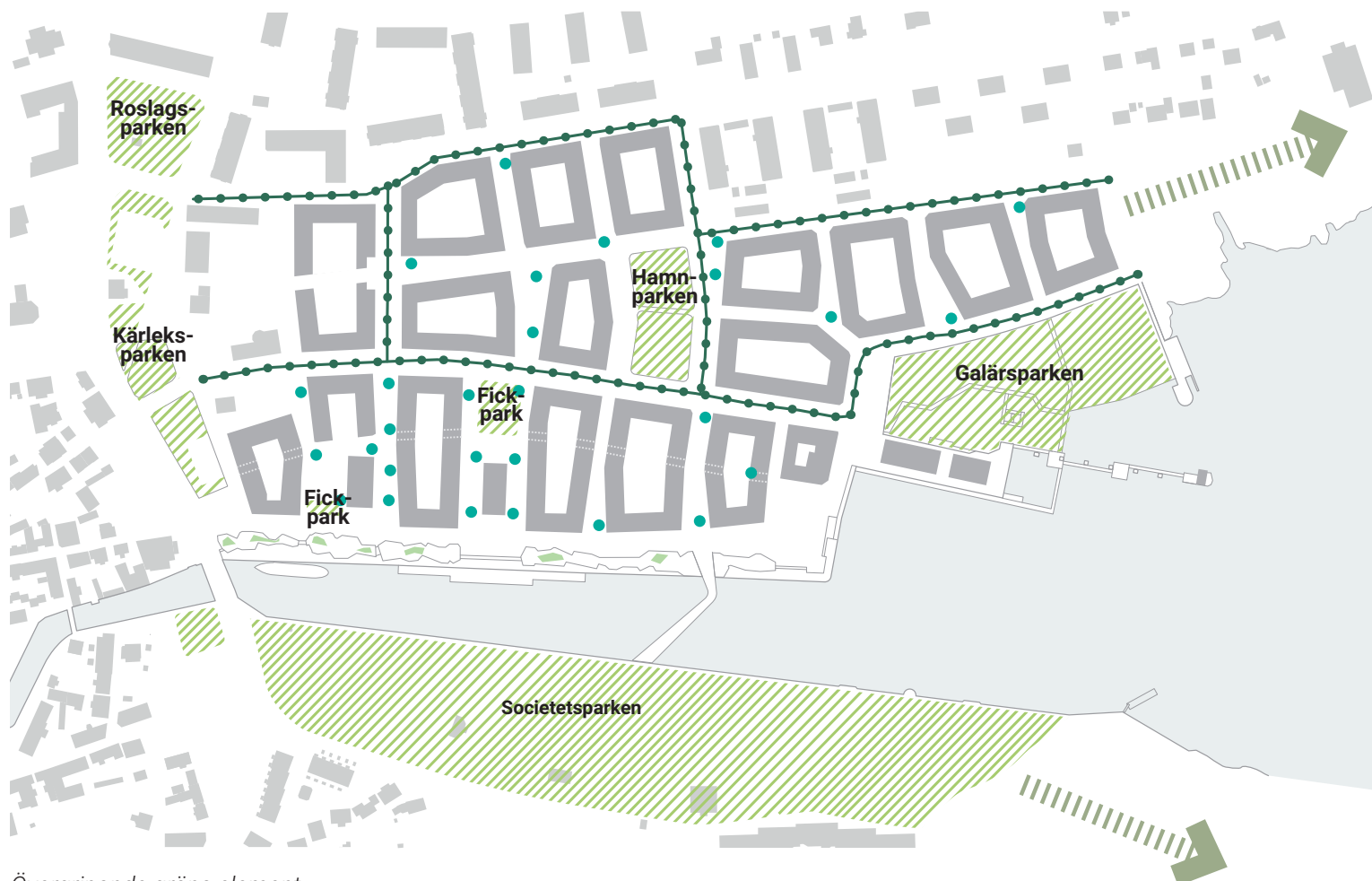
'Båtplanering i Norrtälje Hamn'

**TEXT KRING BAD SKA SES ÖVER NÄR
VI HAR BÄTTRE KUNSKAP KRING BLA.
PIRBAD.**

4. GRÖNSTRUKTUR

Norrälje Hamn är beläget i en fantastisk kontext med sin kaj helt i söderläge och på andra sidan ån stadens stadspark, Societetsparken från 1860-talet, vars kraftfulla högresta träd utgör ett enastående fondmotiv för hela stadsdelen.

I samband med utbyggnaden kommer även nya parkrum att tillskapras och redan existerande delar såsom Kärleksparken längs med Roslagsgatan vitaliseras och rustas upp.



Övergripande gröna element

-  Trädalléer lokalgator
-  Grönska på klippor
-  Landskapsstruktur visuell kontakt
-  Parkmark
-  Stilleben



Stilleben i gaturummen utformas efter skärgårdens kvaliteter



Våtmarksvegetation i Galärs-parken



Varierande gatuträd med färger över säsong



Gröna kvaliteter i Hamn-parken och Kärleks-parken

4.1 Landskapet

En viktig utgångspunkt för den landskapliga gestaltningen har varit mångfald, variation och upplevelse, och ambitionen att skapa nya värden för staden som helhet och utflyktsmål för kommunen i stort. För att åstadkomma en rik och varierad miljö både avseende karaktär, upplevelse och aktivitet tillämpas tanken om de 8 parkkaraktärerna i utformningen. (Tanken på parkkaraktärer är ett resultat av forskning från SLU Alnarp där landskap kategoriseras i 8 olika varianter. Dessa är artrik, rofylld, allmänningen, samvaro, rymd, viste, kultur/historia och vild.)

De befintliga parkrummen, Societetsparken och Kärleksparken har pastorala motiv med stora solitära träd i öppna gräsytor för lek, vistelse och promenad. I områdets mitt ligger Hamnparken som i kraft av sitt centrala läge i strukturen kommer att bli ett viktigt vardagsrum för stadsdelens invånare, men även en självklar målpunkt för områdets besökare. Här kommer flera viktiga servicefunktioner att samlas och områdets busshållplats vara belägen. Galärsparken i områdets östra del består av en serie öppna dammar och kommer att ta hand om stora delar av både stadsdelens och befintliga stadens dagvatten. Här erbjuds en helt unik ståndort med plats för pedagogisk verksamhet och rekreation.

Även småskaliga parkmotiv som kvartersparken norr om kv 6, Siloparken och "pocketparken" mellan kv 1 och 3 kommer att vara viktiga inslag i stadsbilden och bidra till en rik upplevelse med olika sorters vistelse och lek.

Hamnpromenadens landskapliga utformning är del i att hantera kajens olika nivåer. För att säkerställa att byggnaderna i området klarar framtida förhöjda vattennivåer ligger bottenvåningarna på +2.0 RH00. För att erbjuda ett levande båtliv och kontakt med

vattnet behöver kajen två nivåer. Klipplandskapet längs med kajen är utformat för att ta hand om denna nivåskillnad och erbjuder samtidigt plats för träd och växtlighet på kajen. Klipplandskapet bryter också ner kajpromenadens bredd och som helhet kan den både mäta sig med den stora skalan och i sina mindre delar skapa unika småskaliga sammanhang med plats för vistelse och aktivitet.

Områdets lokalgator förses med gatuträd som bidrar till ett fint lokalklimat och skänker en intimitet till gaturummen.

Grönytefaktor

För projektet tillämpas en grönytefaktor för kvartersmark och allmän plats, för att säkerställa en stadsdel med värden som bidrar till en hållbar stadsdel, så som biologiska värden och sociala värden. För vidare läsning kring grönytefaktor i Norrtälje Hamn, se 'Norrtälje Hamn Grönytefaktor version 1.0'

'Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn',
se sida och avsnitt;

4.2.2.4. Närhet till bra parker och lekplatser s.32

4.2.3.4 Förskolor och skolor med god tillgång till park och natur s.39

4.2.6.2. Biologisk mångfald och ekosystemtjänster s.58

För vidare läsning om grönytefaktor, se **'Norrtälje Hamn Grönytefaktor version 1.0'**

4.2 Växtmaterial

I närhet till hamnen finns flera befintliga gröna miljöer av stort värde. Naturligtvis Societetsparken som med sina mäktiga träd bildar fond till hamnen, men även Kärleksparken och årummet mot väster. I hamnen innebär de påbörjade stabilitetsarbetena att trädplantering kräver upphöjda ytor för att få en långsiktigt god utveckling. Föreslagna träd är därför koncentrade kring Klippan och följer artsammansättningar som finns naturligt i skärgårdslandskapet. Det tillsammans med platstypisk undervegetation ger en stark lokal förankring. Vegetationen är tätast längst in mot staden och blir mer karg och sparsmakad längre öster ut. Arter i de i inre delarna kan vara ek, ask och

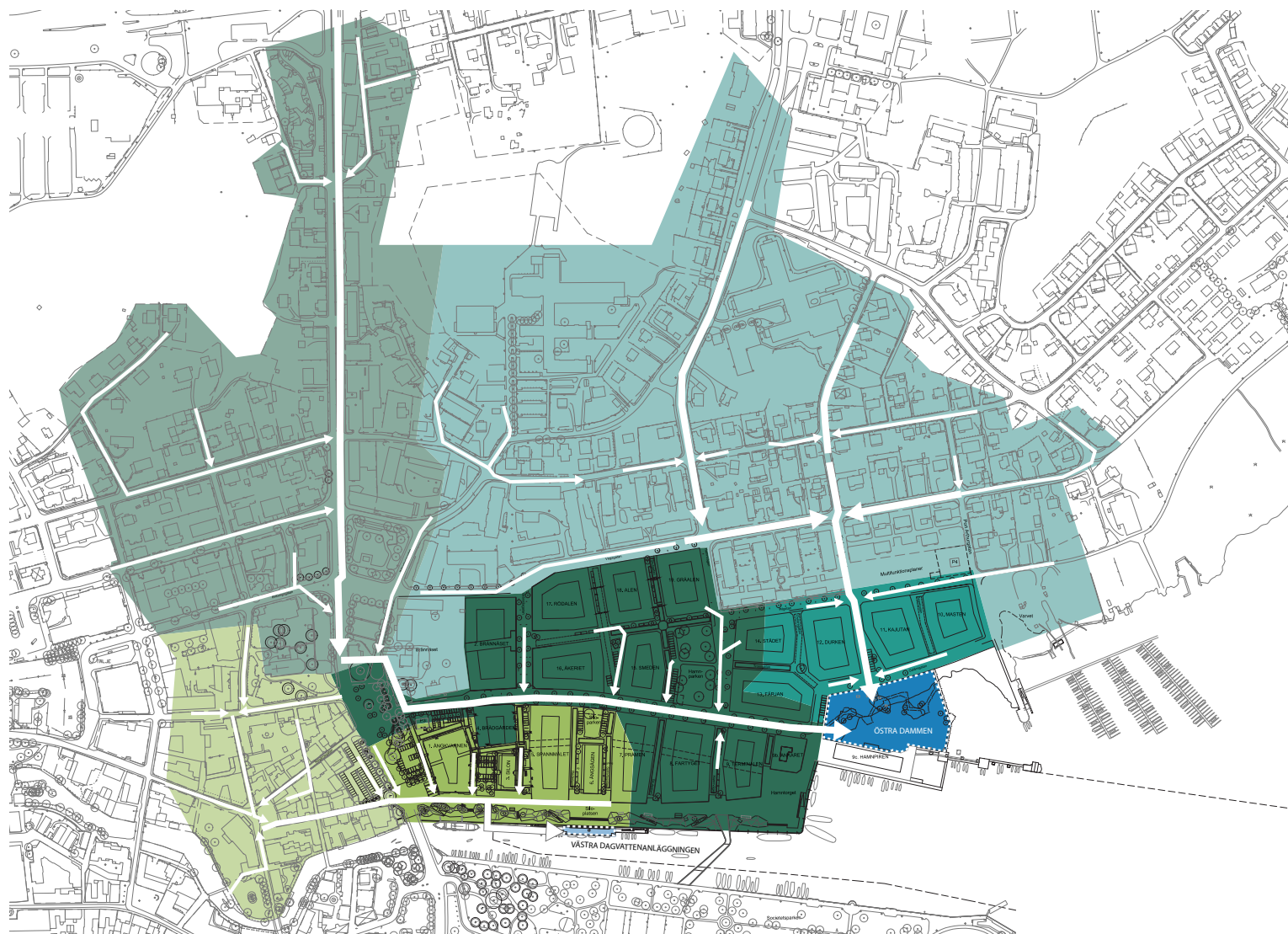
lönn, i mellanzonen tall och prydnadsgräs och längst ut trift och andra strandängsväxter.

Skärgårdslandskapet utgör inspiration till områdets vegetationsbehandling och är tänkt att beskriva ett koncentrat av dess olika karaktärer från innerskärgård, mellanskärgård och ytterskärgård.



	Inner-	Mellan-	Ytterskärgård
Topografi			
Vegetation			
Bebyggelse			
Karaktär			

5. DAGVATTEN



- | | |
|--|--|
| Bef. bebyggelse (ca 15.2 ha) avrinning till Östra dammen | Bef. bebyggelse (ca 4.5 ha) avrinning till Västra dammen |
| Bef. bebyggelse (ca 23 ha) avrinning till Östra dammen | Ny bebyggelse (ca 2.7 ha) avrinning till Västra dammen |
| Ny bebyggelse (ca 6.8 ha) avrinning till Östra Hamnen | Östra dammen (ca 0.8 ha) |
| Ny bebyggelse (ca 2.3 ha) avrinning till Östra Hamnen | Västra dagvattenanläggningen |

Dagvatten ska användas eller avledas på ett säkert, miljöpåpassat och kostnadseffektivt sätt så att invånarnas säkerhet, hälsa och ekonomiska intressen inte hotas. Dagvatten, och även snö, innehåller olika typer av föroreningar som man önskar rena vattnet ifrån. Dag- och smältvattnet ska i första hand tas om hand och renas där det uppstår. Det finns flera olika metoder för att fördröja och/eller rena dagvattnet som inte innebär att källan direkt åtgärdas eller att dagvattnet leds till ett reningsverk. Dessa innefattar bl a öppna dagvattendammar, våtmarker, torrdammar, biofilter/växtbäddar/raingardens, svackdiken, gröna tak och infiltrationsanläggningar.

Några av metoderna ovan används framförallt för rening av dagvatten medan andra är bäst tillämpade för fördröjning. Alla metoderna medför dock ett visst mått av rening. Dagvatten kan fördröjas samt utnyttjas som en resurs på kvartersgårdar och i stadens parker och planteringar där dammar och grönytor blir en del av utformningen. Två marina dagvattenanläggningar anläggs för att ta hand om och rena dagvattnet från stadsdelen liksom ett stort avrinningsområde uppströms. En av dessa inrättas under bryggkonstruktioner längs med kajen. Dagvatten från såväl kvartersmark som från offentliga gator och platser avvattnas via skelettjordar och traditionella huvudledningsstråk i allmän yta. Kvarteren 1, 3, 5, 6 och delar av 7 med kringliggande gator avleds mot en sedimentationsanläggning under brygganläggning med utlopp i Norrtäljeviken. Resterande del av planområdet avleds mot en öppen dagvattenanläggning, de östra dammarna, innan vattnet slutligt släpps ut i Norrtäljeviken. Genom hamnområdet avleds även dagvatten från befintliga områden belägna uppströms Norrtälje Hamn. Även detta dagvatten kommer att omhändertas i de två dagvattenanläggningarna.

5.1 Allmän plats

När det gäller allmänna gator ska dagvattnet i största möjligaste mån avvattnas mot specialanpassade trädgropar för fördröjning och rening innan utlopp mot huvudledningar. Liknande förfarande gäller för ytorna längs kajen där vattnet leds genom klipplandskap försedd med växtlighet och tröga avrinningsytor. Genom att fördröja vatten innan det når ledningar uppnås även en viss nivå av rening då partikelbundna föroreningar kan, vid rätt utformade fördröjningssystem, fångas upp redan nära källan. Avledning via bl.a. trädgropar gynnar även uppfångande av föroreningar i löst form.

När det gäller parkmark skall, på samma sätt som för gator, dagvattnet i största möjligaste mån avvattnas mot specialanpassade trädgropar för fördröjning och rening innan utlopp mot huvudledningar. I parker med större öppna ytor ska det också, vid behov, finnas möjlighet för större regn att översvämma dessa ytor utan att skada sker på konstruktioner, byggnader eller människor. Således är höjdsättningen av parker och torg av stor vikt.



5.2 Kvartersmark

För kvartersmark ställer Norrtälje kommun som krav att det ska kunna omhändertas 50 % av ett 10-minuters 20-årsregn inom fastigheten.

I parkeringshus under tak ska golv sopas och inte spolras av. Eventuella golvbrunnar kan efter oljeavskiljning avledas till spillvattennätet. Eventuella tvättplatser ska anordnas separat och tvättvatten kan efter oljeavskiljning avledas till dagvattennätet.

En grönytefaktor har tagits fram för Norrtälje Hamn (Dokumentet Grönytefaktor för Norrtälje Hamn). Tillhörande beräkningsverktyg tillhandahålls till olika aktörer som ska använda dem vartefter behov uppstår. Många dagvattenåtgärder av olika slag genererar poäng till grönytefaktorn och vice versa. Därför medför krav om att uppnå en viss grönytefaktor ofta bl.a. åtgärder för fördröjning och rening av dagvatten. Vid de test och diskussioner som gjorts för att fastställa en miniminivå (faktor) som ska uppnås har det antagits att vissa dagvattenåtgärder görs.



5.3 Bryggan- den västra dammen

Rening av dagvatten från den sydvästra delen av området och delar av befintliga områden i Norrtälje planeras ske i en dagvattenreningsanläggning placerad längs med kajen på den norra sidan av hamnbassängen. Anläggningen placeras under den planerade bryggan som utgör en del av det publika rummet Bryggtorget. Dagvattnet leds i en kanal under kajens krönbalk från utloppsöret genom kajen fram till själva dagvattenanläggningen.

Reningsanläggningens huvudsakliga syfte är att avskilja partiklar och partikelbundna föroreningar innan vattnet släpps ut i Norrtäljeviken.



5.4 Galärsparken- de östra dammarna

Rening av dagvatten från den östra delen av området och delar av befintliga områden i Norrtälje planeras ske i en dagvattenanläggning placerad söder om den nya Galärsgatan och längs med kajen på den norra sidan av piren. Den östra dammanläggningen utformas som ett slutet system av en eller flera dammar med två inlopp, det ena i Östra Rögårdsgatans förlängning och det andra i Krukmakaregatans förlängning. Dammarna/ dammarna utformas för att gynna uppfångandet av såväl partikelbundna föroreningar som föroreningar i löst form. Anläggningen kommer att utformas med valda delar med permanent vattenyta så väl som delar som kan svämmas över vid större regn. Med denna utformning kan, utöver reningsprocesser så som sedimentation, denitrifikation och upptag i växter, även rekreativa och ekologiska värden uppnås. Den östra dammen går under arbetsnamnet Galärsparken och tanken är att den som helhet skall utgöra ett värdefullt bidrag till stadens övriga parker. Med sin unika karaktär blir den ett utflyktsmål i sig och kan tjäna pedagogiska syften för kommunens invånare. Längs ett i anläggningens centralt beläget stråk, kan man vandra ut på spänger och uppleva ett landskap som ständigt förändrar karaktär, beroende på vattenmängden i anläggningen. Dess ståndort ger området en särställning och utgör ett viktigt bidrag till stadsdelens biologiska mångfald.







'Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn',
se sida och avsnitt;

- 4.2.6.1. Anpassning till kommande klimatförändringar s.56
- 4.2.6.2. Biologisk mångfald och ekosystemtjänster s.58
- 4.2.6.3. Dagvatten skall omhändertas lokalt och renas s.59

6. SOCIAL STRUKTUR



Övergripande sociala funktioner

- | | |
|--|--|
|  Samlas |  Pausa |
|  Lära |  Fundera |
|  Leka |  Uppleva kultur |
|  Sola/fika | |



6.1 Sociala funktioner

Norrtälje hamn ska vara en robust och hållbar miljö som med sin enkla grundstruktur ska tåla framtida förändringar. Denna grundläggande flexibilitet är kanske den viktigaste faktorn i att skapa en hållbar stad. Förutom strukturen måste platsen skapa förutsättningar för sociala möten av olika slag, alltifrån de stora arrangemangen till de små sällskapen eller för den enskilde besökaren. Betydelsen av olika grupper människor är inte bara en fråga kring rättighet till stadsrummet utan lika mycket en övertygelse om att allas medverkan är en förutsättning för ett attraktivt stadsliv.

Att hamnen befolkas under stora delar av dygnet är en grundförutsättning för liv och därmed trygghet. Tillgänglighet för olika åldersgrupper är därför en självklarhet. Två kategorier kräver emellertid särskild uppmärksamhet. Äldre har både fysiskt och socialt sett speciella behov, som till stor del innebär en förstärkning av de krav som även ställs av andra grupper. Barn och ungdomar ställer också särskilda krav. Dessa är mer skiftande beroende av ålder. Möjligheten till stadsrum för lek och utevistelse är här viktigt.

Diagrammet till vänster beskriver de övergripande sociala funktionerna för alla invånare och besökare, oavsett ålder. Dessa kan givetvis variera beroende på ålder och relation till Norrtälje Hamn.

Samlas- platser för arrangemang eller som rymmer större grupper, tex tillfälliga events som konserter, marknader, American Car Show eller naturpedagogiska aktiviteter. Kategorin samlas återfinns primärt vid områdets platsbildningar; Sjötullstorget, Bryggtorget och Hamnplan. De öppna ytorna vid Galärsparken och Hamnparken klarar större grupper människor och tillfälliga arrangemang av varierande skala.

Lära- platser med information för den som vill fördjupa sina kunskaper eller bara vetalitemer. Utgångspunkter för pedagogiska aktiviteter. Galärsparken med sitt fluktuerande dagvatten innehåller pedagogiska aspekter. Förskoleverksamheterna vid Brännäset samt reservationsytan för förskoleverksamhet ska innehålla pedagogiska inslag för ökat lärande. Vid återvinningsstationen längs Östra Rögårdsgatan kan den intresserade lära sig mer om kretslopp och avfall.

Leka- platser för lek, lärande och familjer. Rena lekplatser eller lekfulla miljöer genom konstnärlig utsmyckning eller annan lekfull utformning. Klipporna längs kajen erbjuder klätterlek, plaskmöjligheter och andra äventyr. Badet på Hamnpiren, Midsommarplatsen samt parkmiljöerna erbjuder mer renodlade lekmöjligheter för barn i varierande åldrar.

Sola/fika- goda platser att ta i besittning för en stunds avkoppling, picknick eller social samvaro. Egentligen kan alla platser i söderläge kategoriseras här men några platser står ut lite extra. Dessa inkluderar Bryggtorget, skyddade platser längs Klippan, Hamnpiren samt Midsommarplatsen.

Pausa- Den enkla sittplatsen för att slå sig ner och ta en kortare paus, vila och betrakta människor och/eller natur. Det ska finnas gott om sittplatser, både ordnade och mer informella. Klippmiljön är ett exempel på detta, utblickar mot hamnbassängen och Societetsparken samtidigt som en kan betrakta människor längs Hamnpromenaden. Bastun utanför Hamnpiren erbjuder utblickar mot Norrtäljeviken och en känsla av lugn.

Fundera- ställen att medvetet uppsöka för avskildhet, meditation och inre harmoni. Miljön kring bastun

samt skogsgläntorna vid Strandparken erbjuder möjlighet till lugn och avskildhet.

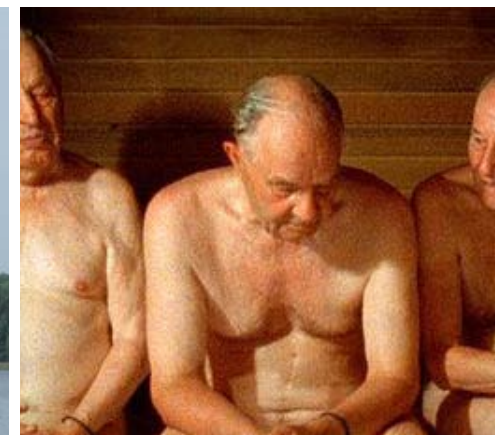
Uppleva kultur- Platser särskilt anordnade för arrangemang av olika slag och omfattning, allt från en konstinstallation till en konsert. Ett möjligt allaktivitetshus på Hamnpiren blir det stora kulturella navet inom området. Tillfälliga arrangemang och konstnärlig utsmyckning bidrar till en kulturell upplevelse vid de större platsbildningarna i Norrtälje Hamn.

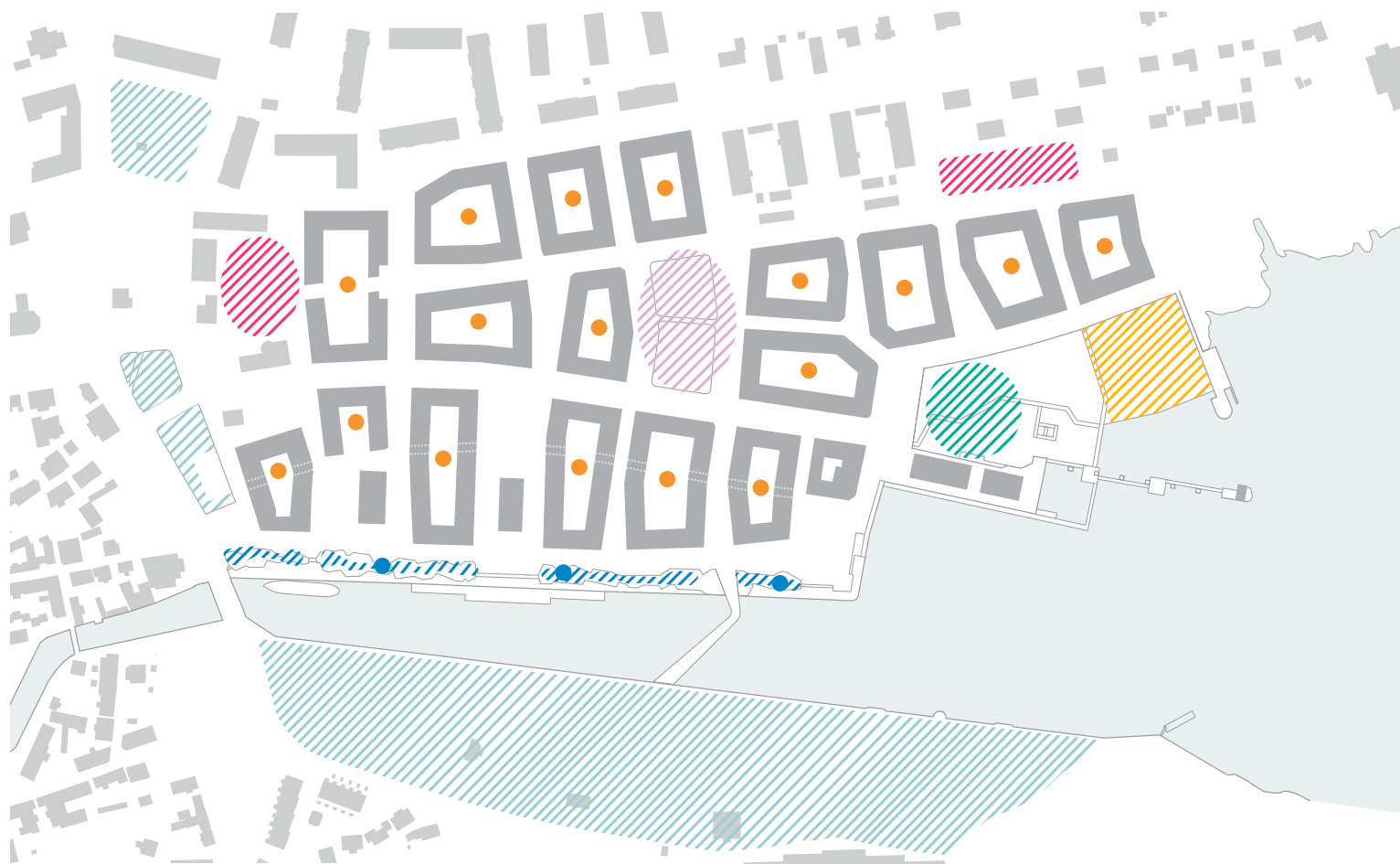
6.2 Äldre

Stadsdelen skall även attrahera den äldre generationen. Både som boende och besökare. Med sin närhet till Norrtäljes centrala stadskärna blir hamnen ett utmärkt promenadområde. Hamnpromenaden erbjuder en varierande upplevelse där äldre kan titta på stadslivet eller slå sig ner på en bänk och spana ut på båtlivet. Flexiytorna längs kajen skapar möjlighet för mindre föreningar och handel att tillfälligt dyka upp i hamnen. Detta kan vara försäljning av konsthantverk, mindre matmarknader, båtrelaterade föreningar osv. Bastun längs ut på Piren erbjuder en ny form av social mötesplats där bad och bastu blandas med diskussioner och umgänge.

Den nya broförbindelsen Havslänken mellan hamnen och Societetsparken möjliggör för en genväg och kopplar samman diverse aktiviteter även för de som har begränsad rörlighet eller ork.

Boulebanor bör finnas i Norrtälje Hamn, placering av dessa skulle kunna vara i Hamnparken eller i nära anslutande Societetsparken.





Ytor/områden för lek

- | | | |
|-------------------------------|---------------------------------|----------|
| Pedagogisk strandlek/naturlek | Multifunktionsyta | Närlek |
| Lekfull miljö | Spontanlek parkmark | Klipplek |
| Stadsdelslek | Pedagogisk lek/förskolegårdslek | |



6.3 Ungdomar

Nyckelplatser i hamnen blir Hamnpromenaden med Klipporna. Här kan ungdomar och yngre vuxna mötas under informella former och hänga, umgås och titta på vardagslivet i hamnen. Klipporna erbjuder vindskydd och utblickar för olika gruppkonstellationer eller enskilda individer.

Båtlivet i området kan också attrahera ungdomar med elbåtar, kanot/kajak-uthyrning samt mer organiserade ungdomsverksamheter som seglar-skolor etc.

Piren med möjlighet till bad blir sommartid den givna platsen för ungdomar. Djupdelbad, hopptorn och bryggor för solande attraherar ungdomar från hela Norrtälje.

Kommunen erbjuder en mängd olika aktiviteter och arrangemang för ungdomar. De diverse aktiviteterna kan med fördel placeras längs kajens platsbildningar eller på Midsommarplatsen i Galärsparken. Här kan större grupper av ungdomar mötas. Festplatsen med sitt väderstreck mot söder och centrala läge i hamnen kommer vara populärt för barn i alla åldrar. Här kan ungdomar spela fotboll, doppa fötterna i vattnet, spana på inkommande båtar och drömma om framtiden. En flexibel grönyta möjliggör för diverse sportaktiviteter som fotboll, volleyboll samt löpning. Vill man inte delta aktivt kan man lika gärna slå sig ner och vara publik på sin picknickfilt.

6.4 Barn & lek

Tillgången till goda lekmiljöer är en mycket viktig förutsättning för barns utveckling. Leken är barnens viktigaste sätt att ta till sig och repetera upplevelser, prova, testa och på så sätt förankra kunskap i sig själva. Den ger känslomässig tillfredsställelse och tränar till ett moget och mänskligt vuxenliv. Barn i olika åldrar behöver olika form av stimulans och de rör sig olika långt från föräldrarna och hemmet. I området ska det finnas en stor variation av miljöer. Lekplatser är inte bara viktiga för barnens fysiska och sociala utveckling, de är även bostadsområdets och stadsdelens sociala knutpunkter både för barn och vuxna.

Ett viktigt efterfrågat inslag i Norrtälje hamn är attraktiva miljöer för barn. Gestaltningen bygger på förhållningssättet att hela området ska vara inspirerande och lekfullt, även de delar som inte direkt är byggda för lek. Förutom lekmiljöer på gårdar och i inre parker, ger de många klipporna fantastiska möjligheter till lek. På vissa håll organiserad, på andra håll spontan. De östra dammarna i nordost blir även ett viktigt pedagogiskt inslag för barn med möjlighet till studier av "vattnets väg" och små kryp. I Societetsparken, på den södra sidan om den nya bron, skulle en ny temalekplats kunna ligga. Ytorna är tillräckligt stora och parken skulle kunna stärka sin attraktivitet genom en ny magnet.

Barn behöver en säker och attraktiv stadsmiljö. Det gäller för all form av stadsmiljö men inte minst för lekplatser, ytor som fungerar som barns speciella mötesplatser. Barns lek kan ta många olika uttryck och ske på många olika platser. Norrtälje Hamn ska bli barnens stadsdel och olika typer av ytor för lek skall därför eftersträvas. Förutom lekplatser kommer Klipporna längs kajpromenaden och gångfartsgatorna erbjuda miljöer för lek.

Gångfartsgatornas utformning minimerar biltrafik och möjliggör för bollspel, cykel och socialt umgänge för barnen i området.

Lekredskap är viktiga på lekplatser men bör ses som ett komplement till en i övrigt bra och sammansatt lekmiljö. En bra lekmiljö ska stimulera fantasin och erbjuda barn bra platser för rörelse. En bra lekmiljö innehåller platser för både lek i grupp och enskild lek. Ofta är lekplatsen en av bostadsområdets sociala punkter och mötesplatser. Den sociala funktionen är viktig då den minskar anonymiteten i ett bostadsområde och ökar kontakten, dels mellan barn men även mellan föräldrar. Stadsdelsleken i de närbelagda parkerna är till för alla. Säkra gångvägar till och från dessa via gångfartsområdena och trottoarerna längs lokalgator är därför viktiga. Dagtid kan förskolegrupper besöka lekmiljöerna här vilket bidrar till en livfull miljö.

Ytmässigt kan Hamnparken, Kärleksparken och Societetsparken (utanför projektområdet) erbjuda olika typer och storlekar av lekytor. Lek ser olika ut i de olika parkerna. Från gräsytor i Kärleksparken för kubb och småskaliga spontana lekar till en mer organiserad lekplats i tex Hamnparken.

Societetsparken, med sin bef. större lekplats samt scen kopplas närmare projektområdet när broförbindelsen, Havslänken tillkommer. Barn och unga kan då säkert och lätt ta sig över hamnbassängen och tillgå de större lekytor som finns i parken.

Pedagogisk lek

Lek är ett effektivt sätt för barn att ta till sig och repetera upplevelser, prova, testa och på sådant sätt förändra kunskaper inom sig själva och utvecklas som människor. Pedagogisk lek kan återfinnas i förskole-

gårdsmiljöer vid Brännäset och vid Krukmakaregatan norr om kv. 10 & 11 men för allmänheten är dagvattenmiljöerna i Galärsparken med sin utformning den stora attraktionen. Vassmiljöerna och spänger uppmuntrar till pedagogisk lek med inriktning mot biologisk mångfald.

Lekfull miljö

Klipporna längs kajen kommer erbjuda möjligheter till spontanlek genom sin utformning. Här kan man klättra och hoppa, krypa och gömma sig. Utformade mindre lågpunkter kan samla vatten och fungera som vattenlek för barn i varierande åldrar. Lågpunkterna är tänkta att samla mindre mängder regnvatten.

'Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn',

se sida och avsnitt;

Norrtälje Hamn – en öppen och tillgänglig stad
s.6

3.5.3. En levande stadsdel för barn, båtar och bad s.17

4.2.1.6. Barnperspektiv s.25

4.2.2.2. Trivsamma och trygga gator och platser
s.30

7. KONST OCH KULTUR

Ett rikt kulturliv bidrar till stadens attraktionskraft. Värdet av kultur kan vara svårt att se men forskning har visat att det finns tydliga kopplingar mellan kultur och ekonomi samt välbefinnande. För att kulturlivet i den nya staden ska ges bra förutsättningar är det

viktigt att skapa lokaler för kultur i bra tillgängliga lägen för privata och kommunala initiativ.



Möjliga platser för konstnärlig gestaltning

- Större installation
- Mindre installation
- Belysningskonst
- Konstpromenad
- Befintlig konstnärlig installation



7.1 Konst

Den konstnärliga gestaltningen i det offentliga rummet kommer att bidra till att stärka identiteten och karaktären i Norrtälje hamn. Den kan fånga upp Norrtäljes historia, vara platsspecifik, nyskapande och skapa nyfikenhet. Konsten i sig kan även bidra till att inspirera och inbjuda till lek.

Större konstnärliga gestaltningar

Större konstnärlig utsmyckning fungerar som lokala landmärken och genom sin utformning kan rumsskapande objekt skapas. Denna kategori av konst finns på större ytor, parker och torg. Även större volymer av integrerad belysning och vatten är möjliga förutsättningar för större konstnärliga gestaltningar. Vid torgytor kan önskemål vara att den konstnärliga gestaltningen ökar orienterbarheten eller belyser platsen som en nod. I parkmiljöer kan önskan finnas att till exempel inspirera till lek. Lyhördhet till platsen är viktigt.

Mindre konstnärliga gestaltningar

Dessa konstnärliga gestaltningar kategoriseras av att ytorna är mindre och budgeten är mindre men till antalet fler än större konstnärliga gestaltningar.

Konsten kommer även den skapa ett mervärde för sin närmiljö och bidra till en unik känsla.

Belysningskonst

Belysningskonst avses använda vid några utvalda platser. Målet är att ge platserna en speciell och karaktäristisk prägel som bidrar till en ny upplevelse av Norrtälje Hamn under dygnets mörka timmar. Det kan innefatta projektioner av mönster, former och färger eller vara lysande element som bildar synliga landmärken i miljön.

Konstpromenad

Konstnärliga gestaltningar med nutida konstnärer från Norrtälje regionen och konst med och/eller kulturhistorisk anknytning längs gator och stråk. Tillsammans bildar de en berättelse kring Norrtälje eller som ett titthål in i den lokala historien, vilket stärker identiteten och skapar en nyfikenhet kring framtiden.

Denna kategori tillhör mindre konstnärliga gestaltningar där varje gestaltning ingår i ett större sammanhang.

Tillfällig konst

Tillfällig konst kallas de verk som har en tillfällig plats, funktion eller publik i stadsmiljön. Det kan exempelvis vara en skulptur som får en tillfällig placering, en performance, ett konstnärligt framträdande som pågår under en viss begränsad tid, eller något annat. Tillfälliga konstutställningar kan bidra till hamnens attraktionskraft. Detta kan innebära allt ifrån unik julbelysning till tillfälliga konststrukturer i parker. Karaktären och utförandet på tillfällig konst kommer ändras beroende på sitt sammanhang. Ledord är dock fortfarande unikt, platsspecifikt och berättande.

'Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn',
se sida och avsnitt;

4.2.1.7. Platser utvecklas med identitetsskapande projekt s.25

4.2.3.5 Kulturlokaler och kulturplatser vid Hamnplan s.40

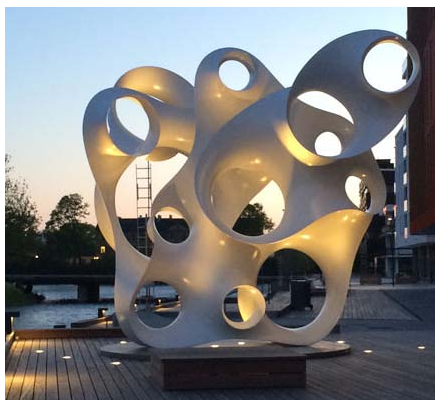
4.2.5.5. En mångfald av exploatörer, arkitekter och konstnärer s.53

5.9. Gestaltning och utsmyckning s.74

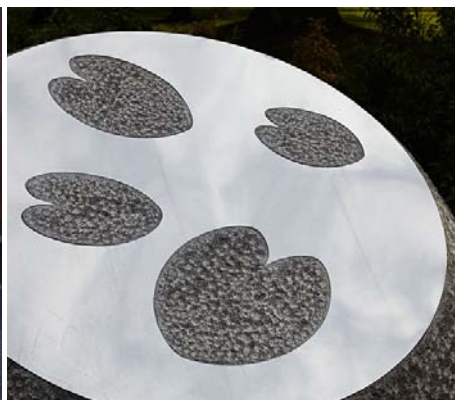
7.2 Kultur

Kultur är betydelsefullt för Norrtälje Hamn på många sätt. Den kan till exempel fungera som marknadsförare och bidra till ökad attraktivitet i området. Ett levande kulturliv ökar attraktionskraften och lockar när människor ska välja boende. Kultur kan locka ut människor i hamnens offentliga rum. Dessa människor är dem som kommer vitalisera Norrtälje Hamn och gör området intressant för andra. Vidare hjälper kulturen handeln och restaurangnäringen och bidrar att befolka staden, inte minst kvällstid.

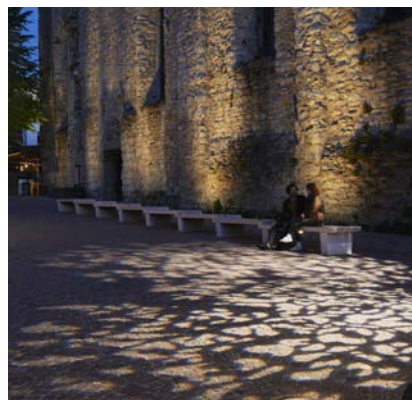
Ett allaktivitetshus med plats för kultur, konserter, utställningar mm är under utredning på Piren. Vidare har områdets större publika platser; Sjötullstorget, Bryggtorget och Hamnplan, de ytor och tekniska funktioner som behövs för att klara tillfälliga kulturella arrangemang.



Större installation. "Rubato"



Mindre installation, "Drömmarnas sjö"



Belysningskonst på Stora torget i Visby



Konstpromenad, "Grävling på flykt"



Tillfällig konst, "Treasure Hunt" i Wanås

8. KOMPLEMENTBYGGNADER & BYGGDA DELAR

I Norrtälje Hamn behövs ett antal mindre byggnader för olika funktioner eller service, och byggda strukturer kommer att vara en del av landskapsgestaltningen på flera platser. Dessa byggda element blir en viktig del av stadsdelens identitet och karaktär. Tanken

med dessa riktlinjer är att trots varierande storlek och funktion skapa ett sammanhållet intryck. Nödvändigheter som till exempel transformatorstationer kan med omsorgsfull gestaltning och detaljering skänka mervärden till stadsmiljön i form av en vägg

att luta sig mot eller en spaljé för växter att klättra på. En viktig ambition med gestaltningen av hela det offentliga rummet i Norrtälje Hamn är en ständig strävan att hitta lösningar som ger mer än ett svar och därmed åstadkomma värdefulla synergier.



Platser för komplementbyggnader

- Offentlig toalett
- Styrhytt för bro
- Byggnader för avfall; tex återvinningsstation, byggnad för sopsug
- Transformatorstation
- Säsongsaviljong; tex kiosk, båtuthyrning



Exempel på varsamt inplacerade byggnader i harmoni med omgivningen



Exempel på när byggnaden skänker något till sin omgivning

8.1 Typer av byggda element

Temporära byggnader

Säsongsbetonade byggnader/bodar som får ställas upp på särskilt anvisade områden vid tillfälliga arrangemang eller händelser. Exempel:

- Torgstånd
- Bodar
- Väder/vindskydd
- Mindre café eller kiosk

Permanenta byggnader

Byggnader som hyser för området nödvändiga funktioner. Exempel:

- Offentliga toaletter
- Teknikhus tex transformatorstation
- Avfallshantering/Återvinningshus
- Café/kiosk

Mindre strukturer

Stadsdelen erbjuder olika former av vistelse och aktivitet. I dessa kontexter förekommer ibland mindre byggda element eller strukturer. Exempel:

- Entrémotiv
- Pergolor
- Specialutformad lekutrustning

8.2 Gestaltungsprinciper

Befintliga komplementbyggnader, till exempel teknikhus, bevaras i möjligaste mån i nuvarande utformning. De representerar hamnområdets ursprung och historia och visar den karaktär som funnits här tidigare.

Nya komplementbyggnader inom Norrtälje Hamn avses utformas på ett sammanhållet sätt för att uppnå en harmoni i hamnmiljön. Inspirationen för komplementbyggnaderna har varit skärgårdens mindre träbyggnader ex fiskebodas som varsamt samspekar med landskapet.

Målet är att tilläggen kompletterar den omgivande arkitekturen och och ansluter till den omgivande hamnmiljön och skärgårdstematiken.

De skall genomsyras av en enkelhet och robusthet, med omsorg om detaljer, hög estetisk och kvalitetsmässig ambitionsnivå. Med en hög detaljeringsprecision tillför de omgivningen ytterligare en dimension. Byggnaderna ska ha sin egen tydliga identitet men bindas samman av en gemensam materialpalett. För att uppnå en enhetlighet och samtidigt ge möjlighet till en mångfald i uttryck,

ligger fokus på sammanhållna materialval och några grundläggande gestaltungsprinciper. Det är sysskon som alla befolkar ett och samma landskap.

Ett övergripande mål utöver att uppfylla uppsatta gestaltungsprinciper är att varje enskild byggnad, i exteriören, ska ge något tillbaka/bidra till sin omgivning och skänka mervärde. Det kan vara i form av en bänk för förbipasserande att vila på eller en spalje för växter att klättra på

Kvalitéer som eftersträvas;

Fasad

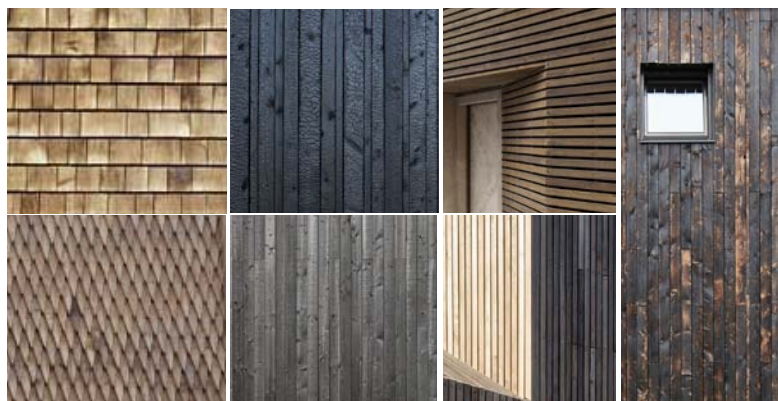
Byggnaderna skall bekläs med träpanel, eller annan form för träbeklädnad för att spegla den övergripande skärgårdstematiken. Fasader uppförs företrädevis med;

- Fjäll/spån
- Brädpanel

Beroende på träsort kan träfasaden lämnas obehandlad alternativt behandlas på ett sätt där fasaden framträder naturfärgad och som låter trästrukturen framträda levande.

Ex Roslagsmahogny, Shou Sugi Ban-teknik (förkolnat trä), oljebehandling, kiselbehandling med Sioc:x.

Delar av fasaden kan utföras som en spalje för vegetation. Alternativ kan ett metallnät fästas på tät fasad för klätterväxter.



Exempel på träfasader



Fasad med varierande täthet



Vegetation på fasad



Tak

Som takmaterial föreslås i huvudsak träbeklädnad. Sadeltak med för vald täckning passande lutning, men inte flackare än 1:2 eller 27° förespråkas för att ge byggnaderna en resning och spänstiga proportioner.

Undantagsvis kan gröna sedumtak få förekomma som då kräver en flackare taklutning.

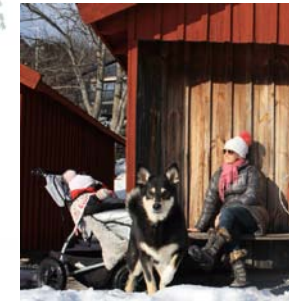
Detaljering

Takrännor och stuprör ska vara av galvaniserad plåt, alternativt svart- eller grålackad plåt och ska utföras omsorgsfullt och sparsmakat för att inte dominera uttrycket. Fönster och dörrar skall integreras i fasaden på ett sömlöst sätt. Fönster- och dörrromfattningar utförs i trä och plåtar, typ fönsterbläck undviks i största möjliga mån, eller utformas så diskret som möjligt.

Dörrar och fönster integreras elegant i fasaden



Utskjutande tak- och fasadliv som kan fungera som väderskydd



En bänk vid fasad kan bli en solig plats i lä

En och samma byggnad uppfyller flera funktioner samtidigt



Samma material på tak och fasader



Samma material olika utförande



Hängrännor...



Sömlös övergång mellan tak och fasad



Uppdelning av byggnadsvolym



Visuell uppdelning av byggnadsvolym

Möte med mark

Byggnaderna möter marken med en lätthet och fasadbeklädnad av trä tillåts gå så nära mark det är möjligt. Inga höga sockelmotiv får förekomma.

Placering

För att skapa en variation och småskalighet i området byggs inte komplementbyggnader ihop i för stora enheter. Om behovet av en större byggnadsvolym finns skall möjligheten att visuellt dela upp volymen beaktas. För att behålla en småskalig och mänsklig skala i gaturummet. Komplementbyggnaderna skall placeras på ett sätt som i största möjliga mån behåller utomhusmiljön överblickbar. Entréer placeras och utformas så att man lätt kan se vad som finns både ute och inne.

Belysning

Belysning utvändigt planeras för att bidra till en vacker och trygg offentlig miljö i området. Armaturer anpassas till fasad och övriga materialval vad gäller gestaltning och färgsättning.



Möte med mark



Kontakt med vattnet



Belysning



Placering

9. BELYSNING



Övergripande belysningsplan över Norrtälje Hamn

9.1 Allmänt

Idag har vi ett samhälle som ställer krav på tillgänglighet 24 timmar om dygnet. Vi förväntar att det offentliga rummet ska kunna tillgodose en mängd behov och facilitera både grupper och den enskilda individen på ett tryggt, säkert och attraktivt sätt. Samtidigt har vi krav på att spara på våra resurser. Dessa två motvikt ställer höga krav på planeringen av den nya belysningen i Norrtälje Hamn, ett projekt där estetik och innovation prioriteras högt.

Belysningen i projektet ska planeras utifrån en holistisk princip där den rätta balansen mellan estetik, funktion och hållbarhet ska definieras i varje specifikt fall. I begreppet hållbarhet inkluderas sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter som alla är viktiga för att få en attraktiv Norrtälje Hamn med en hållbar utveckling för framtiden. Principen ska säkra att alla de komplexa parametrarna som kännetecknar lyckade och professionella belysningslösningar och anläggningar är genomtänkta i alla sina aspekter.

Himmelsljuset i norden har en mjuk och varm



karaktär, med många nyanser, diffusa skuggor och stora årstidsvariationer, vilket har format det sätt vi uppfattar och läser vår omvärld på. Ljuset har därigenom haft inflytande på den generella estetiska förståelsen och den nordiska arkitekturen och designtraditionen. Karaktären på ljuset i Norrtälje hamn ska inspireras av detta ljus och i läget i norden. Med utgångspunkt i det geografiska läget ska belysningsanläggningarna också i sitt visuella uttryck överensstämna med områdets landskapliga och arkitektoniska uttryck. De ska dessutom vara i linje med nordisk designfilosofi där enkelhet, stringens och balans är kännetecken. Nordisk design karaktäriseras även av hantverk, genuinitet och innovation, som passar projektet och en grundläggande tanke om en tidlös kvalitet.

Människan ska sättas i centrum vilket ställer krav på bland annat hög visuell komfort. Detta innebär att det ska tas hänsyn till en rad faktorer. Ljuset ska ha bra egenskaper att återge färger, det ska generellt väljas en varmvit färgtemperatur och det ska finnas kontroll över distributionen av ljus så att all bländning undviks och spilljus begränsas. Människan ska ha de bästa förutsättningar för att uppleva och läsa sin omgivning, känna trygghet och vilja vistas i Norrtälje Hamn. Ljuset ska anpassas till de olika rummens förutsättningar i skala, formspråk, karaktär och funktion.

Belysning vid vatten

Belysningen i Norrtälje Hamn ska planeras med utgångspunkt i de speciella utmaningar som finns med belysning vid vatten. Dessa utmaningar handlar framförallt om att motverka bländning och bevara utsikten över vattnet men även skapa den vackraste ankomsten för dem som kommer med båt till Norrtälje.

Belysningen i hela Norrtälje Hamn ska utformas så att följande negativa effekter undviks:

Bländning – Begränsar mörkerseendet och gör att omgivningen upplevs som mörkare.

Ljusbarriärer – Skapar visuella hinder som begränsar utsikten över det mörka vattnet eller miljöer längre bort. Uppstår ofta av för starkt lysande ytor eller s.k. rundstrålande opala armaturer, som exempelvis globarmaturer eller lyktor med för starkt lysande armaturdelar.

Fjärrverkan – Störande ljuspunkter som syns på avstånd, exempelvis längs en kust på andra sidan vattnet, och som tar uppmärksamhet och fokus från utsikten.

Önskade speglingar – Speglingar i vattnet från ljuspunkter eller andra lysande ytor, vilket hindrar en fin och behaglig spegling av miljön.

Ett generellt grepp som önskas i Norrtälje Hamn är att framhäva miljön utan att ljuset självt blir synligt.

Med det menas att i så stor utsträckning som möjligt undvika att man ser var ljuset kommer ifrån. Med rätt armatur på rätt plats, riktad medvetet och försedd med bländskydd eller liknande tillbehör, har vi kommit en bit på vägen. Generellt är det själva miljön som ska framhävas. Undantag till detta är medvetna ljusmarkeringar eller dekorativa belysningstilltag som ska tillföra området unika smycken och effekter. Dessa belysningar får dock aldrig orsaka bländning eller andra negativa ljuseffekter. En lykta kan ge ett bra ljus exempelvis på parkeringsplatser med träd eller andra områden mellan byggnaderna och inne i området som inte har direkt kontakt med vattnet. Lyktorna ska här ha utformning som styr ljuset och inte bara sprider det okontrollerat till omgivningen.



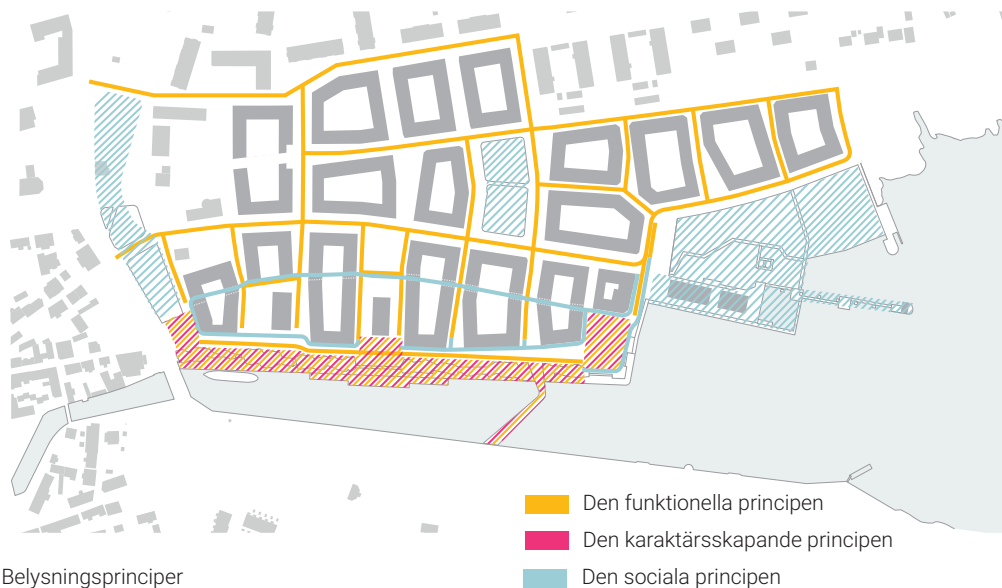
9.2 Belysningsprinciper

Belysningsprinciperna tar upp viktiga aspekter av belysningen, aspekter som är olika mycket i fokus i olika delar av området Norrtälje hamn.

Den funktionella principen ska säkerställa att områdets belysning uppfyller relevanta krav och förutsättningar för trafiksäkerhet och framkomlighet. Detta innebär inte vara tillräckliga ljusnivåer på GC-vägar och gångarealer osv. utan i lika hög grad hur ljuset fördelar sig i stadsrummen. En balanserad men varierad ljusfördelning säkrar både trafiksäkerhet och framkomlighet men är också viktigt för att uppnå god orientering och för känslan av trygghet. Den funktionella principen är främst närvarande på ytor med fokus på transport.

Den sociala principen ska säkerställa att belysningen är planerad med sikte på att stödja social interaktion, skapa intima platser i mänsklig skala och för aktivitet. Under denna princip faller också tanken om att skapa god livskvalitet för alla som använder de offentliga rummen i området. Den sociala principen resulterar ofta i en belysning som är en kombination av funktionellt, stämningsskapande och iscensättande ljus.

Den karaktärsskapande principen syftar till att tillföra Norrtälje hamn en rumslig och identitetsskapande dimension men även stämningfulla upplevelser och speciella visuella karaktärer där det är möjligt och önskvärt. Detta kan både uppnås genom att iscensätta områdets karaktäristika i gestaltningen och arkitekturen och genom unika ljusnedslag.



Belysningsprinciper

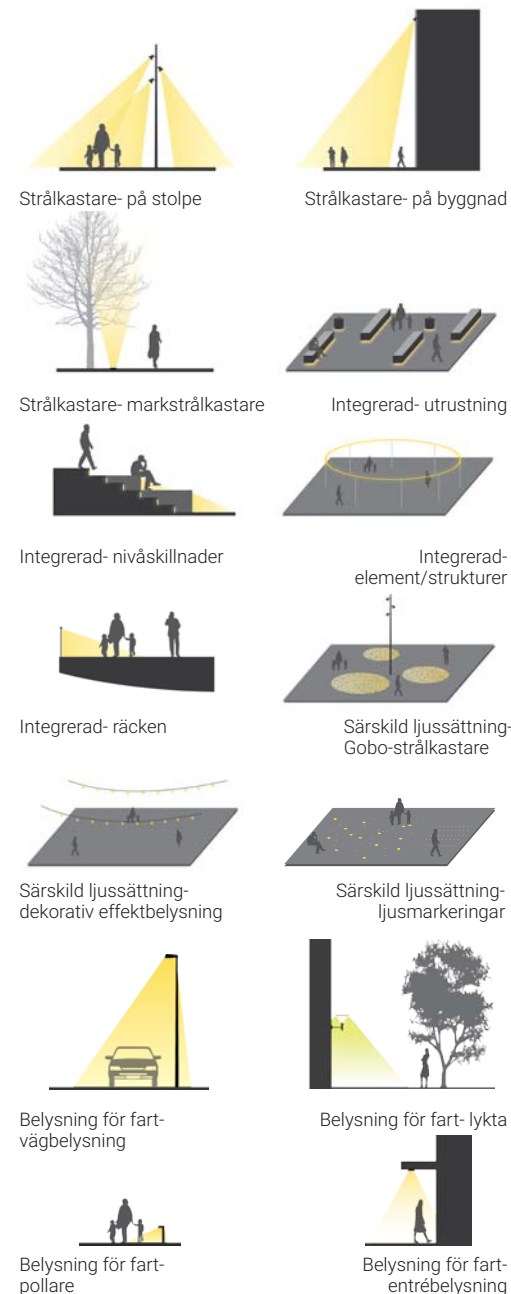
9.3 Belysningstyper

Uppdelningen i belysningstyper är ett sätt att förklara och kategorisera de olika belysningarna på. Belysningstyperna har några huvudgrupper med ett antal undergrupper.

Strålkastare ger ett väl avskärmat ljus som efter behov kan användas till att framhäva och aktivera landskapliga element istället för att ge stora områden en jämn belysning. Strålkastarna kan också användas till att belysa arealer där man färdas både till fots och med bil eftersom de där kan ge en bra och nedåtriktad funktionsbelysning.

Växtlighet, aktivitetsområden och sociala mötesplatser eller speciella landskapliga detaljer i omgivningen kan också belysas där det skapas en balanserad och strukturerad komposition som är estetiskt tilltalande och gör området lätt att läsa och trevligt att vistas i. I Norrtälje Hamn skiljer vi i förklaringen på strålkastare på stolpe, byggnad/element och markstrålkastare.

Den integrerade belysningen är viktig i detta område vid vattnet där vi önskar att skapa en läsbar och attraktiv miljö utan att förstöra utsikten över det mörka vattnet och där vi ibland inte kan ha stolpar eller annan synlig belysningsutrustning. Belysningstypen är bra för att synliggöra viktiga linjer i den landskapsarkitektoniska utformningen och markera olika element. Den integrerade belysningen kan ge urbana element och detaljer en varm och glödande aura eller markera dem genom att ge dem ett lätt och svävande uttryck. Med den integrerade belysningen kan särskilda stämningar skapas omkring sociala punkter och aktivitetsplatser. Den integrerade belysningen kan etableras i utrustning (typ bänk), nivåskillnader, arkitektoniska element och strukturer samt räcken.



Särskilda ljussättningar används för att ge en speciell och karaktäristisk prägel som bidrar till en unik mörkeridentitet och ett vackert hamnområde. De särskilda ljussättningarna är av mer scenografisk karaktär och omfattar projektioner av mönster, former och färger på både vertikala och horisontella ytor. Det kan också vara tal om lysande element som bildar synliga smycken längs hamnpromenaden. Här under faller också eventuella ljusmarkering-ar som ska användas där det önskas ett mer grafiskt uttryck. Ljusmarkeringar ska användas varsamt och medvetet så att de inte till negativa ljuseffekter. Särskilda ljussättningar delas in i Gobo-strålkastare, dekorativ effektbelysning och ljusmarkeringar.

Belysning för fart är belysning för dem som färdas med cykel eller bil men även till fots. Här ska belysningen utföras med en avskärmad, effektiv armatur med plant glas. Områdets komplexitet gör att det även finnas plats för en lykta som kan

användas där ett rumskapande allmänljus ger ett bra komplement till en avskärmad armatur. En pollare kan bli aktuell, där höga stolpar inte är önskvärt eller där övrig belysning behöver kompletteras för att säkra en bra helhetsmiljö. Ljuskällan i pollaren ska vara helt dold eller väl avbländad och ljuset ska riktas neråt. Längs gator skal även belysningen av entréer i så stor utsträckning som möjligt, tänkas in och koordineras så att helhetsintrycket blir sammanhållet och bra. Detta är avgörande för att göra gaturummen så attraktiva som möjligt. Det offentliga stråket som skär igenom byggnadskvarteren längs kajen bör behandlas separat men som en helhet efterhand som information omkring varje byggnad finns tillgänglig. Belysning för fart i Norrtälje Hamn delas in i: stolparmatur, lykta, pollare samt entrébelysning.

Vägbelysningen ska som utgångspunkt uppfylla relevanta krav i Trafikverkets VGU, vägar och gators utformning, aktuell version, 2015-06-26.

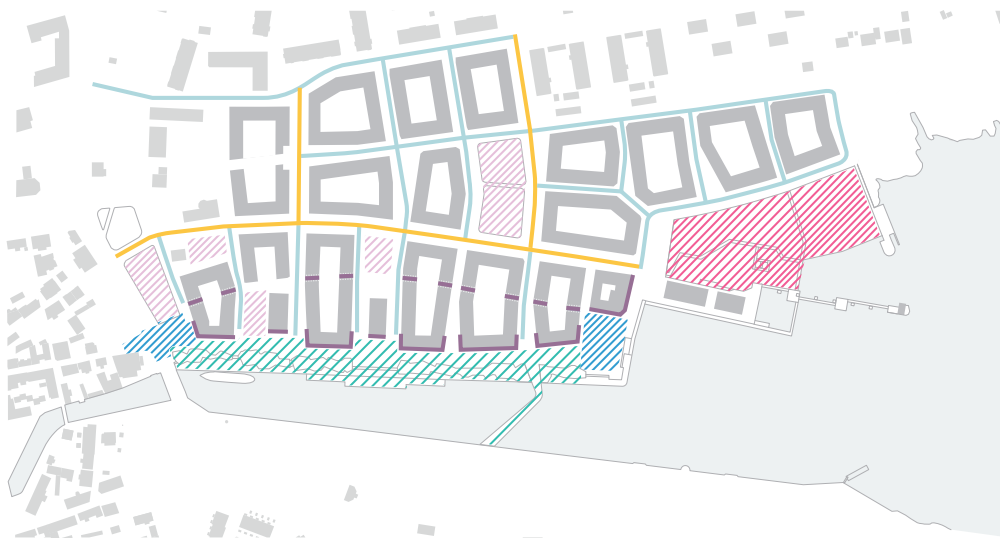


Diagram som visar var de olika belysningarna i konceptet generellt är placerade.

9.4 Koncept för belysningsutrustning

Det är framtaget ett koncept för belysningsutrustningen. Konceptet ska säkra en röd tråd i materialets visuella uttryck och på så sätt stärka Norrtälje Hamns identitet även på dagen. Utrustningen ska bidra till områdets karaktär, förståelse av rum och riktning och upplevas estetiska och väl anpassade. Utrustningen används för att differentiera och koda de olika miljöerna i området men också för att skapa ett sammanhang i hela området. Den röda tråden skapas av: armaturer, stolpar, material och färg.

Konceptet säger som utgångspunkt ingenting om stämningen och karaktären på själva ljuset, förutom det som generellt går att tolka utifrån den typ av armatur som visas.

Hur de olika miljöerna i området upplevs när det är mörkt påverkas inte bara av ljuset från utrustningen, illustrerad i konceptet, utan påverkas även av eventuell integrerad belysning, särskilt iscensättande belysningar eller unikt dekorativ belysning, alla i interaktion med sin omgivning i varje unik situation.

'*Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn*',
se sida och avsnitt;

4.2.2.9. Funktionell och vacker belysning s.35
4.2.4.2 Gatumiljöer ska prioriteras för gående
s.42



10. UTRUSTNING & MÖBLERING

Gator och torg är allmänna platser som tillhör alla som bor och vistas i staden och det är därför nödvändigt att ställa krav på utformningen och möbleringen av dessa ytor. Följande kapitel behandlar Norrtälje Hamns utrustning samt hur

allmänna platser möbleras. Händelser så som tillfälliga arrangemang ställer även krav på hur stadens golv nyttjas och organiseras.



10.1 Uteserveringar

Uteserveringar är betydelsefulla i stadsmiljön och ökar attraktiviteten i stadsrummet. Samtidigt är de en tillfällig förlängning av kvartersmarken ut på allmänhetens mark. Dess utformning blir därför viktig att beakta och de måste passa in i stadsmiljön med ett enhetligt och attraktivt intryck. Samtidigt

får inte serveringarna hindra framkomligheten för personer med funktionsnedsättning, riskera trafiksäkerheten eller utgöra potentiell fara. Kontakten mellan betraktare och gatans skådespel är viktig. Uteserveringens färg och form får inte dominera byggnaden eller gaturummet. Låt den inordna sig

och bidra till en attraktiv stadsbild. Enkla och hållbara material förespråkas. Det är också önskvärt att dominerande kulörer undviks och hänsyn tas till byggnadens fasadindelning, karaktär och kulör.



■ Primära lägen för uteservering

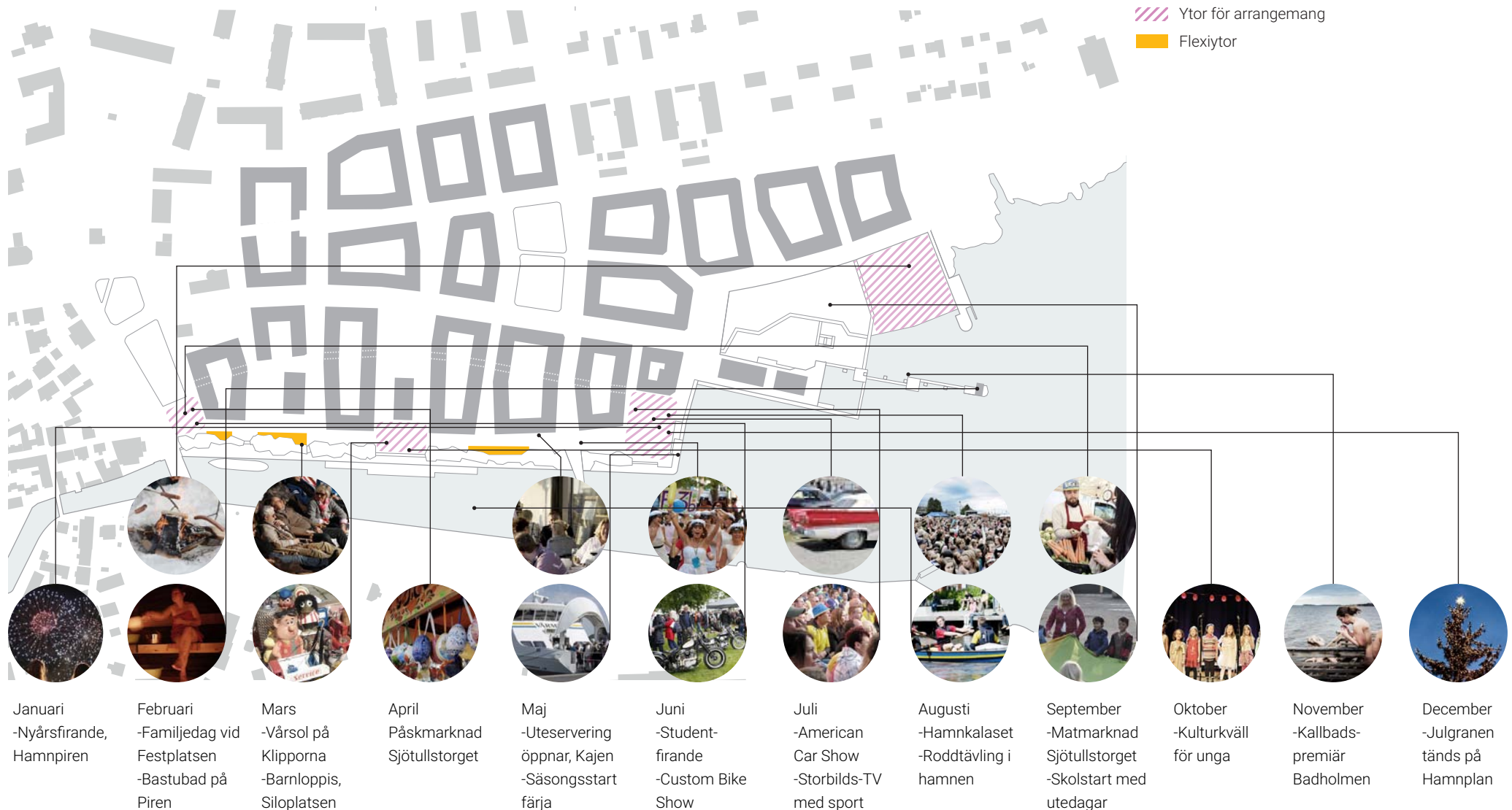
För vidare riktlinjer och krav kring uteserveringar inom Norrtälje stad, se **'Riktlinjer för uteserveringar i Norrtälje stad'**



10.2 Arrangemang

För att hamnen ska vara levande och bli en flitigt utbytjad del av staden krävs ytor där arrangemang av olika typer och storlek lätt kan anordnas. Fyra större ytor för events och andra mindre flexibla ytor

föreslås. Förutsättningar för tillfälliga arrangemang, säsongsbaserade funktioner, sporttävlingar och firande bygger vidare på möjligheten för Norrtälje att bli en eventstad under hela året.



Grundtanken med Hamnpromenaden är att introducera tre mötes- och arrangemangsplatser längs stråket. Hamnplan, ett generöst vardagsrum har ytorna att hysa större arrangemang, från utställning under American Car Show till julgransförsäljning på den årliga julmarknaden. Bryggtorgets plana yta ut mot kajrummet ligger i ett bra vädersträck och kan lätt omvandlas till en tillfällig scenyta olika typer av föreställningar. Sjötullstorget har en strategisk placering med många förbipasserande, vilket gör platsen lämplig för t.ex. matfestivale och mindre torghandel.

Flexiytor

Det är inte bara större arrangemang som behöver kunna inrymmas i hamnen för att skapa en levande och dynamisk stadsdel. Mindre, mer vardagliga aktiviteter är viktigt för att skapa liv längs kajen under året.

Mellan de större platsbildningarna längs kajen återfinns mindre flexiytor som kan inrymma tillfälliga aktiviteter under året, från Båtbyggardag vid s/s Norrtälje till friluftsmässa med några få utställningstält längs hamnpromenaden. Dessa flexiytor kan inrymma aktiviteter utan att trafik eller vardagliga aktiviteter i området påverkas, då de ligger nära och sammanflätade med Klippan. Flexiytorerna kan hysa mindre kioskbyggnader eller liknande som kan komma att inrymmas i hamnen under sommarhalvåret.

Flexiytor är endast en benämning för vissa ytor längs kajen. Kajen är en allmän plats som tillhör alla som bor och vistas i staden. Det är därför viktigt att höga krav ställs på utformning av tillfälliga byggnader på dessa platser. Glasskiosker eller andra mindre komplementbyggnader finns redovisade i detta

dokument med gestaltungsprinciper. Tillfälliga byggnader, eventtält eller liknande strukturer får aldrig hindra den allmänna framkomligheten längs kajstråket.

Tekniska krav för arrangemangsytor & flexiytor

Ett antal funktioner och teknisk infrastruktur krävs för att möjliggöra arrangemang och aktiviteter i Norrtälje Hamns publika ytor.

Flexiytor: Möjlighet till anslutning till vatten, avlopp och elanslutning (max 32 A) Prel ej fettavskiljare.

Arrangemangsytor: Möjlighet till anslutning för el och vatten. För Hamnplan minst 2 st 63 A och för övriga arrangemangsytor minst 1 st 63 A.

För torg skall viss kanalisation förberedas förberedas för att nå flera delar av större arrangemangsytor för att slippa dra kablage mm på mark.

'Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn',

se sida och avsnitt;

4.2.2.1. Offentliga mötesplatser vid vattnet s.28

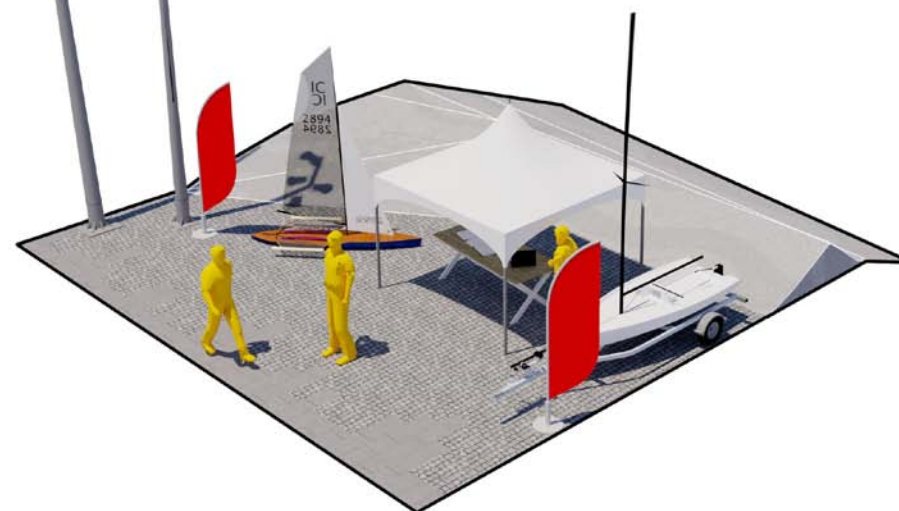
4.2.2.8. Norrtäljes evenemangsplats sommar och vinter s.35

4.2.3.3 Restauranger och butiker längs kajstråket s.38

4.2.3.5 Kulturlokaler och kulturplatser vid Hamnplan s.40



Flexiytor kan innehålla tillfälliga byggnader eller eventtält



Mindre vardagliga aktiviteter skapar liv längs kajen. Utformas så de inte hindrar den allmänna framkomligheten

10.3 Utrustning

Allmänt

Samtliga möbler ska förankras, även sådana som plockas bort under vinterhalvåret.

Beskriv utrustnings betydelse ur:

- Hållbarhet och drift
- Tillgänglighet och funktion
- Identitet
- Material och kulör

Sittplatser

Soffor

Fullt tillgängliga sittplatser med arm- och ryggstöd att användas i hela området.

Typ: Alt 1, Byarums bruk Lessebo (finns i Norrtälje stadskärna).

Typ 2: Alt 2, Vestre April, med armstöd

Typ 3: HAGS Ribbersberg, med armstöd

Bänkar:

Bänkar utan ryggstöd (ev armstöd?) för användning i kajmiljön och andra offentliga platser.

Typ: Vestre Porto - galvaniserat underrede

Platsspecifika möbler:

Beskriv var och varför



Cykelställ & cykelpump

Generell text om komfort, funktion och placering

Cykelställ:

Tre typer av cykelställ

Cykelställ, typ Cyklos Delta, svart

"Cykelpollare" för torg, och kajmiljöer

Typ: Nifo Bågen, galvaniserad

Cykelställ traditionell, övrig användning

Typ: Veksö Noah, galvaniserat



Väderskydd:

Vid Sjötullstorget och Piren/Strandparken

Typ: Nola Mobilia, galvaniserat

Cykepump:

Sjötullstorget och Hamnparken

Typ: Veksö Aros, manuell pump. Kulör?



Låd-/packcyklar? (kommentar)

CYKELMEKARPLATSER?



Papperskorgar

Varierande storlekar beroende på behov. Föreslagna papperskorgar är i två olika storlekar (35 & 134 liter)

Typ 1: Lappset, Ruben 35 liter

Typ 2: Lappset Adrian 134 liter

Generell text om drift, funktion och placering.

Sortering eller inte? Hur ser NH på det?



Pollare

Generell text om drift, funktion och placering

Pollare stor:

Ex Roslagsgatan/Sjötullstorget

Typ: Nifo Orbis maxi med reflexband alternativt

Norrtäljespecifik kulör/text.

Pollare mellan:

Gångfartsområden, parker mm

Typ: Nifo Orbis midi med reflexband alternativt

Norrtäljespecifik kulör/text.

Övrig utrustning; tex brunnslock, räcken, trädgaller, trädskydd följer framtagna standard i Norrtälje kommun, se **"Teknisk Handbok Norrtälje"**

3. Park/Gata



10.4 Skyltar

En enhetlig och tydlig skyltning ska inte bara vägleda besökaren fram till sitt mål utan också ge en positiv bild av området.

Skyltningen inom Norrtälje Hamn måste vara tillförlitlig och vara placerad i lägen som är lätta att se. Många skyltar behöver automatiskt inte betyda bättre navigerbarhet, istället bör antalet skyltar begränsas och fokus istället ligga på dess utformning och placering.

Intentionen är att Norrtälje Hamn ska bli en naturlig förlängning av stadskärnan i Norrtälje tätort. Att tillämpa liknande skyltar som redan finns inom staden förstärker känslan av att de olika delarna sitter ihop. Endast kommersiella skyltar kan belysas efter de riktlinjer som presenteras vidare i Norrtälje Hamn, Design- & funktionsmanual. Övriga skyltar avläses genom områdets övergripande belysning.

Gatunamnsskyltar

Gatunamnsskyltar guidar besökare och boende till rätt gata. Skyltarna ska sitta på varje gata där infart/entré sker. Gatunamnsskyltar placeras väl synligt på närmast belägna fasad. Norrtälje kommun använder

sig av en gatunamns skylt-princip bestående av blå emaljerande skyltar med vit text där gatunamnet anges i en rad följt av kvartersnamnet för den befintliga stadskärnan. I hamnen föreslås en modernare variant som smälter in i stadsbilden. Exakt form och stil på denna bör utredas vidare men bör likt de befintliga stadskärneskyltarna redovisa gatunamn samt kvarter, tex Stora Brogatan, Kv Norrland.

Platsskyltar

En platsskylt kan användas för att beskriva ett torg, bro eller park. I Norrtälje tätort används svarta och gröna skyltar med enkelradig text, versal följt av gemener. Gröna skyltar illustrerar parker, övriga platser är svarta. Texten är vit med bård och skylten har raka hörn.

I Norrtälje Hamn kan till exempel Hamnparken, Galärsparken, Kärleksparken samt Siloparken förtydligas med gröna skyltar samtidigt som Havslänken (den nya bron), Sjötullstorget, Bryggtorget samt Hamnplan märks upp med svarta skyltar. Befintliga skyltar placeras oftast på belysningsarmatur, men även på räcken/stängsel väl synlig för förbipasserande. Riktlinjen är att skyltarna

ska använda sig av redan befintliga element och inte få egna stolpar, detta för att minimera antalet stolpar i hamnen.

Informationstavla

Inom Norrtälje tätort finns på några platser informationsskyltar, till exempel vid parker. Här har kommunen möjlighet att berätta om platsens historia, vegetation eller det lokala djurlivet. Skyltar som dessa kan placeras i tex Galärsparken, där de berättar om djurlivet. Ytterligare placeringar kan vara vid Piren eller Kajen där besökare skulle kunna lära sig mer kring hamnens tidigare användningsområde och historia.

Informationsskyltar i form av plaketter finns också på utvalda byggnadsfasader. Dessa beskriver historiska byggnader eller förklaringar till platsnamn, tex Kåktorget-Skvallertorget. Nyare tillägg är informationsskyltar på nya byggnader som berättar intentionerna med byggnadsprojektet samt byggherre och arkitekt. Information som denna kan i framtiden ge en ökad förståelse kring framväxan av Norrtälje Hamn och bli ett avtryck för vår tid.

Husnummer

Design- & Funktionsmanualen behandlar inte gestaltungsprinciper för kvartersmark vidare. Dock påverkar eventuell husnummerskyltning det allmänna intrycket på allmän plats. Riktlinjer för kommersiella skyltar kan därför i stora drag appliceras även på husnummer.

Andra skyltar

I en stadsdel är det inte bara skyltar för gatunamn och entréer som behövs. Skyltar för gästparkering, handikappsparkering, ev. färdtjänstplats kommer att behöva placeras ut inom området. Utförande på dessa är generellt sett styrt och har ett likartat utseende i hela landet. Däremot eftersträvas att skyltarna är så små som möjligt och att dubbelskyltning undviks. Denna typ av skyltar sätts upp på fristående stolpe.



Gatuskyltar med kvartersnamn
placeras väl synligt vid byggnadens
fasad



Gatupratare kan tillåtas om de
är tillfälliga och inte försvårar
rörelse längs gatan. Standard
för gatupratare är framtagna av
kommunen

Informationstavla/ informationsplakett
placeras i lämplig höjd så de är lätta
att läsa. Storleken på skylten bör inte
bli för visuellt dominerande

Skylltar på byggnader ska underordna
sig byggnaden och harmonisera med
arkitekturen

Kommersiella skyltar

Storlek & placering

- En skylt ska avse en verksamhet, allmän reklam ska undvikas.

- Skyltens storlek och placering beror av stadsrummets skala och karaktär

- Skyltar på byggnader ska underordna sig byggnaden och harmonisera med arkitekturen. Viktiga fasaddetaljer ska inte döljas.

- Den plats som primärt ska väljas är vid verksamhetens entré eller ovanför fönster i bottenvåningen.

- Skylten ska placeras inom fastigheten i så nära anslutning till verksamheten som möjligt.

- Skyltar som visar vägen undantagsvis. Undantag kan t.ex. vara allmän service som vårdcentral, bibliotek och liknande.

- Skyltar får inte störa grönområden, kulturmiljöer eller utsiktsstråk.

- Uppreping av samma budskap bör undvikas.

- Skyltar får inte hindra framkomligheten. Om utstickande skylt är nödvändigt finns krav på minimått höjd från gata. Ovanför gång eller GC-väg 3,2 m och ovanför körbana 4,6 m ovan mark.

- Skyltar ska inte placeras i komplexa trafikmiljöer eftersom de kan påverka trafiksäkerheten.

- Skyltar får inte placeras så att de hindrar snöröjning och renhållning.

Utformning

- Skylten bör vara tydlig, lättläst och funktionell. Skylten bör utformas så att den kan läsas även av dem med nedsatt syn.

- Form och färg ska vara estetiskt tilltalande. Med bra utformning kan även en mindre skylt synas på långt håll.

- Informationen på skylten bör vara begränsad till verksamhetens namn och/eller logga.

- Rörliga, blinkande och bildväxlande skyltar ska undvikas.

- Skyltars form, färg och storlek samordnas med andra skyltar i närheten.

- Skyltband längs fasad bör undvikas.

- Skyltar ska vara fackmannamässigt utförda i material och konstruktion som kan underhållas och som åldras vackert.

- Större företagskedjor kan ha egna skyltprogram. Föreskrivna skyltar från dessa program kan behöva anpassas till stadsbilden i Norrtälje Hamn och till den enskilda byggnaden.

Belysning & ljus

- Ljuskällorna i ett skyltfönster får inte vara synliga ut mot gatan så att belysningen bländar förbipasserande.

- Belysningsnivån i skyltfönster ska balanseras med omgivningen så att de inte dominerar.

- Skyltars storlek ska vara så liten som möjligt med respekt för miljön i Norrtälje Hamn.

- Belysningen av skyltar får inte blända eller dominera omgivningen. Ljusnivån i lysande skyltar ska kunna justeras efter att de har installerats för att kunna säkra en god balans med omgivningen.

- Skyltar längs fasaderna kan med fördel ha integrerat ljus eller ljus bakom skylten så att den framstår i siluett.

- Armaturer på arm bör undvikas till belysning av skyltar. Ska belysningen ske med en strålkastare på arm ska strålkastarna vara små, förses med nödvändiga bändskydd och riktas så att man i största möjliga mån undviker att ljuskällan är synlig.



Skyltar i harmoni med byggnadens fasad



Tydlig och lättläst skylt



Skylt begränsad till verksamhetens namn/logo



Skylt med integrerat ljus

Informationsskyltar

VILKA KRAV OCH ÖNSKEMÅL HAR
NORRTÄLJE? DIREKTIV SAKNAS.
SKYLTNING TILL ÅVS?

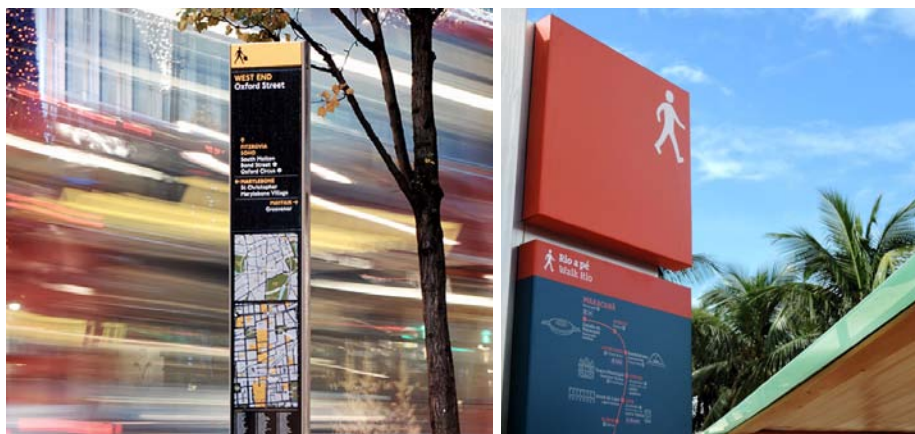
'Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn',

se sida och avsnitt;

4.2.2.2. Trivsamma och trygga gator och platser
s.30

4.2.4.2 Gatumiljöer ska prioriteras för gående
s.42






4.2.5. Norrtälje Hamn - En vacker skärgårdsstad
s.50



11. AVFALLSHANTERING



Principer för avfallshantering

-  Sopsugssystem
-  Återbruk av kläder, saker, husgeråd i lokal (föreslaget läge, kan ändras)
-  Återvinningsstation ÅVS
-  Återvinningscentral ÅVC
-  Avfall båtliv, under utredning



11.1 Översikt avfallshantering

I Norrtälje Hamn ska onödig trafik, särskilt med tunga fordon och personbilar, undvikas och gång- och cykeltrafik premieras.

Insamling av många avfallsfraktioner i soprum i varje fastighet innebär att många olika sopbilar måste köra inne i området. För att begränsa denna tunga trafik planeras två platser för återvinningsstationer, ÅVS, längs huvudgatan och en plats i östra området. Dessa områden har god tillgänglighet för avlämning av sorterat avfall för boende. Den kvartersnära återvinningscentralen, ÅVC, i området förläggs även den i ett centralt läge för att maximera antalet brukare. I Norrtälje Hamn finns uppsatta mål avseende avfallshantering, dessa inkluderar:

- begränsa trafik med tunga fordon för avfallshämtning i området
- merparten av de boendes dagliga avfall ska lämnas på gångavstånd i området
- öka den allmänna medvetenheten kring konsumtion, återbruk och avfall

11.2 Återvinningstyper

Återvinningsstationer (ÅVS)

I Norrtälje Hamn kommer 2-3 återvinningsstationer (ÅVS) för hushållens tidningar och förpackningar. Mindre än 200 m gångavstånd för alla.

Kvartersnära återvinningscentral (ÅVC)

En Kvartersnära Återvinningscentral planeras i Siloparken, centralt i området. Hushållen kommer att kunna lämna t ex batterier, småelektronik och lyskällor. Dessa avfall innehåller farliga ämnen och måste tas om hand på rätt sätt.

Återbruk

Lokal för återbruk av kläder, saker, husgeråd osv. Föreslaget läge i diagrammet kan komma att ändras. Det viktiga är att funktionen ligger i nära anslutning till ÅVC och/eller ÅVS. Kluster av dessa funktioner uppmanar och underlättar för användare att återvinna oanvända och gamla produkter.

Sopsug

För sorterat hushållsavfall i soppåse kommer det finnas inkast till sopsug i varje kvarter < 50 m från entréport. Matavfall i egen påse och brännbart

restavfall i soppåse kommer att lämnas i sopsugen. Sopsugsystemet tömmer inkasten ett par gånger per dag genom att suga iväg avfallet till en sluten container, som är gemensam för hela området.

Sopsugsinkast används av både boende och verksamheter.

Avfallshantering för båtar

Besökare på kajen och i parkerna kommer ha tillgång till papperskorgar med sortering, preliminärt i tre fraktioner – glas, metall och brännbart. Papperskorgar vid kajen (för brännbart avfall) kommer, där så är möjligt att anslutas till sopsug. Utveckling av de gemensamma ytorna pågår och papperskorgarna är en del av den.

Reguljär båttrafik och större fartyg lämnar sitt avfall i sin natthamn, utanför området. Om kajplats för natthamn upplåts tillfälligt i Norrtälje Hamn erbjuds avfallslösning.

'Utbyggnadsstrategi för Norrtälje Hamn', se sida och avsnitt;

4.2.6.10. Avfallssystem skall vara kretsloppsanpassade s.62

För vidare läsning, se; **'Avfallsprogram Norrtälje Hamn version 1.0'**



Principvy sopsugssystem, ovan och under mark. Illustration: Envac.



Exempel på sopedkast Illustration: Logiwaste.

Del II

Geografisk beskrivning

Lokalgator

Gångfartsområden

Gågator

Kajen

Sjötullstorget & Kärleksparken

Bryggtorget

Hamnplan

Piren

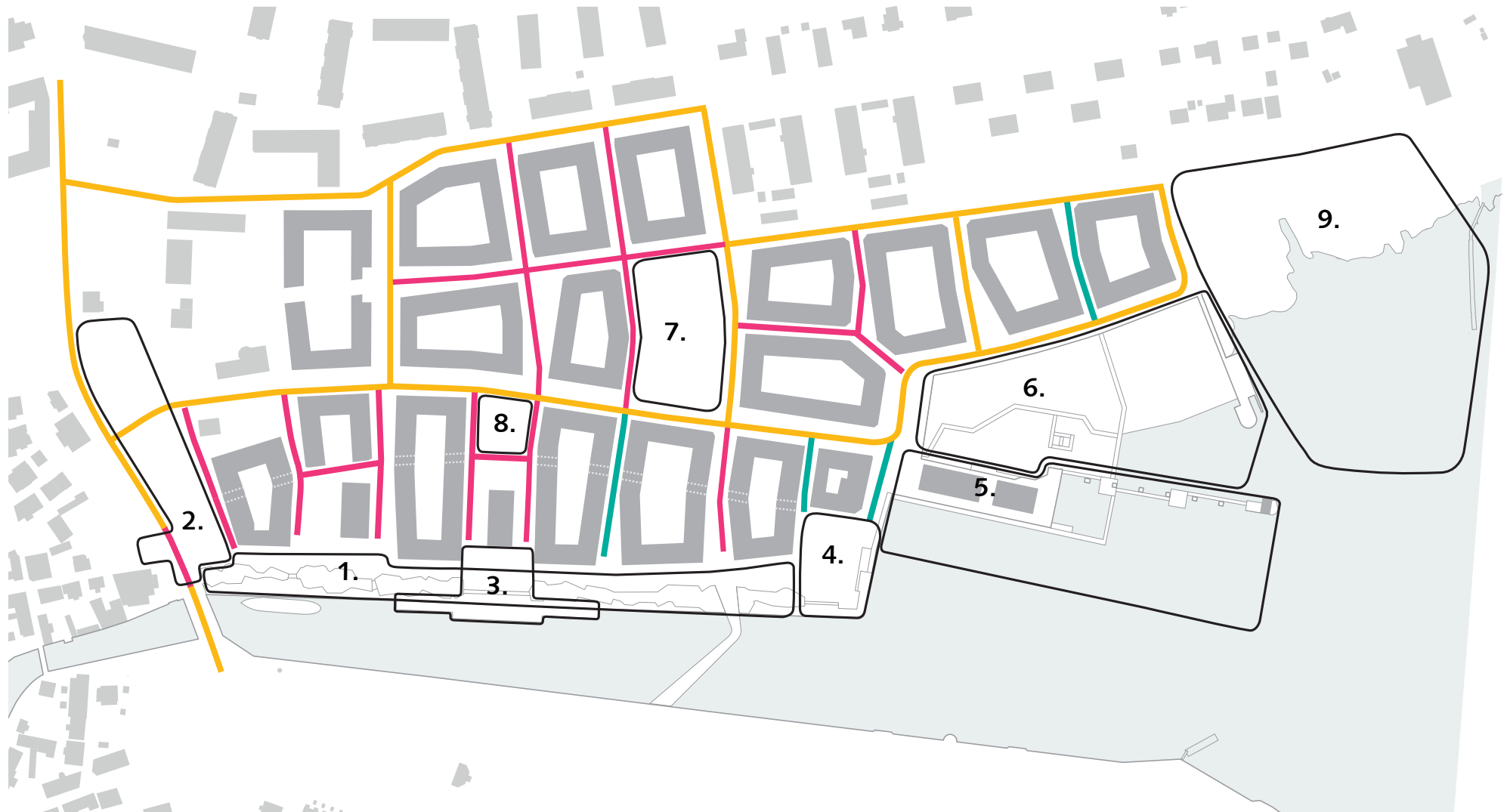
Galärsparken

Hamnparken

Siloparken

Fritidsbåtshamn

DELOMRÅDEN



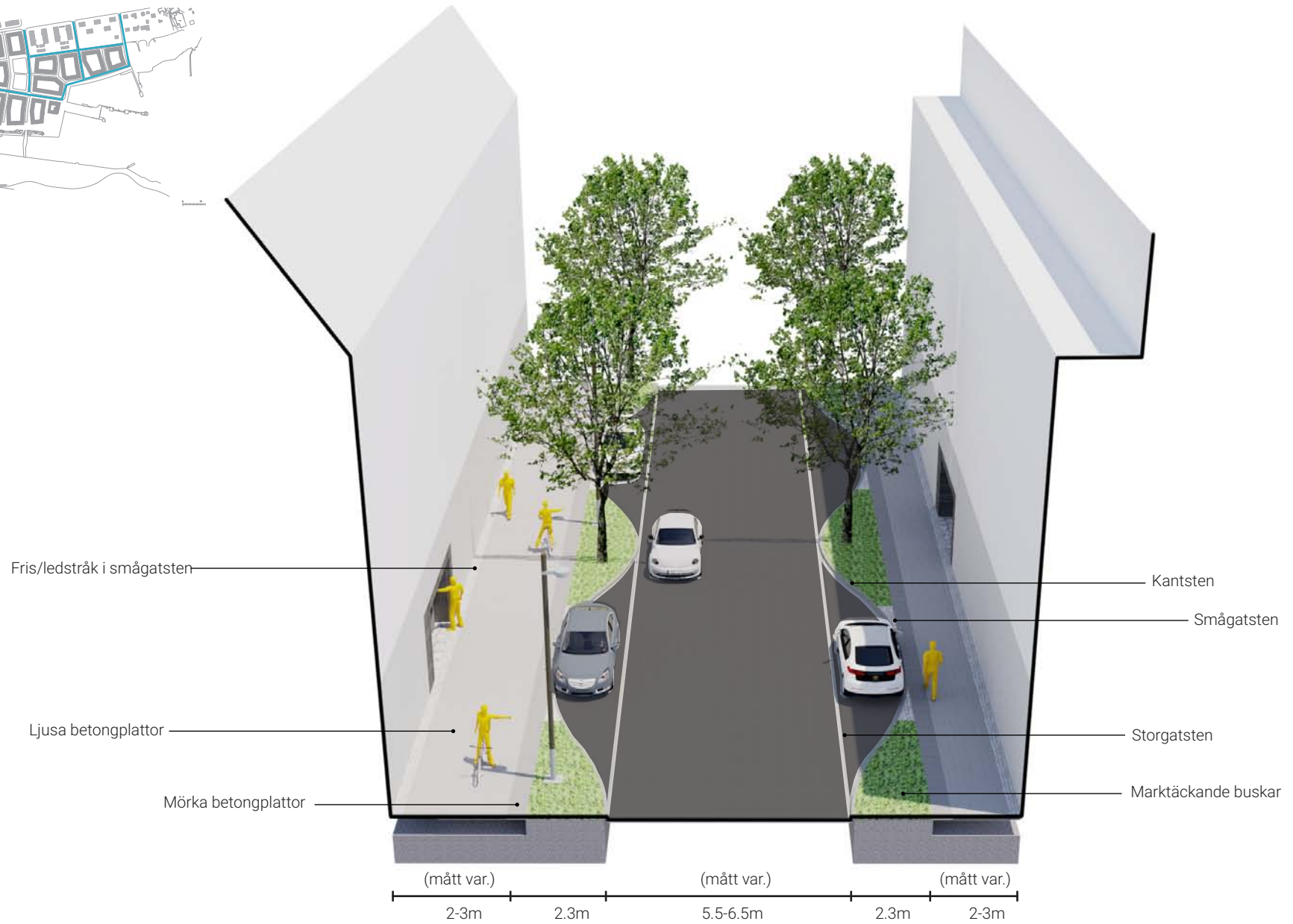
- 1. Kajan
- 2. Sjötullstorget & Kärleksparken
- 3. Bryggtorget

- 4. Hamnplan
- 5. Piren
- 6. Galärsparken

- 7. Hamnparken
- 8. Siloparken
- 9. Fritidsbåtshamn

- Gångfartsområden
- Gågator
- Lokalgator

12. LOKALGATOR



12.1 Fakta

Fakta lokalgator:

Markmaterial

Körbana och parkeringar i asfalt
Gång- och cykebanor i betongplatta grå
Kantstenar i granit
Smågatsten mot fasader

Vegetation

Trädplantering med undervegetation av perenner.
Skelettjord med minst 15m² tillgänglig växtjord
och djup minst 1 m per träd.
Karaktärsarter för respektive lokalgata, se under
avsnittet 12.5 Vegetation

Utrustning

Cykelställ 1, se under Tematiska delen, kap 10

Belysning

se under avsnittet 12.4 Belysning

12.2 Identitet & karaktär

Norrtälje Hamn har en enkel och tydlig gatuhierarki
uppdelad i lokalgator och gångfartsområden/
gånggator.

Lokalgatorna förbinder området med omgivande
delar av staden och utgör huvudentré för samtliga
gångfartsområden. Gestaltningen utgår ifrån
den traditionella kantstengatan, med gatuträd
längs trottoarerna på båda sidor. Körbanor och
parkeringsytor är i asfalt. Kantstenar i granit skiljer
körbanan från trottoarerna som fasas vid korsande
stråk för full tillgänglighet. Trottoarerna utförs med
marksten av betong.

12.3 Trafik & parkering

Lokalgatorna tillåter dubbelriktad trafik och
längs-gående parkering mellan gatuträd. Östra
Rögårdsgatan, Brännäsgatan, Hamnvägen och
Pilgatan har också en bredare trottoar för kombi-
nerad gång- och cykeltrafik.

Längs lokalgatorna Östra Rögårdsgatan, Brännäs-
gatan och Hamnvägen planeras även för områdets
busslinjetrafik med möjlig framtida utbyggnad längs
Galärsgatan och Krukmakaregatan. Busshållplatsen
ligger centralt belägen längs med Östra Rögårdsgatan
på den södra sidan av Hamnparken.

12.4 Belysning

Lokalgatorna belyses med moderna och väl
avskärmade LED-armaturer monterade på 7 m
höga målade rundkoniska stolpar. Liksom på
gångfartsområdena belyses mer sammanhängande
parkeringar med lyktor eftersom dessa tillför ett
viktigt rumsskapande ljus.

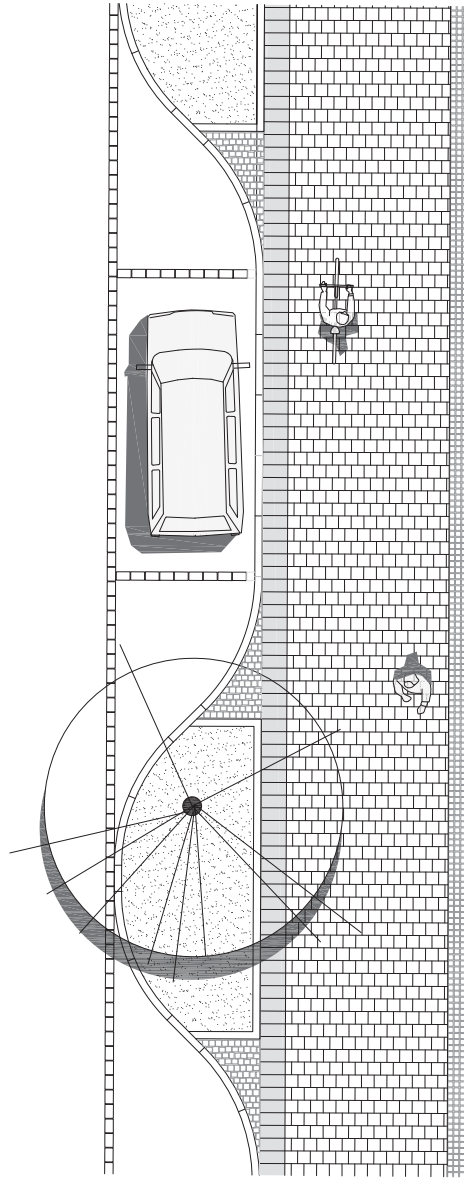
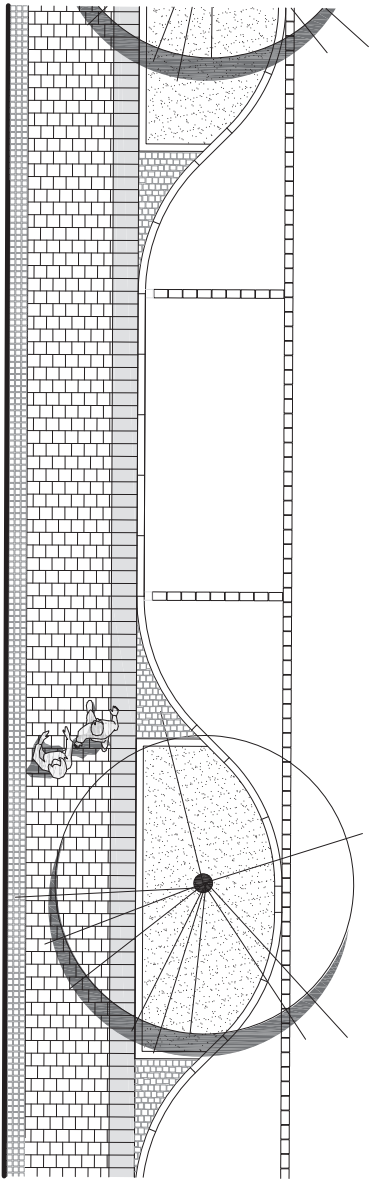
Väl upplysta entréer till bostäder eller garagedarferter
bidrar till att få ett lättorienterat och attraktivt
gaturum där människan är i centrum.

Belysningstyper på lokalgator:

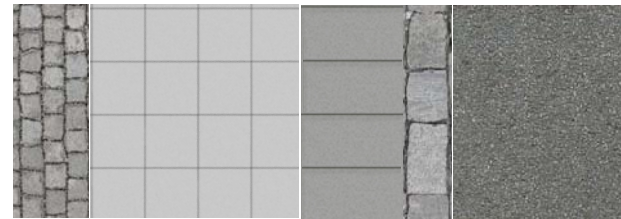
Belysning för fart

- Stolparmatur, vägbelysning
- Lykta
- Entrébelysning





Beläggningssnitt- Lokalgata (6.5 m gata)





12.5 Vegetation

Gatuträd

Områdets lokalgator förses med gatuträd vilka utgör ett viktigt inslag i gatubilden. De ger gatorna olika karaktär, bättre lokalklimat och ger området ett grönt uttryck. Dagvatten från gångvägar leds till gatuträdens växtbäddar. Under träden planteras tåliga perenner och lignoser som minskar skötseln och ytterligare förstärker den gröna miljön.

A- Östra Rögårdsgatan

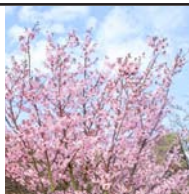
Östra Rögårdsgatan är området längsta sammanhängande gata och har trädplantering på båda sidor. På den norra sidan om gatan står träden längre från fasaderna än på den södra sidan, vilket gör det möjligt att använda arter med något bredare krona på den norra sidan. I annat fall blir den södra sidans smala träd dimensionerande. Att använda olika arter på den norra resp. södra sidan förstärker gatans olika karaktärer och gör diversiteten inom området större.

Flera sorters prydnadskörbär ger både enhetlighet och variation i gaturummet. Blomsterprakt sprids ut över lång tid och ger möjlighet att anpassa storlek efter plats. De olika arterna fördelas jämt längs gatans båda sidor och bygger tillsammans en helhet.



Samtidigt kan den enskilda individen bidra till att skapa en unik karaktär vid varje enskild adress. Detta angreppssätt att blanda olika arter på gatans båda sidor minskar också upplevelsen av att gatan har en norr- och en södersida.

Smalkronigt bergkörbär ;
Prunus sargentii 'Rancho'
zon I-IV
H=8-10m, B=3-5m
Färg: ljust rosa Bl: medel vår



Prydnadskörbär 'Sunset Boulevard';
Prunus 'Sunset Boulevard' zon I-II(III)
H=8-10m, B=3-4m
Färg: vit - lätt rosa
Bl: medel vår



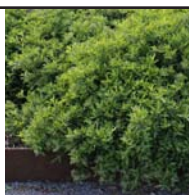
Näverhägg;
Prunus maackii 'Honey'
zon I-VI
H=8-12m, B=5-7m
Färg: vit Bl: sen vår



Fylldblommigt surkörbär;
Prunus cerasus 'Rhexii'
zon I-IV
H=6-8m, B=4-6m
Färg: vit Bl: sen vår



Eldtorn; *Pyracantha* 'Anatolia'
zon I-IV
H=0,7-1, B=1-1,5
Färg: mörkt grön, vita blommor i maj.



B- Brännäsgatan

Norra delen av Brännäsgatan kopplar samman Vegagatan med Östra Rögårdsgatan och har träd på båda sidor. Avståndet mellan träden är här längre vilket ger möjligheten att använda träd vars krona kan bli något större. På grund av den korta sträckan föreslås här samma träd på båda sidor.

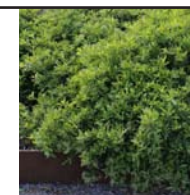
Här föreslås en lönn med smal hög krona. På sommaren ger den en sval grönska och på hösten en sprakande färgprakt.



Skogslönn; *Acer platanoides*
'Columnare'
zon I-III(IV)
H=12-15m, B=4-6m



Eldtorn; *Pyracantha* 'Anatolia'
zon I-IV
H=0,7-1, B=1-1,5
Färg: mörkt grön, vita blommor i maj.



C- Hamnvägen

Hamnvägen har endast träd på den södra delen, i höjd med Hamnparken. Den korta sträckan gör att samma träd föreslås på båda sidor.

Här föreslås en lönn med smal hög krona. På sommaren ger den en sval grönska och på hösten en sprakande färgprakt i gult och orange.

Skogslönn; *Acer platanoides*
'Columnare'
zon I-III(IV)
H=12-15m, B=4-6m



D- Pilgatan

Pilgatan bildar gräns mellan den nya bebyggelsen och befintliga miljöer norr om gatan. Träden står endast på den norra sidan och har möjlighet att breda ut sig utan att inkräkta på fasader.

Här föreslås ett stort praktfullt träd med tydlig genomgående stam som ger denna gata en helt egen karaktär.

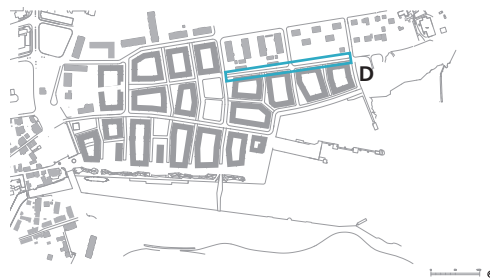
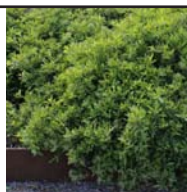
Turkisk trädhassel;
Corylus columna
zon I-IV
H=15-20m, B=8-12m



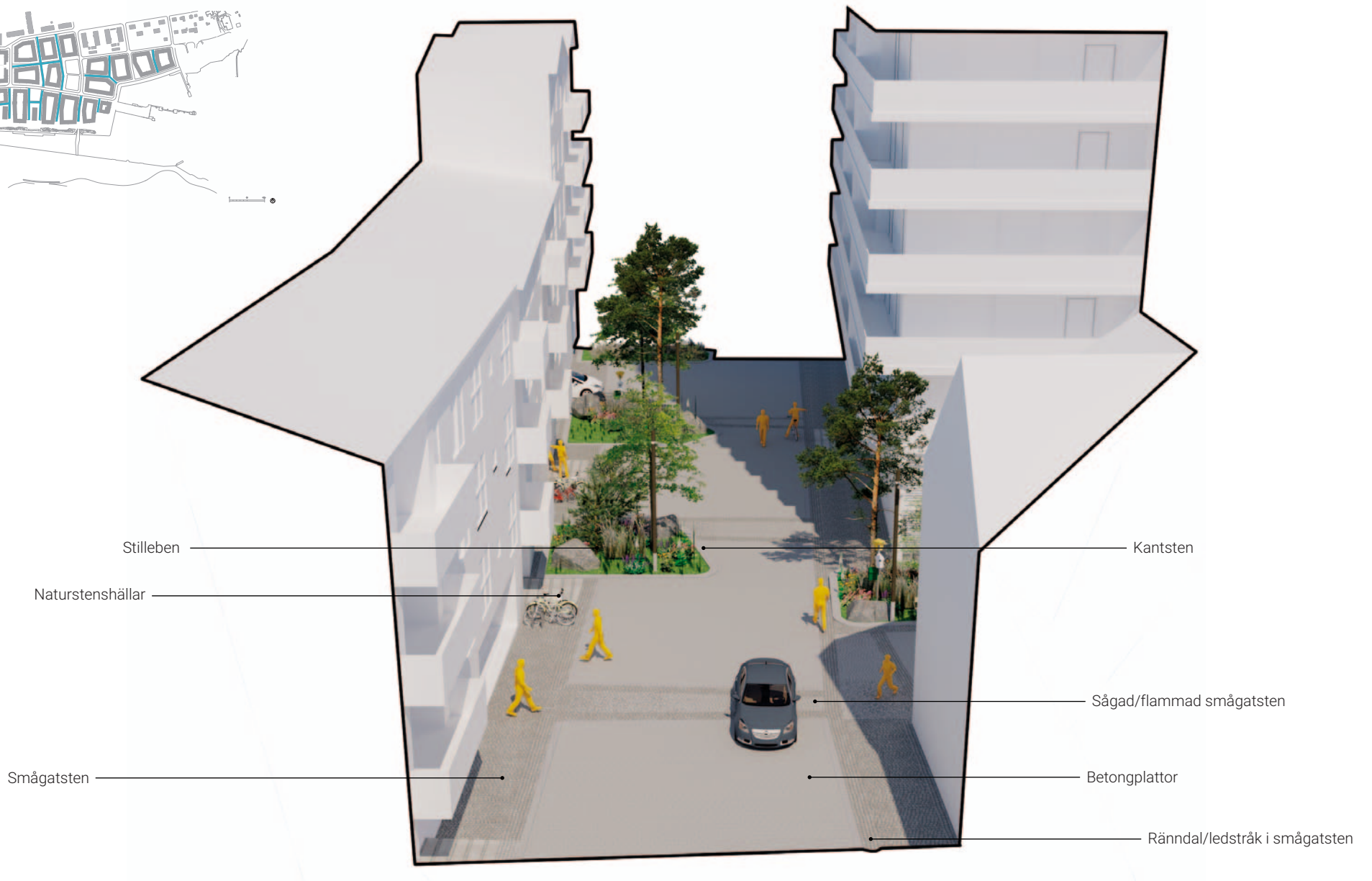
Eldtorn; *Pyracantha 'Anatolia'*
zon I-IV
H=0,7-1, B=1-1,5
Färg: mörkt grön, vita blommor i maj.



Eldtorn; *Pyracantha 'Anatolia'*
zon I-IV
H=0,7-1, B=1-1,5
Färg: mörkt grön, vita blommor i maj.



13. GÅNGFARTSOMRÅDEN & GÅGATOR



13.1 Fakta

Fakta gångfartsområden/gågator:

Markmaterial

Mittzon av betongplatta ljusgrå
Smågatsten mot fasader
Rännदार i smågatsten
Entré och tillgängliga stråk: naturstenshällar och sågad/flammad smågatsten.

Vegetation

Trädplantering med undervegetation i "Stilleben".
Skelettjord med minst 15m² tillgänglig växtjord per träd. Vegetationsbehandlingen varierar i enlighet med idén om att åstadkomma ett koncentrat av skärgårdens karaktärsarter i inner-, mellan- och ytterskärgård. Se avsnitt under Tematiska delen, Kap 3- Grönstruktur

Karaktärsarter; se avsnitt 13.5 Vegetation-Stilleben

Utrustning

Cykelställ, ev soffa, pollare och papperskorgar, se Tematiska delen, Kap 10.
Pollare garageutfarer i granit

Belysning

se under avsnittet 13.4 Belysning

13.2 Identitet & karaktär

Gångfartsområden/gågator är den dominerande gatutypen i Norrtälje Hamn. Gångfartsområden minskar bilens dominans och möjliggör för andra trafikslag att ta plats samtidigt som hastigheten hålls nere och risken för olyckor minimeras. Gångfartsområdena skapar en variation inom hamnen och en kontrast till stadsdelens mer livfulla lokalgator. Detta ger en tydlig lokal hierarki och förbättrar/förenklar orienteringen inom hela området.

Ett golv utan skarpa nivåskillnader spänner från fasad till fasad med ett centralt tillgängligt stråk för fotgängare och cyklister där även bilar får köra helt på de gåendes villkor. För att ta hand om kvarterens olika riktningar och ibland kraftiga lutningar skapas en fris mellan det tillgängliga stråket och bebyggelsen i smågatsten. Där emellan åstadkommes en generös yta i ljusa betongplattor som erbjuder plats för viss möblering, parkering och angöring. För att ta hand om riktningförändringar och ge liv och en småskalig variation tväras dessa ytor ibland av ytor med sågad/flammad smågatsten. längs gatan finns också ett antal vegetationsöar, "stilleben" som förutom att skänka stadsrummet grönska bidrar till karaktären av gård snarare än traditionell gata.



13.3 Trafik & parkering

Bil-, cykel- och gångtrafik sker på samma yta, vilket tvingar samtliga trafikanter att värna varandra och bilisterna att köra helt på de gående- och cyklandes villkor. Detta bidrar till dämpade hastigheter längs med gatorna. Ytorna anläggs med betongplattor vilket även gör ytan fullt tillgänglighetsanpassad.

Angöringsparkering får ske där utrymme finns och besöksparkering sker på gångfartsområdenas särskilt anvisade ytor. Boendeparkering för kvarteren sker i garage med garageinfarter från gångfartsområdet.

13.4 Belysning

Gångfartsområdena får sin grundbelysning från moderna och väl avskärmade LED-armaturer monterade på vackra trästolpar. Som komplement till dessa och för att ge ett mer rumsskapande ljus belyses parkeringarna av lyktor, även dessa monterade på trästolpar.

Utvalda stilleben får en belysning som iscensätter växtligheten och tillför atmosfär. Ner mot kajen belyses även träd för att kajen och områdets gator ska förbindas på ett attraktivt sätt i de mörka timmarna.

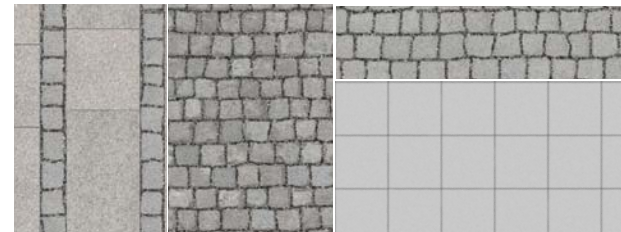
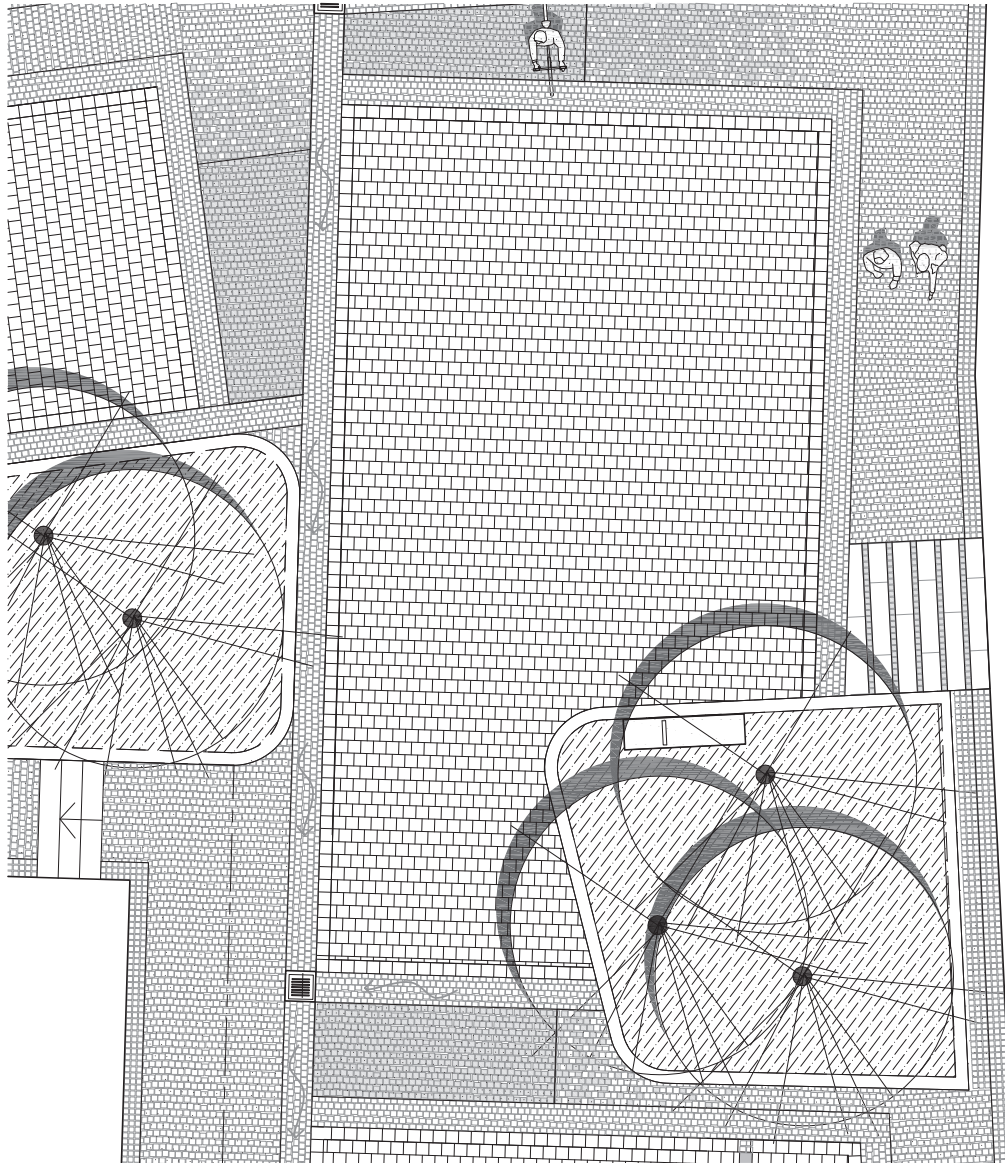
Den privata belysningen vid entréer betyder mycket för gångfartsområdena och detta bör beaktas vid val av belysning.

Belysningstyper på gångfartsområdena:

Belysning för fart

- Stolparmatur, vägbelysning
- Lykta
- Entrébelysning





Beläggningssnitt- gångfartsområde

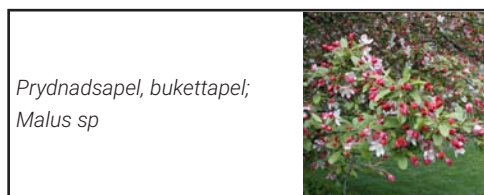
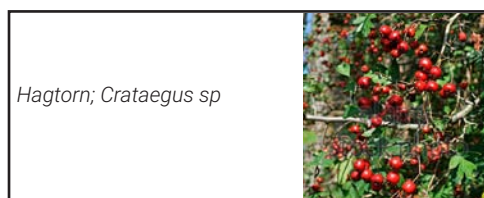
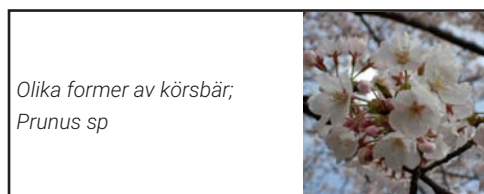
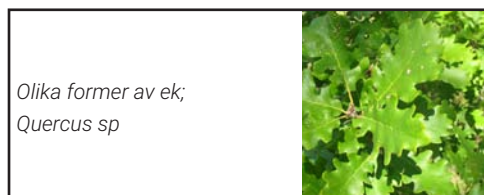


13.5 Vegetation

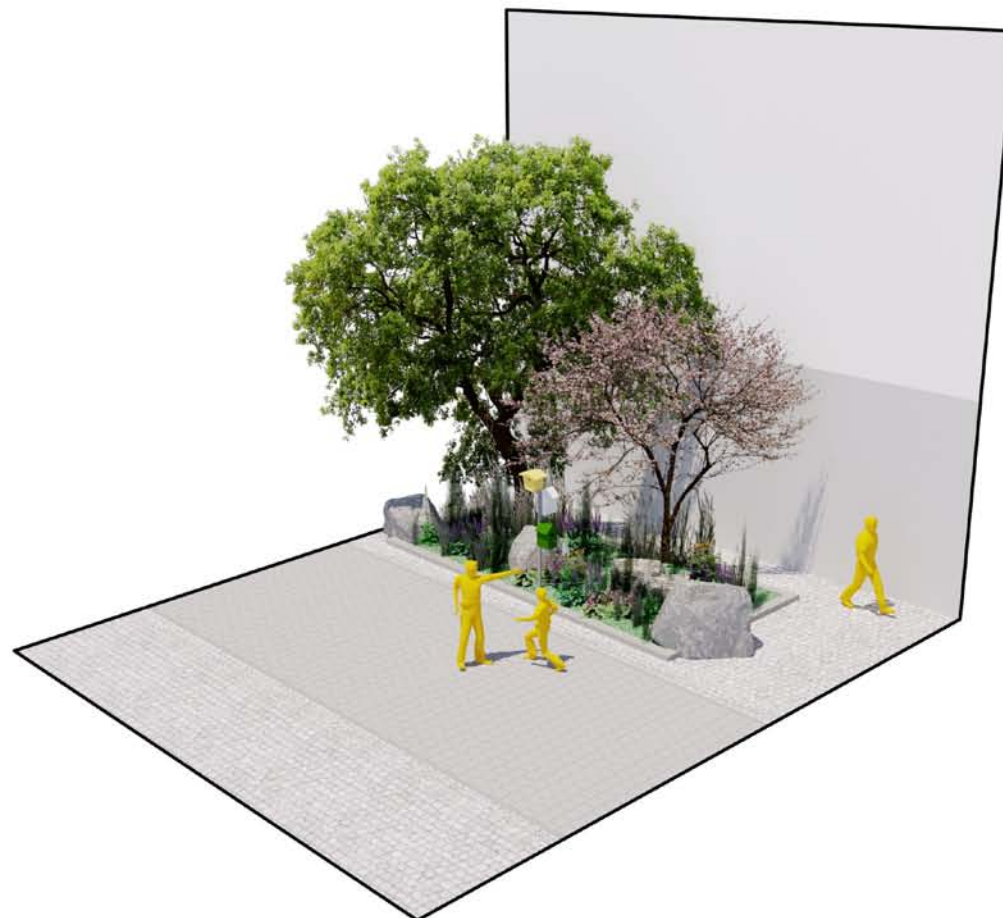
Vegetationen i gångfartsområden är koncentrerade till vegetationsöar, "stilleben". Stilleben är identitets- skapande växtkompositioner med skärgårdens naturkaraktär som utgångspunkt. Till skillnad från andra planteringar inom området har de stort fokus på biologisk mångfald och pedagogik. Inom gångfartsområdena återfinns tre typer av stilleben baserade på inner-, mellan- och ytterskärgård.

Stilleben- Innerskärgård

Området inspireras av innerskärgårdens rika miljöer, ofta kalkhaltiga med en stor artrikedom. Trädvalen utgår från lokalt förekommande arter, fältskiktet tar inspiration från traktens lund- och ängsmiljöer. Marken kan göras kuperad och större stenblock kan förekomma.

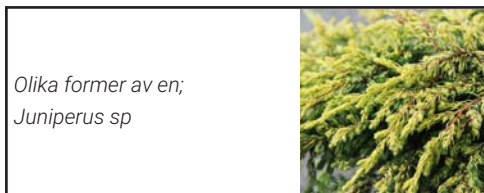
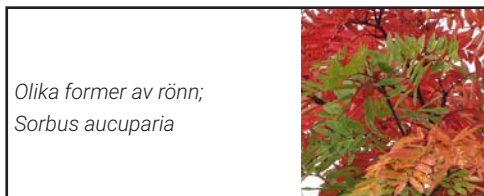
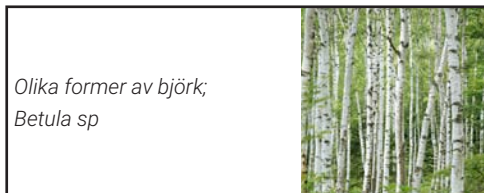
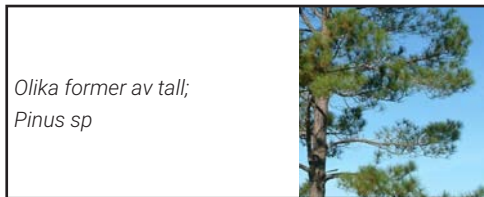


Frodigt, grönt. Ek, lind och blommande körsbär.
Kraftig undervegetation. Kuperad mark.



Stilleben- Mellanskärgård

Området tar sin utgångspunkt i den skogsbeklädda mellanskärgården som spänner från lövskogar till kargare hällmarker med tall. Dessa stilleben kan därför vara mycket varierade. Stockar och större stenar kan förekomma.

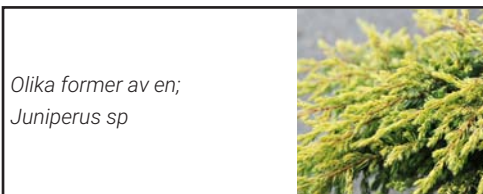
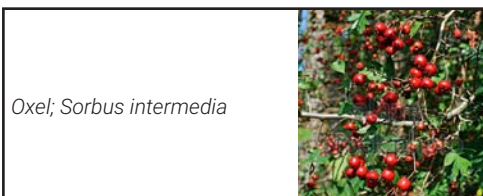
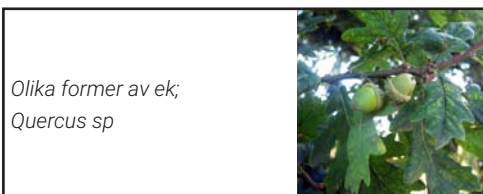
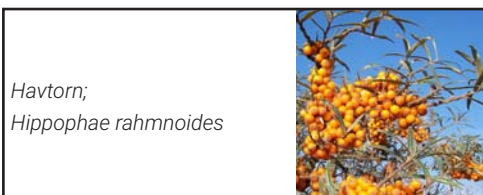


Tallmark, magrare och med ris och gräs under, fallna träd



Stilleben- Ytterskärsgård

Området inspireras av ytterskärsgårdens karga natur med vindpinade växter som tål den tuffa miljön. Växter som har stark egen karaktär och som kopplas samman med denna säregna naturtyp ger dessa stilleben dess karaktär. Större hållar, block och grus fungerar som bas.



Sten, gräs och vindtåliga träd som oxel. Trift mm.
Stenbumlingar



13.6 Entréer & infarter

Områdets entréer som sker från gångfartsområden beläggs med granithällar och sågad/flammad smågatsten för att skapa en bra tillgänglighet. En yta av 2,5m bredd och 1,5m djup framför entrén ska inte luta mer än 2% för att klara tillgänglighetskrav. Block i granit markerar bostadsentréer och hindrar trafik. De bildar en sekundär sittplats i entrézonen samt hjälper till att ta upp höjder i besvärliga lägen.

Entréer till soprum görs i sågad/flammad smågatsten, övriga entréer i vanlig smågatsten.

För att undvika kollisioner mellan gående och utfarter från garage placeras block av granit på ömse sidor om garageinfarten. Blocken placeras minst 6,0 meter från varandra för att möjliggöra en rationell snöröjning.



Hällar i granit och sågad/flammad smågatsten

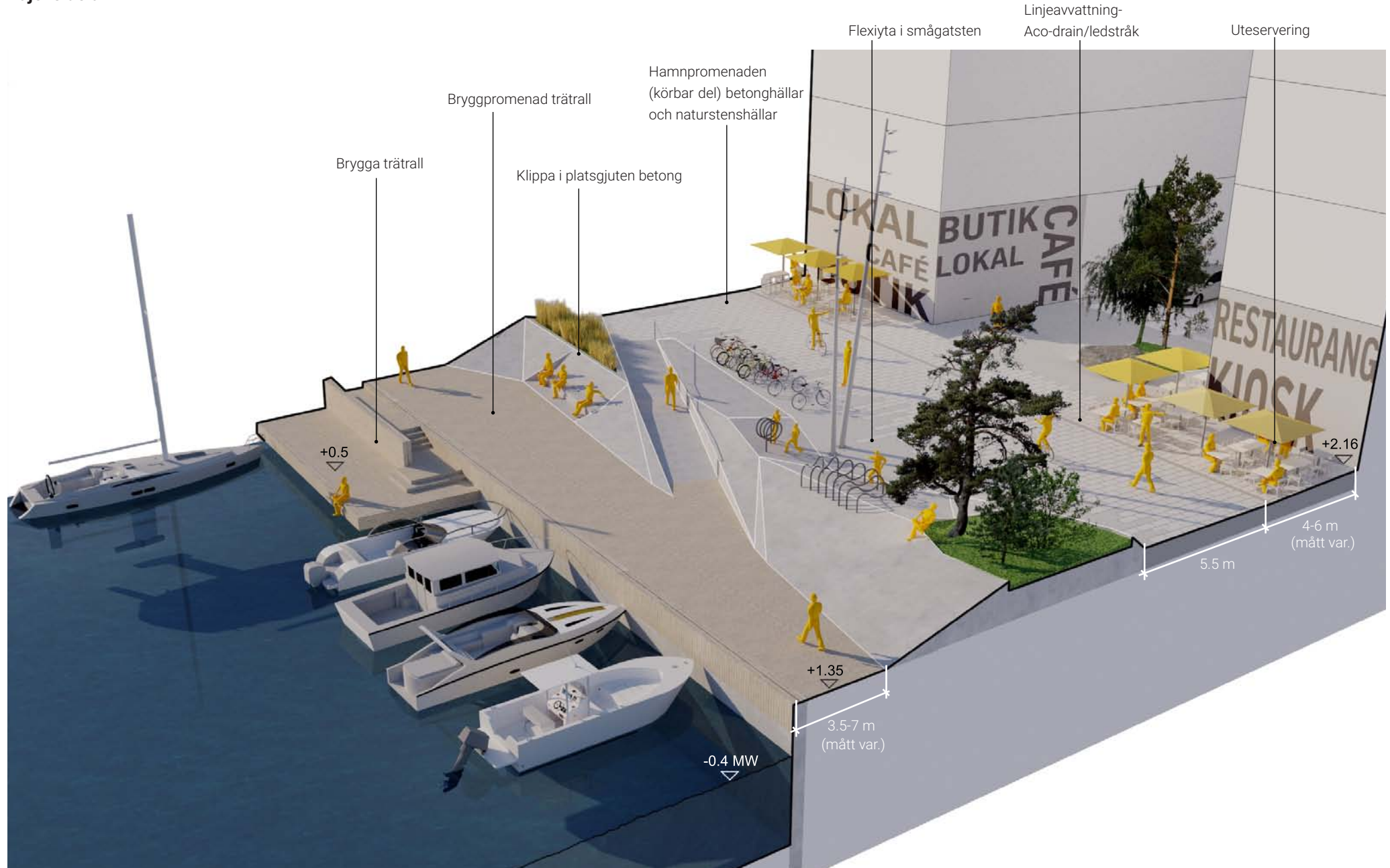


Granitpollare vid garageinfart

15. KAJEN



Kajens delar



15.1 Fakta

Fakta Hamnpromenaden:

Markmaterial

Hällar av betong och natursten. Smågatsten vid fasader och mot klippan. Tillgängliga strååk: naturstenshällar och flammad smågatsten. Linjeavvattning typ Aco-drain.

Vegetation

Se avsnitt 13.5 Vegetation gångfartsområden/gågor

Utrustning

Kajbänk, soffa 1, cykelställ 1, papperskorgar, se Tematiska delen, Kap 10.

Belysning

se avsnitt 15.5 Belysning

Tekniska krav

Flexiytor- Möjlighet till anslutning till vatten, avlopp och elanslutning (max 32 A) prel ej fettavskiljare

Fakta Klippan:

Markmaterial

Platsgjuten betong

Vegetation

Karaktärsarter västra delen; lind, ek, fågelbär. Undervegetation av frodiga perenner. Karaktärsarter västra delen; ek, tall. Undervegetation av trift, ljung och ristyp.

Utrustning

Handledare i rostfritt stål
Övrigt enligt detaljritningar

Belysning

se avsnitt 15.5 Belysning

Fakta Bryggan:

Markmaterial

Trädäck av värmebehandlad fur

Utrustning

Kajbänk, förtöjning, servicepollare mm, se Tematiska delen, Kap 10.

Belysning

se avsnitt 15.5 Belysning

Tekniska krav

se avsnitt 15.4 Byggnad, del Bryggan- säkerhet & teknik



15.2 Identitet & karaktär

Kajen

En enkel grundstruktur skapar en robust miljö som är mottaglig för både tillfälliga arrangemang och framtida förändringar. Små och stora platser, öppna sammanhang och intima rum skapar förutsättningar för ett varierat liv i hamnen året runt.

Kajrummet består av en större övre kajyta, Hamnpromenaden. Ett stort golv för rörelse, vistelse och aktiviteter. Hamnpromenaden binder samman Norrtälje Hamns tre större publika torgytor; Sjötullstorget närmast stadskärnan, Bryggtorget vid stadsdelens högsta byggnad samt Hamnplan; navet för båtliv och aktiviteter. Ytor för uteserveringar i söderläge möjliggörs mot byggnadernas kvartersgräns och skapar ett varierat och levande stadsrum. Uteserveringarna är väl avgränsade mot övrig kajyta för att inte kompromissa Hamnpromenadens tillgänglighet. Längs Hamnpromenaden finns även flexiytor, dessa erbjuder plats för mindre säsongsberoende aktiviteter som kiosker, pop-up tält vid arrangemang, foodtrucks mm.

Kajen möter den nedre bryggan i en stiliserad Klippa, som tar hand om nivåskillnaderna mellan kaj och brygga. Klippan blir ett landskap och en stor möbel, som också gör det möjligt att skapa förutsättningar för vegetation. Mot vattnet finns ett intimare bryggstråk, för det livliga båtlivet, flanörer och "brygghäng".

Det varierade hamnrummet, som sträcker sig från det lilla årummet till den större fjärden ut mot Östersjön, är en av platsens största kvaliteter. Känslan av att vara vid och intill vattnet bör därför finnas i hela området.

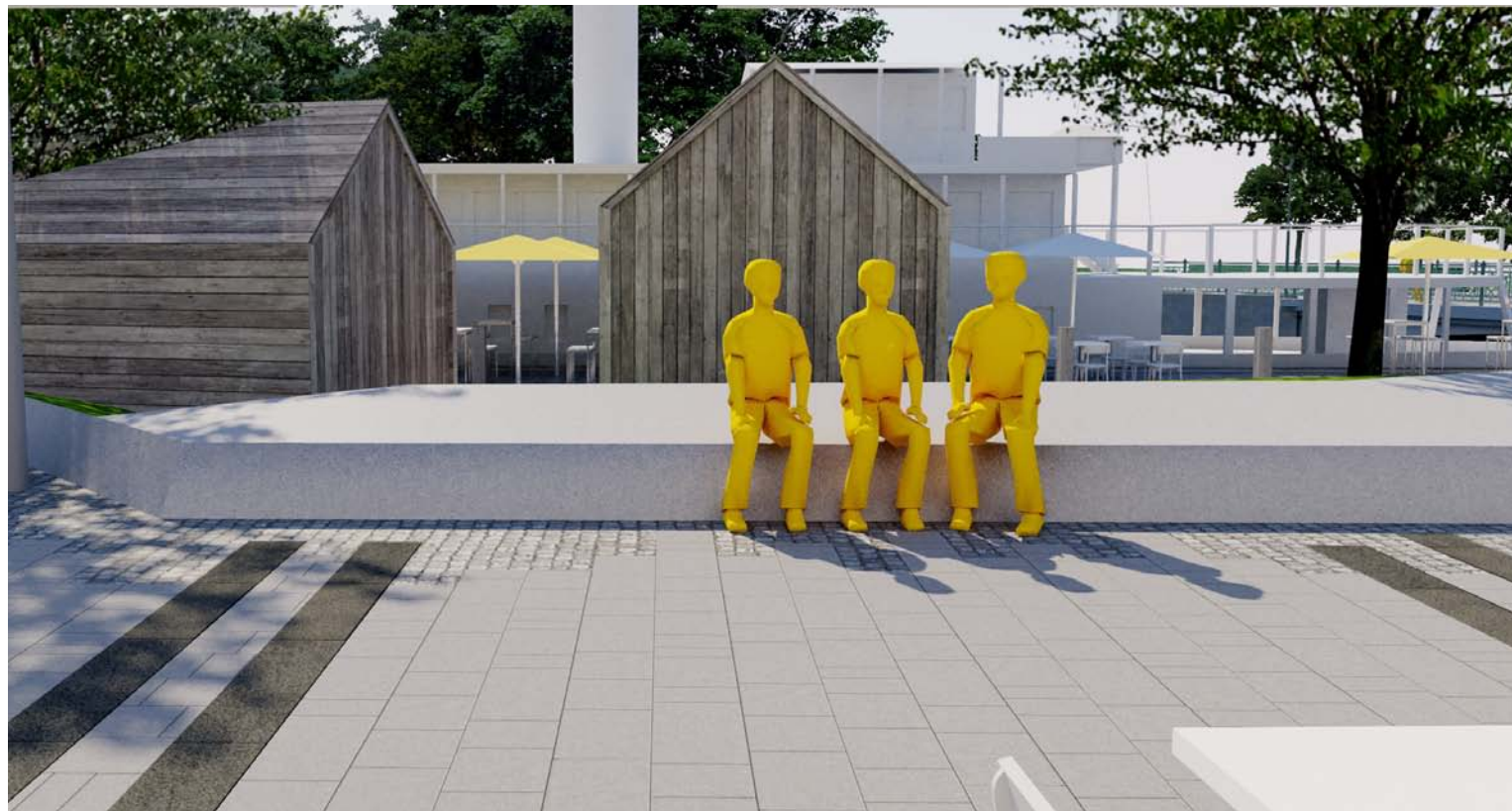
Hamnområdet blir en upplevelse som kondenserar skärgården, från innerskärgårdens lummiga lundar, vidare till mellanskärgårdens tall-bevuxna klippor och ut till ytterskärgårdens karga skär. Tillsammans med Klippan, skapar bebyggelse, som hämtar sin inspiration från fiskeboden och båtuset, en karaktär som bara kan finnas i just Norrtälje – en unik miljö.



Klippan

En stor utmaning är platsens stora skala i kombination med perioder av mindre besökare. Ambitionen med gestaltningen är därför att platsen, under avfolkade tider på året, ska upplevas som ett öppet landskap snarare än en öde plats. Zonen mellan den övre och den nedre delen av kajen, hindrar översvämning och gör det möjligt att plantera större träd.

Formad som en stiliserad klippa, en mångfacetterad värld av olika händelser och möjligheter i det lilla, blir den i det stora sammanhanget ett större landskap som kan mäta sig med hamnummets stora skala. På klippan kan man leka, sitta, ligga, äta glass, titta på båtar, gräva i sanden, se stjärnorna spegla sig i regnvattenfickorna och mycket mer.

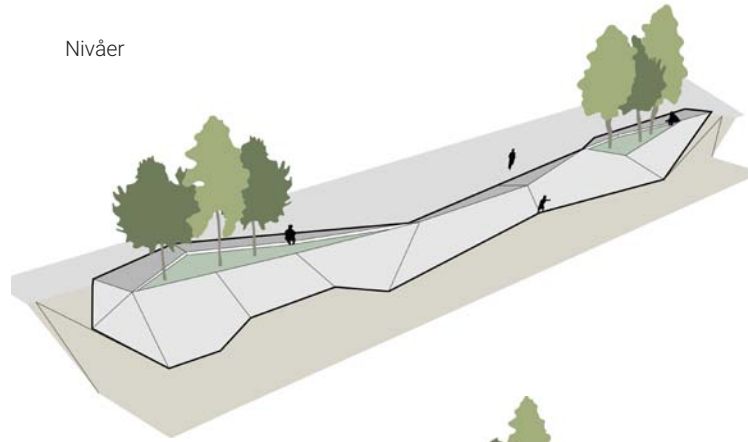


15.3 Klippan

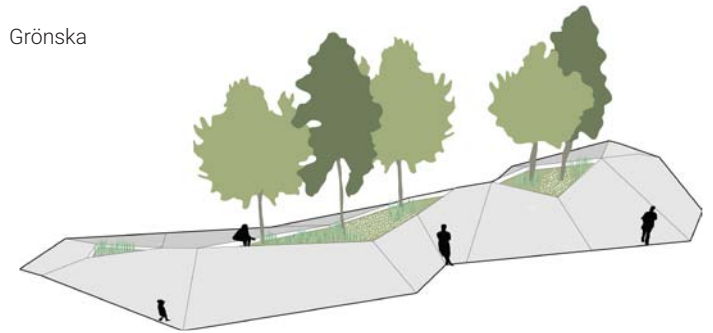
En förutsättning för hela utbyggnaden av Norrtälje Hamn är omfattande grundförstärkning. För renoveringen av kajen innebär detta en pådäckskonstruktion, och att ingen naturlig jordmån finns att tillgå. All bebyggelse i området förläggs på min.+2.0 för att säkerställas för framtida förhöjda havsnivåer. För att inte förlora kontakten med ån och havet med medelvatten på +0.4, blir höjdskillnaden mellan kajens högsta och lägsta delar ca 80 cm. Klippan tar hand om denna nivåskillnad och erbjuder samtidigt växtbäddar med ett djup som krävs för större träd.

Den blir som helhet ett kraftfullt landskapselement men samtidigt varierad och unik i sin lilla skala och bidrar till inbjudande platser för vistelse och en lekfull miljö.

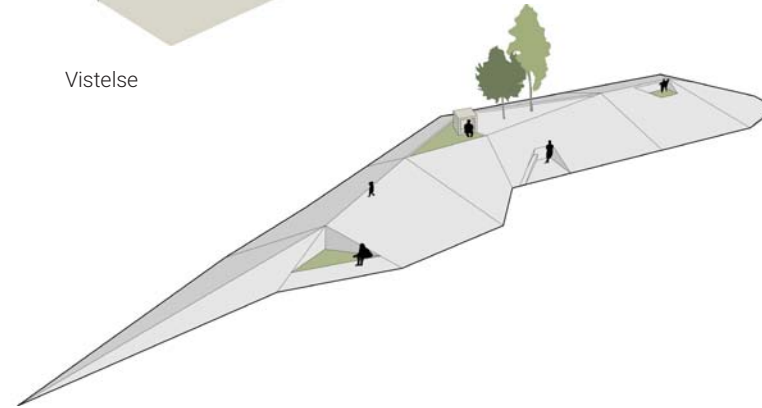
Nivåer



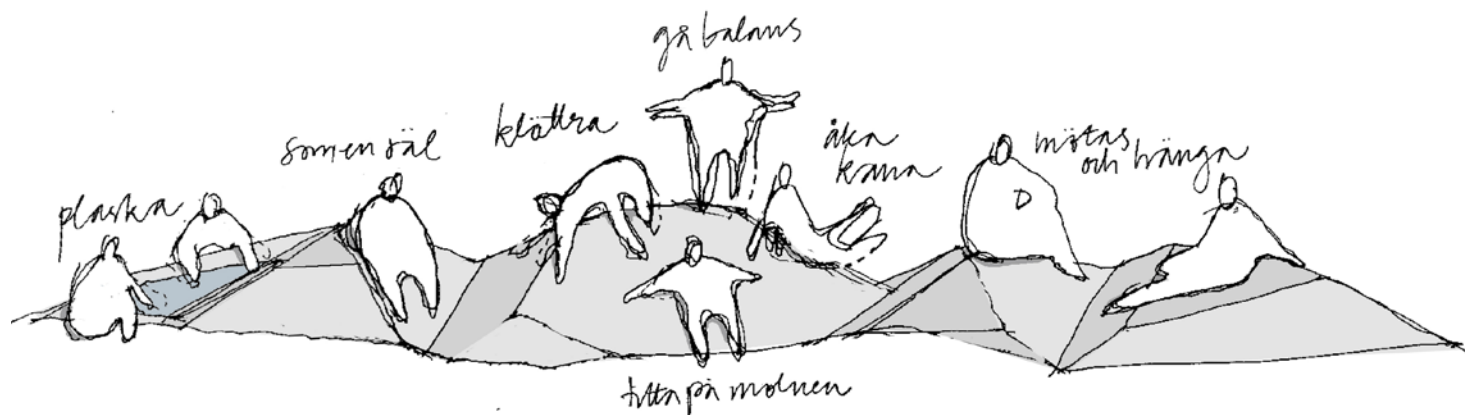
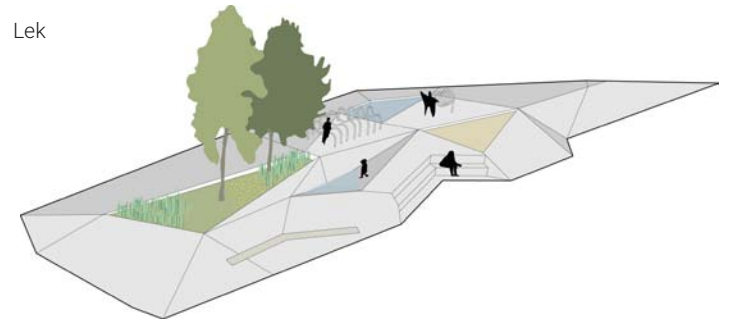
Grönska



Vistelse



Lek



Klippans programmering

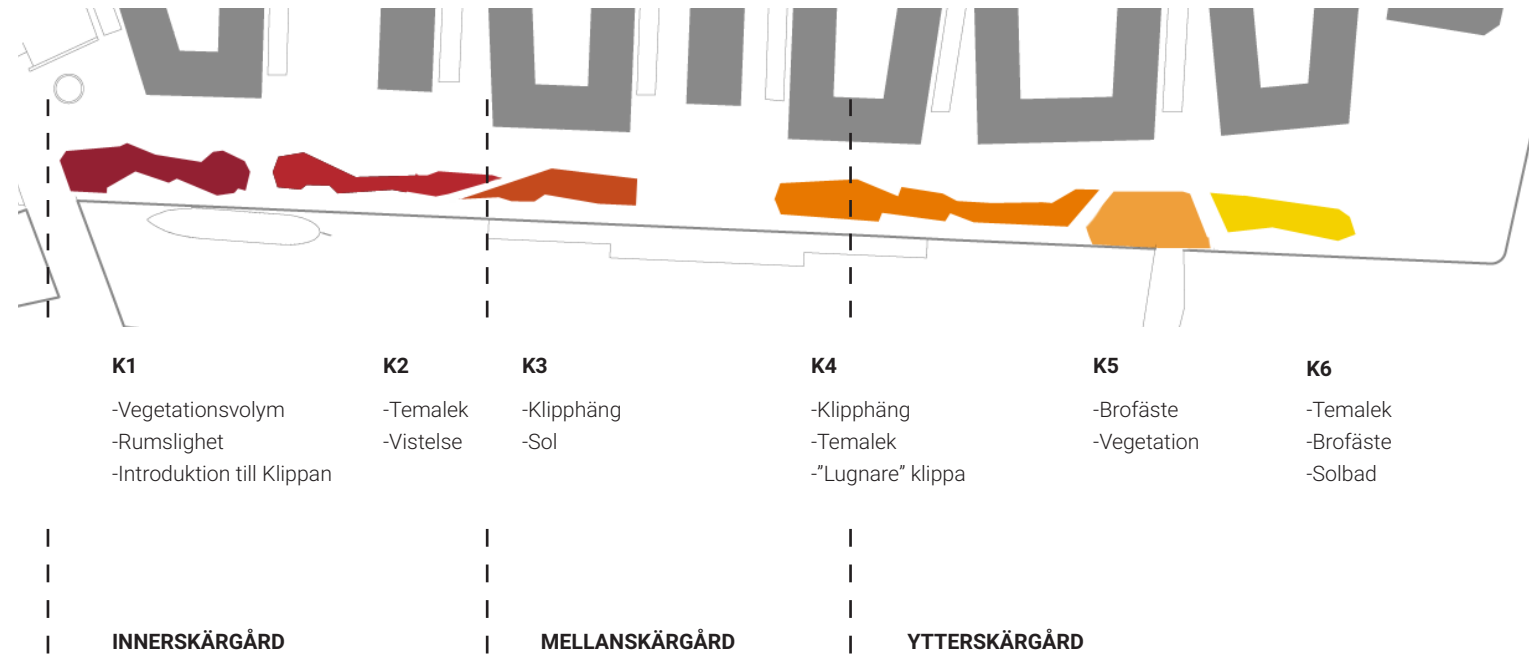
Längs hela klippan finns gott om möjligheter att vistas. Både generöst med bänkar, permanenta som säsongsbetonade och möjligheter att uppehålla sig på Klippkanten och hällen. Hela miljön skall inbjuda till lek men här finns tre särskilt anvisade platser på K2, K4 och K6, med ambitionen att i likhet med områdets vegetation spegla karaktären av inner-, mellan- och ytterskärgård.

K2: Innerskärgård, "Bostaden". Huset, brunnen. Vattenlek och bollspel

K4: Mellanskärgård "Badet". Sand, brygga. Nätlek och sandlek.

K6: Ytterskärgård, "Havet". Båt och vågor. Motorik, balans/gunga.

Vidare utgör K5 fundament för bron Havslänken som kopplar samman den nya stadsdelen med Societetsparken längs med den Norrtäljeåns södra kaj.

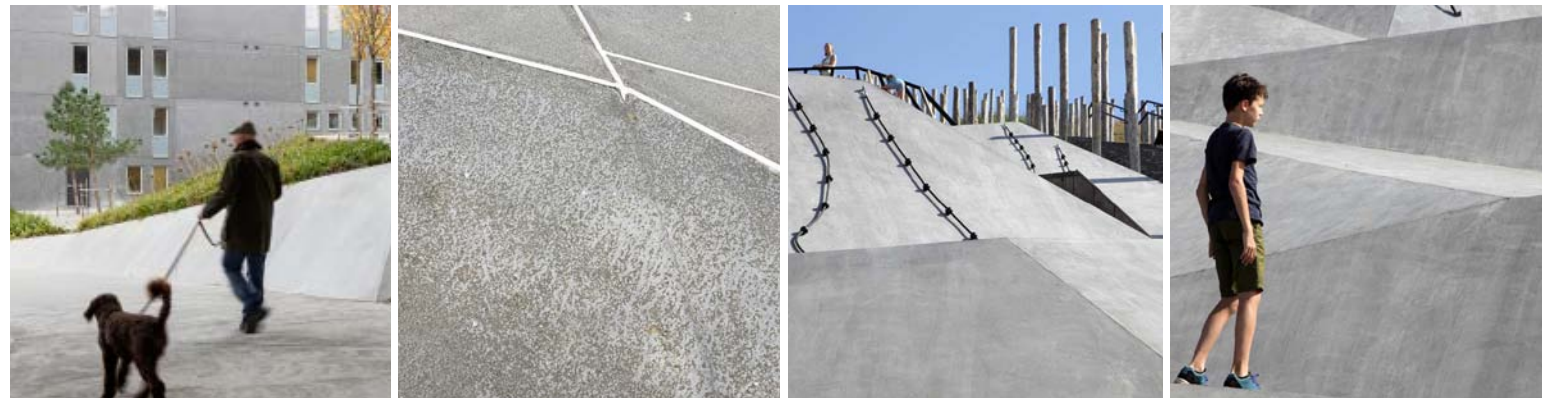


Klippans konstruktiva princip

Klippan byggs upp av fasetter i platsgjuten betong. Grundläggningen utgörs av en armerad utfyllnad som sedan försees med ett svetsat ramverk i rostfritt stål. Ytan utförs med frostbeständig sprutbetong som glättas mot stålet för att säkerställa en tät och hållbar konstruktion.

Klippan varierar i höjd och lutning men är omsorgfullt utformad för att vara säker, och stå pall för yttre påverkan i form av väder, temperaturväxlingar och slitage.

**ARBETET MED KLIPPANS
KONSTRUKTIVA PRINCIP PÅGÅR.
EN MER OMFATTANDE BESKRIVNING
AV GEOMETRI, KONSTRUKTION OCH
YTBEHANDLING KOMMER I VERSION 2.0**

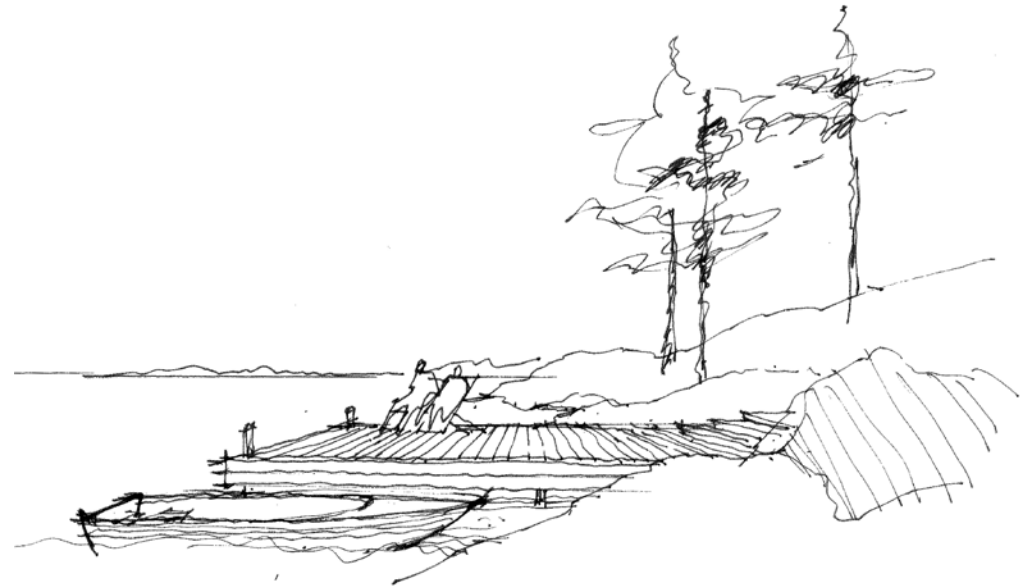


15.4 Bryggan

Den lägre delen av kajen utformas som en rationell brygga, vars självklara uppgift är att ta emot besökande med båt och ge plats att förtöja och gå iland.

Men den är också en boardwalk och promenad längs vattnet med möjligheter att slå sig ner i solen.

Bryggtorget mitt på kajstråket blir en självklar mötesplats soliga dagar och kan hysa större arrangemang och festligheter nära vattnet.



Säkerhet & teknik

Placering av livräddningsutrustning och teknik i hamnen baseras på följande:

- Stockholms hamnar (SH): Teknisk handbok – projektering kajkonstruktioner
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB): Guide till ökad vattensäkerhet – för kommuner och andra anläggningsägare
- Riksföreningen Gästhamnar Sverige (RGS) – Säkerhetshandbok gästhamn
- Riksföreningen Gästhamnar Sverige – Säker hamn

Livräddningsutrustning:

Krav på att livräddningsutrustning ska finnas med max avstånd på 200 m. Både SH och RGS rekommenderar ett avstånd på 100 m vid kajer med betydande mängd fotgängare. Livräddningsutrustningen bör bestå av livboj med kastlina, bärbar stege (4 m) och båtshake (5 m). Se bifogad typskiss från SH.

Förslag: 100-125m i Norrtälje hamn. Totalt 6st.

Kajstegar:

Bör vara placerade med ett maximalt avstånd på 50 m. MSB och RGS rekommenderar ett avstånd på 25 m där många människor vistas. Se bifogad typskiss från SH. Stegar ska vara infällda i kajens beklädnad. Förslag: 25-40m i Norrtälje hamn. Totalt 13st.

Vatten:

Enligt RGS ska färskvatten med slang finnas med max 25 m avstånd. Färskvattenslangen med munstycke bör ha ett tryck på min 0,6 bar och ett flöde på min 50 liter/min.

Förslag: Tätare vid Siloplatsen och Hamnpiren motsvarande 25m. Glesare övriga sträckor samt inget vid S/S Norrtälje. Totalt 17st + 1st för framtida färja/event.

Brandsläckare:

Enligt RGS ska det finnas 6 kg handbrandsläckare (pulver) utplacerade på varje brygga med max 50 m avstånd.

Förslag: Placeras strategiskt på bryggan vid Siloplatsen och Hamnpiren samt ytterligare 2 st. Totalt 9 st.

Elstolpar:

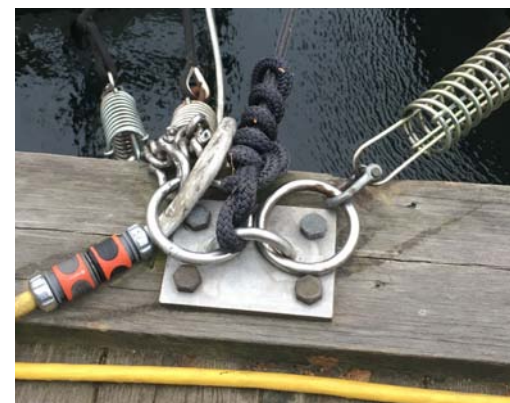
Elstolpar vara utplacerade med ett maximalt avstånd på 40 m, Motiveras att förlängningskablar ofta är 25m.

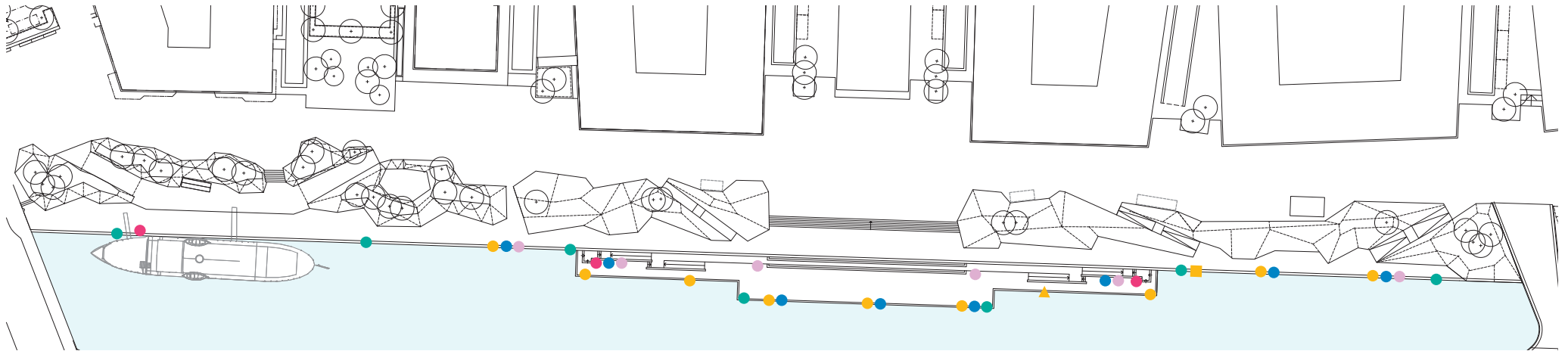
Förslag: 40m mellan elstolpar. Totalt 20st + 1st för framtida färja/event.

Förtöjning:

Större pollare placeras vid S/S Norrtälje och öster om g/c-bro enligt ritning. Förtöjningsringar för fritidsbåtar övriga sträckor.

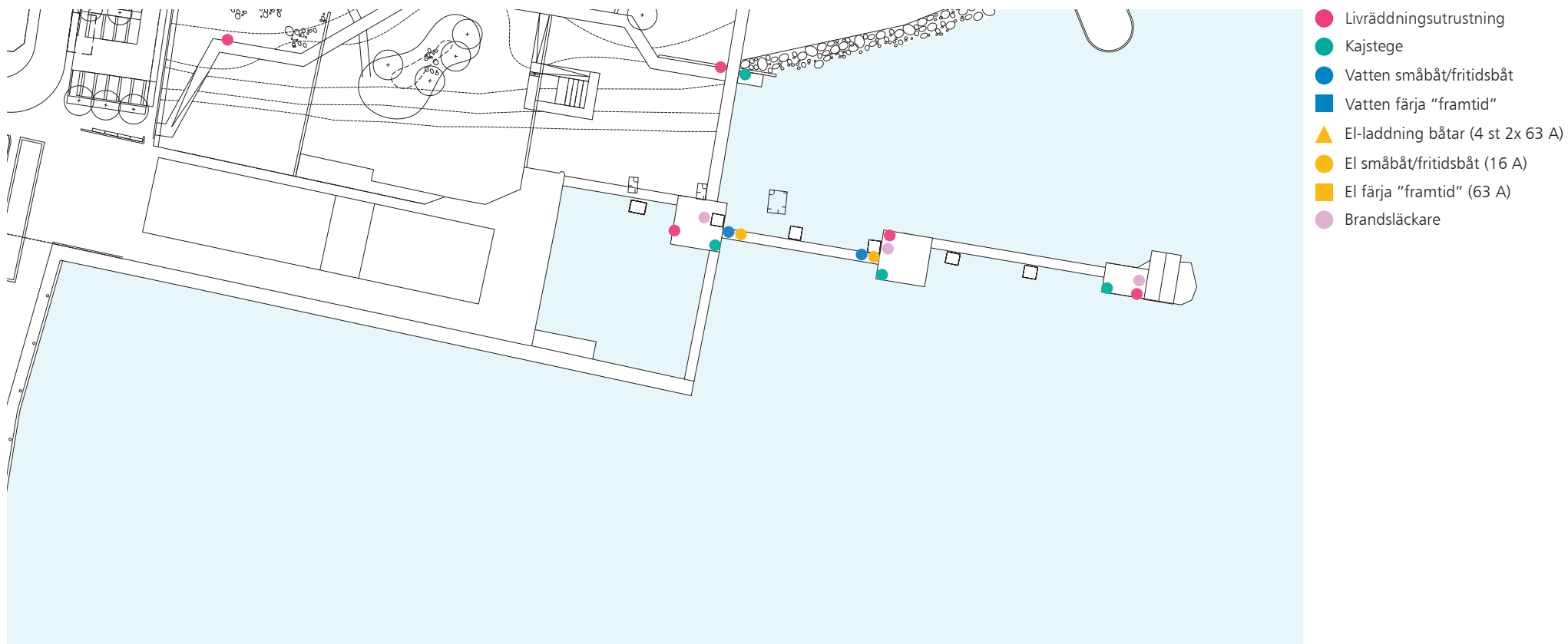
Förslag: Avstånd förtöjningsringar 3m vid Siloplatsen/Bryggan och på Hamnpiren. Övrigt 6m.



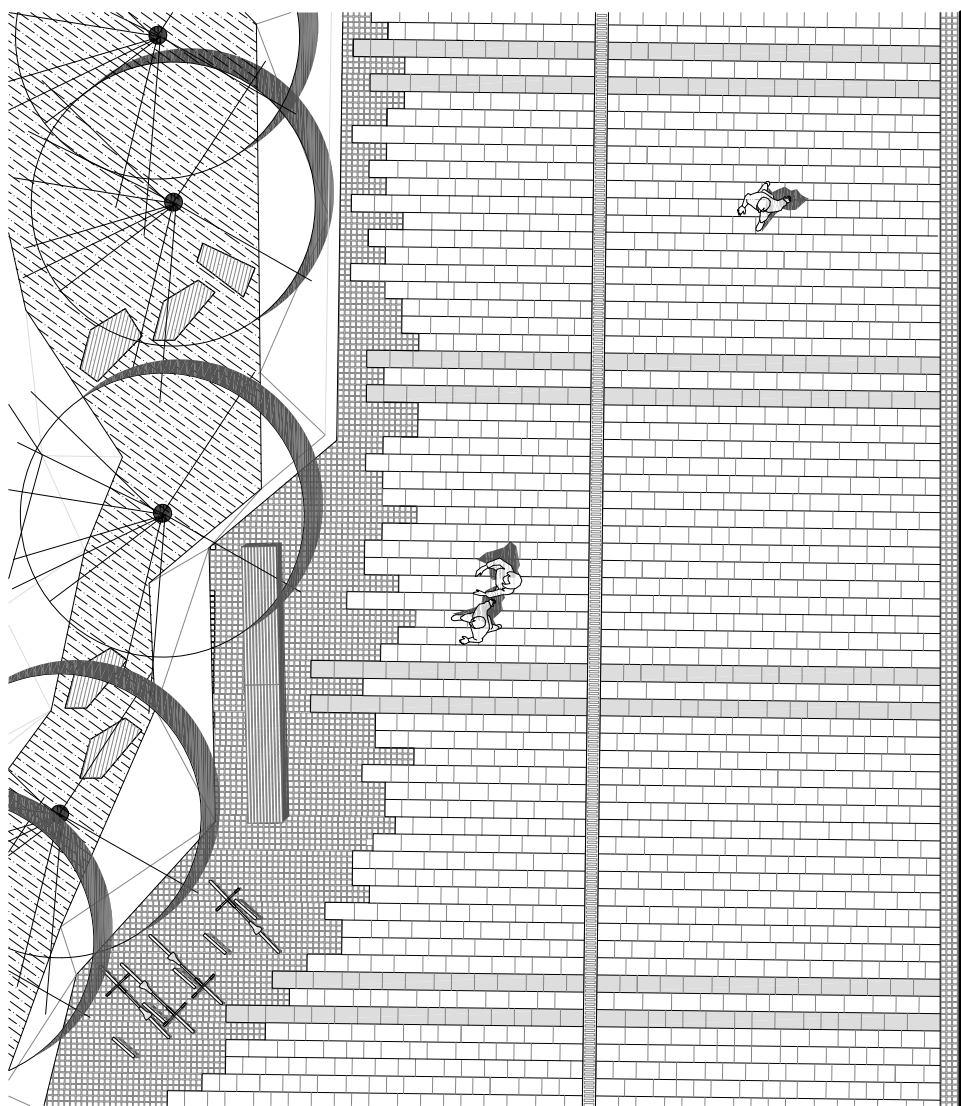


- Livräddningsutrustning
- Kajstege
- Vatten småbåt/fritidsbåt
- Vatten färja "framtid"
- ▲ El-laddning båtar (4 st 2x 63 A)
- El småbåt/fritidsbåt (16 A)
- El färja "framtid" (63 A)
- Brandsläckare

Tekniska och funktionella krav



Tekniska och funktionella krav



Beläggningssnitt- Kajen (Hamnpromenaden & Klippan)

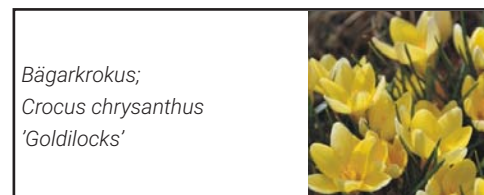
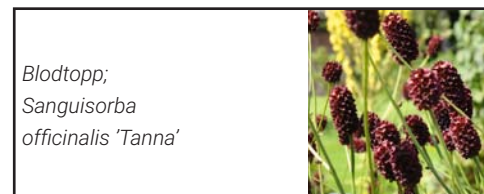
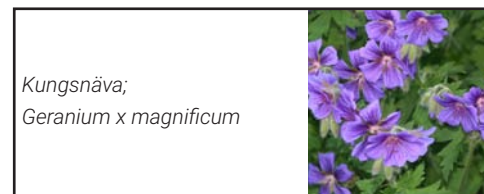
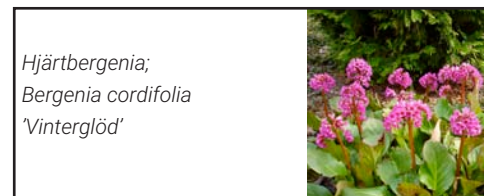
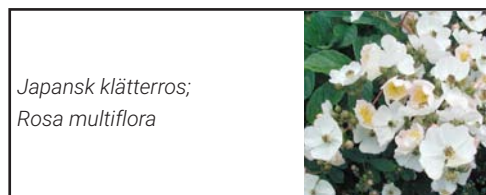
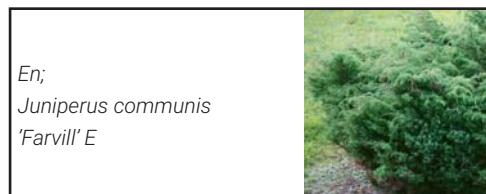
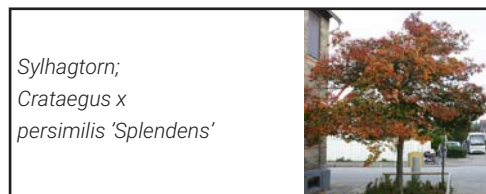
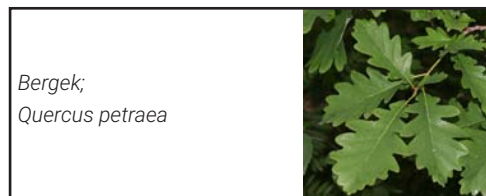


15.5 Vegetation

Vegetationen inom området tar sin inspiration från skärgårdens varierade miljöer och kan enkelt uppdelas i tre olika typer.

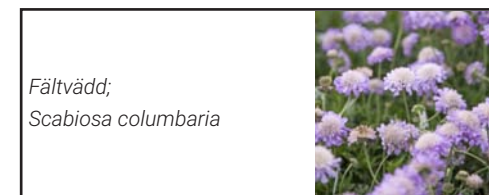
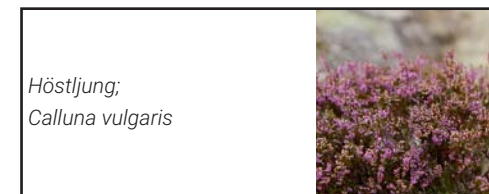
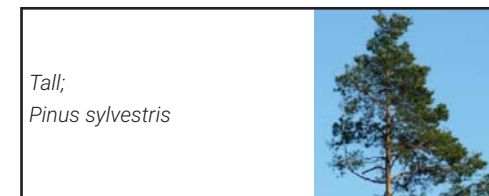
Innerskärgården

Miljöer som domineras av lövträd och rik undervegetation. Trädsorterna kan exempelvis bestå av ek, fågelbär och andra lundarter.

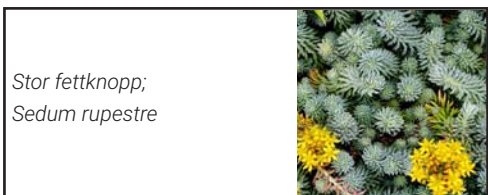


Mellanskärgården

En blandning av löv- och barrträd med ett kargare uttryck än innerskärgården. Exempel på träd kan vara björk, tall och rönn men även ädellöv från innerskärgården kan blandas in. Stenar och risinspirerad flora förstärker intrycket.

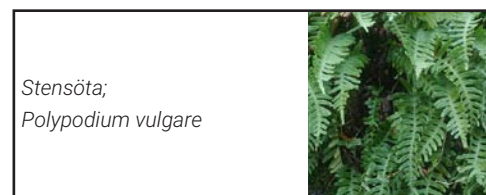
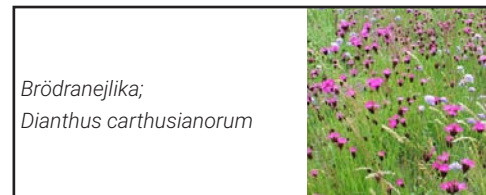
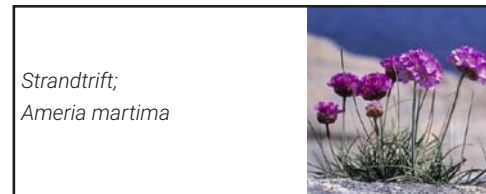
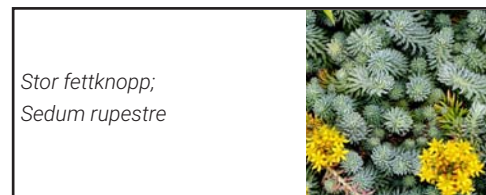
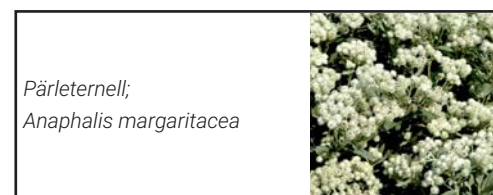
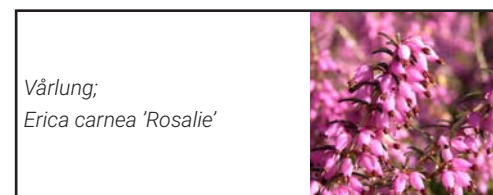
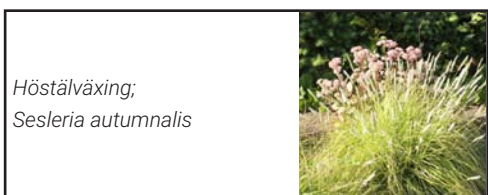
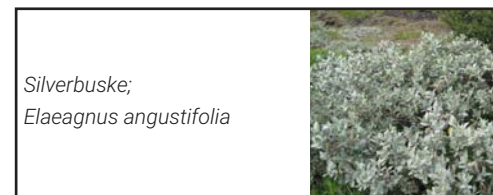
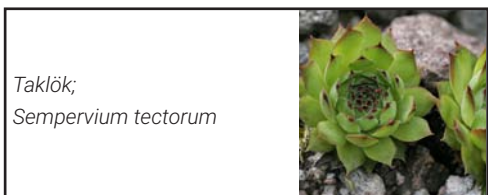
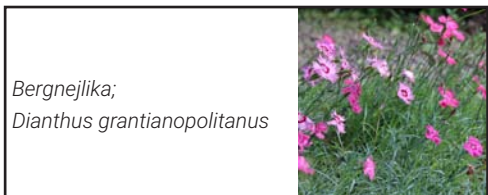
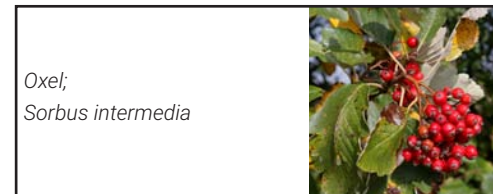
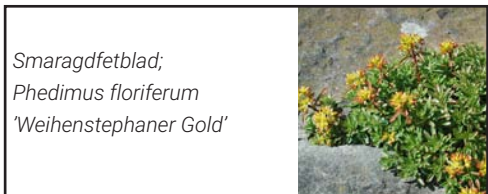


För fullständig växtförteckning för Kajen och Klipporna, se **'Växtförteckning, Norrtälje Hamn, projekteringsunderlag, 2017-03-03'**,



Ytterskärsgård

Här växer de tuffaste växterna som klarar utsatta lägen. Exempel på träd kan vara oxel och tall men även vindpinade ekar kan förekomma. Undervegetation av gräs och tåliga perenner och örter. Stenblock är viktiga inslag i miljön.



Siloplanteringen/ Pocket park vid kv.3

Häcker och träd omsluter parkeringen väster om kv 3 och skapar en grön miljö i den täta stadsmiljön. Trädens höjd tar ner skalan på den höga bebyggelsen och bör därför inte vara för lågväxande arter.

Söder om parkeringen föreslås en större plantering med blandade perenner i stora fält. Tanken är att den tillför upplevelsevärden under hela året.



15.6 Belysning

Kajens belysning är områdets viktigaste nerv vad gäller att främja aktivitet och rekreation under de mörka timmarna i området. Belysningen här är allt avgörande för områdets attraktivitet och blir det största bidraget till Norrtälje Hamns mörkeridentitet. Kajens komplexitet från byggnad ner till mötet med vattnet, avspeglar sig i de många belysningstyper som krävs för att stödja alla funktioner och skapa olika karaktärer i mörkret.

Kajens belysning består av:

- Intim zon längs byggnaderna med en inbjudande varm belysning
- Promenadbelysning med hög visuell komfort som ger möjlighet att uppleva klippan och zonen längs byggnaderna
- Varierande iscensatt klipplandskap med olika stämningar och uttryck
- Karaktärsskapande element för att ge området en unik mörkeridentitet
- Ett stråk längs bryggan där ljuset är dämpat och möter det mörka vattnet på ett fint sätt

Kajens sammansatta belysning säkrar en stark förbindelse mellan Sjötullstorget och Hamnplan i de mörka timmarna och medverkar till att skapa en vacker tablå som kan upplevas på avstånd både från vattnet och Societetsparken.

Ljus från olika höjder och riktningar, i en varierad men balanserad intensitet är viktigt för att få en kaj där människor önskar att vistas. Därför är det avgörande att belysningen byggs upp av en kombination av detaljer som ger gnista och en helhet som ger ro.

För att uppnå en attraktiv kantzon längs byggnaderna krävs ett samarbete med och ett engagemang från fastighetsägarna.

Belysningstyper på Kajen

Strålkastare

- På stolpar
- Markstrålkastare

Integrerad belysning

- Utrustning
- Arkitektoniska element och strukturer
- Räcken

Särskilda ljussättningar

- Gobo-strålkastare
- Dekorativ effektbelysning

Belysning för fart

- Pollare

För fördjupad förklaring till belysning och tekniska specifikationer, se **'Belysningspecifikationer och förklaringar till belysningar, Norrtälje Hamn'**



Mörkerplanen är en illustration för att visa de olika belysningarna. Det är inte en exakt bild av hur ljuset faller utan ska visa schematiskt på önskad stämningen längs Kajen

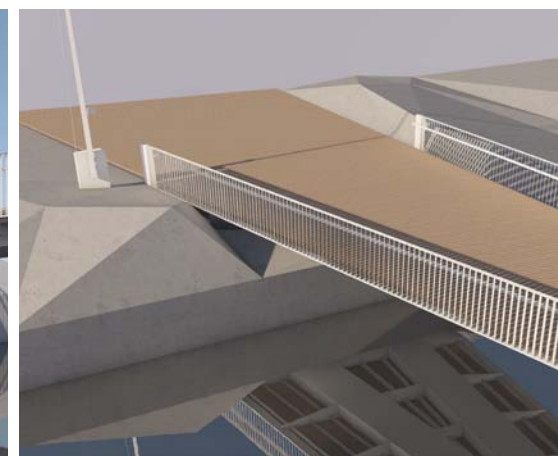
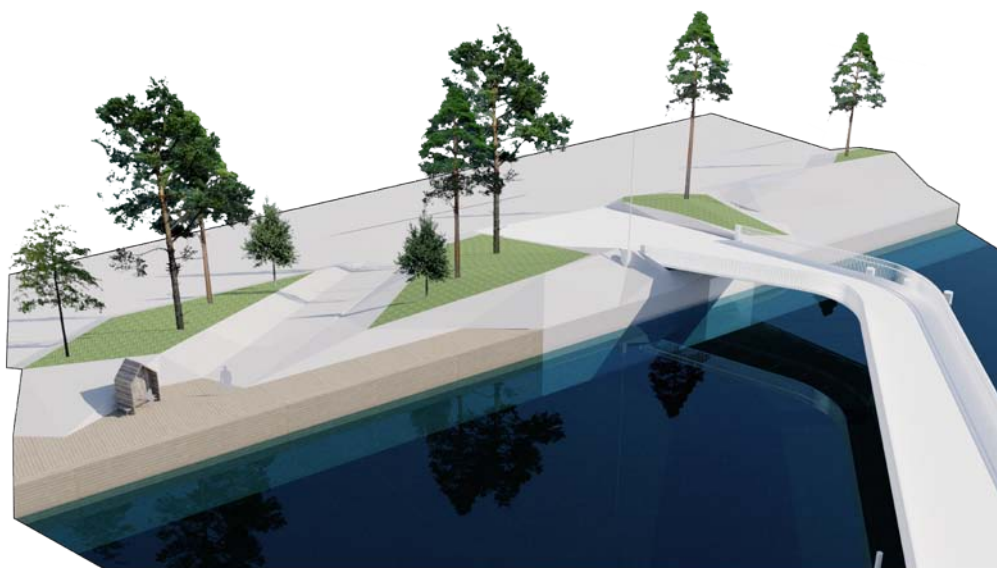


15.7 Broangöring

Bron, över hamnbassängen, Havslänken, skall vara fullt tillgänglig på hela sträckan från Societetsparken till Hamnpromenaden. För att möta tillgänglighetskraven och samtidigt säkerställa en fri segelhöjd på 2,7 meter vid medelvattennivå -0,4 meter RH2000 då bron är stängd möter den bryggan på en betydligt högre nivå.

Här sträcker sig klippan (K5) hela vägen fram till kajlivet för att ta hand om denna höjdskillnad. Det gör att bron kan landa på den övre delen av kajen och Hamnpromenaden och samtidigt skapas en fin övergång mellan bryggan och Hamnpromenaden på bronns västra och östra sida.

För vidare information kring gestaltning av bro, Havslänken, se **'Norrtälje Hamn Gång- och cykelbro Havslänken- Gestaltningprogram'**



Bildmaterial från NUNO Arkitektur

16. SJÖTULLSTORGET & KÄRLEKSPARKEN



16.1 Fakta

Fakta Sjötullstorget:

Markmaterial

Hällar av betong och natursten. Smågatsten vid fasader och mot Klippan. Kompletting av betongplattor mot Sjötullsgatan. Tillgängliga stråk: naturstenschällar och flammad smågatsten. Linjeavvattning typ Aco-drain.

Murar och konst

Murar i natursten med påhängd bänk i fur. Framtida konstnärlig utsmyckning

Vegetation

Häckplanteringar, träd vid cykelparkering samt planteringsyta "Plektrum", se avsnitt 15.2

Utrustning

Cykelställ med tak, kajbänk, pollare längs Roslagsgatan, papperskorgar, se Tematiska delen, kap 10.

Belysning

Se avsnittet 15.3 Belysning samt 'Belysnings-specifikationer och förklaringar till belysningar, Norrtälje Hamn, 03.03.17, rev.1'

Tekniska krav

Möjlighet till anslutning för el och vatten. Minst 1 st 63 A

Konstnärlig utsmyckning

Sjötullstorget är en plats för en större konstnärlig utsmyckning som ger platsen identitet och som bildar en naturlig mötesplats i mötet mellan den äldre stadskärnan och Norrtälje hamn.

Fakta Kärleksparken:

Vegetation

Diverse träd och buskträd i parkrummet, se avsnitt 15.2 samt "Växtförteckning Norrtälje Hamn, projekteringsunderlag"

16.2 Identitet & karaktär

Den nya stadsdelen och hamnen har tre större torgtyor; Sjötullstorget. Bryggtorget och Hamnplan. Längst i väster ligger Sjötullstorget, den mest urbana platsen precis i mötet mellan den nya stadsdelen Norrtälje Hamn och den befintliga stadskärnan. Det är hit man anländer Norrtälje som långväga besökare via bil eller lokalbuss på Roslagsgatan och det är här Norrtäljeån rinner ut i Norrtäljeviken och vidare ut i skärgården. Det är därför ingen överdrift att säga att denna plats har en särställning i stadsväven och som ingen annan binder samman och kan manifesteras allt som är Norrtälje.

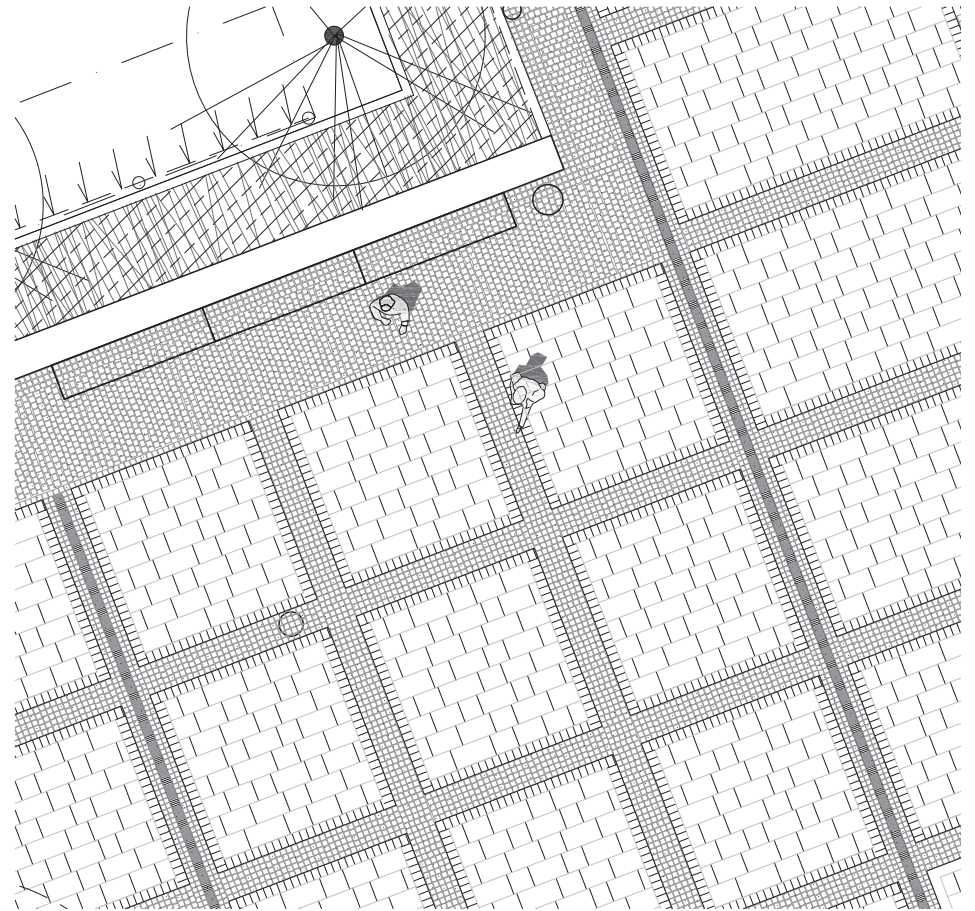
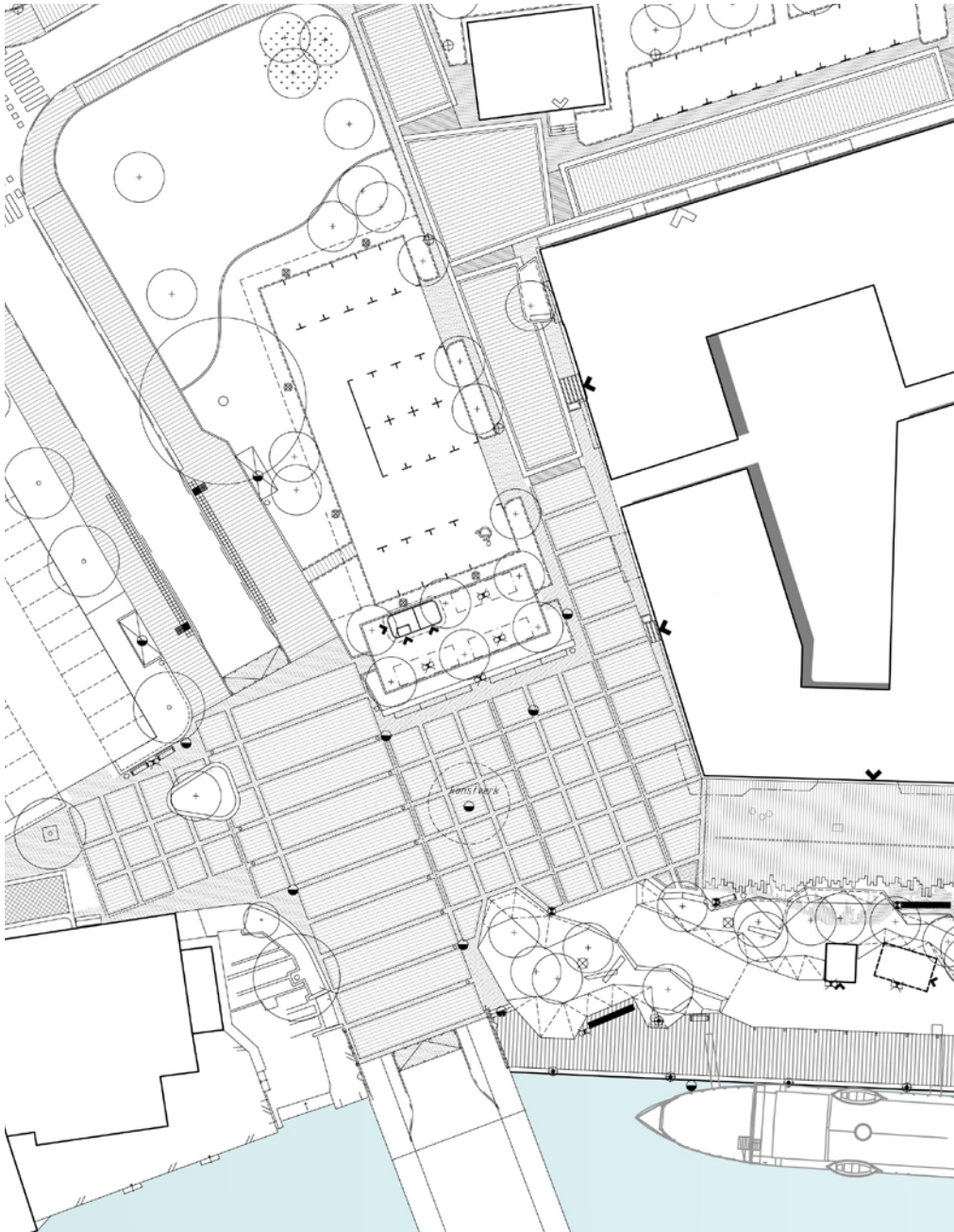
Sjötullstorget börjar och avslutar den långa Hamnpromenaden och förbinder den med Sjötullsgatan och den gamla stadskärnan över Roslagsgatan. Rumsligt definieras platsen av Roslagsgatan i väster, det första utbyggnadskvarteret i öster, Kärleksparken i norr och Norrtäljeån och den nya kajpromenaden i söder. Hit kommer man med buss och bil och den utgör en självklar mötesplats i den nya stadsväven. Här kan man bestämma träff för att sedan bege sig ut i staden eller samlas i större grupper för att vandra längs med ån och besöka någon av stadens många

kulturella aktiviteter.

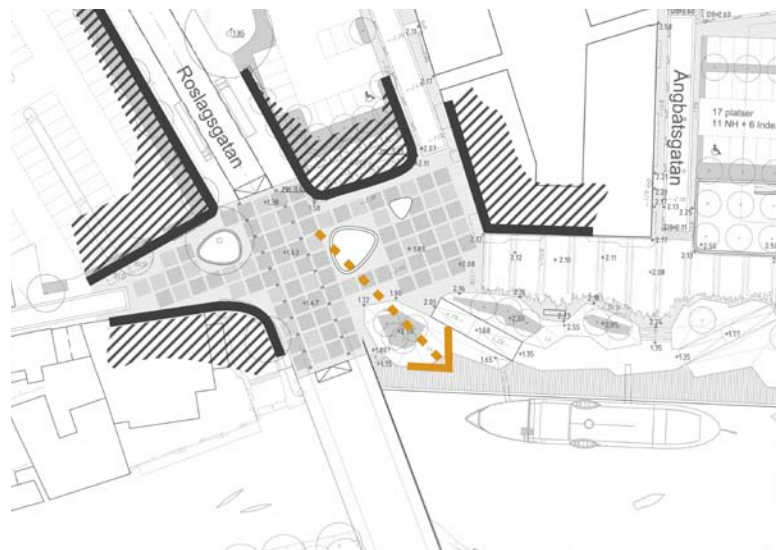
Eftersom platsen inte självklart definieras av sina väggar blir golvet avgörande för dess identitet och karaktär. Därför föreslås ett generöst golv, men en egen riktning som binder samman och överlappar kajpromenaden, Roslagsgatan och Sjötullsgatan. Roslagsgatan upphör som trafikled och får karaktären av ett "shared space" för att dämpa hastigheten på biltrafiken och ytterligare förstärka/manifesteras att här börjar staden. Kärleksparken möter Sjötullstorget med en allmän parkeringsplats och cykelparkering under väderskydd.

Konstnärlig utsmyckning är en ovärderlig resurs och kvalitet i stadsbilden och ambitionsnivån för Norrtälje Hamn och staden i stort är på detta område mycket hög. Sjötullstorget är en av de platser som identifierats som särskilt viktig, där den offentliga konsten har en unik potential att bli en del av platsen och det som definierar den. Ett större konstverk kan i detta läge bli ett viktigt landmärke, underlätta orienteringen, skapa en ny identitet och en namngiven plats att mötas vid.





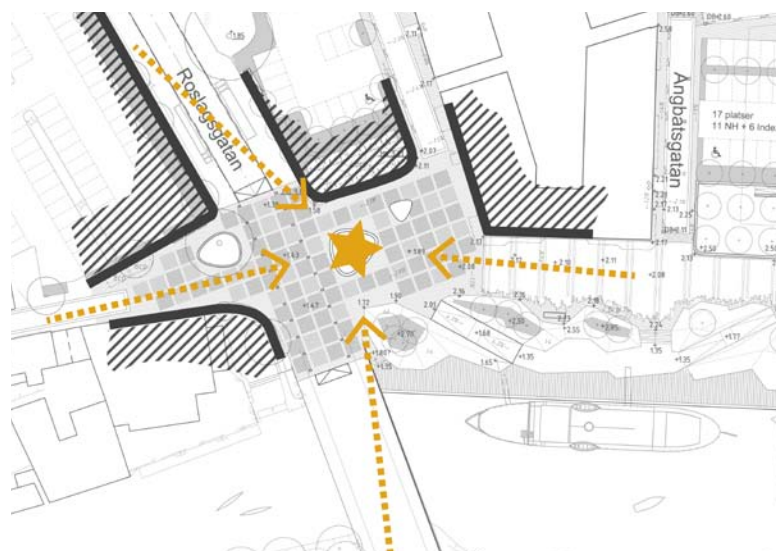
Sjöullstorget och södra delen av Kärleksparken med ny parkering. Torgets yta binder samman hamnens kaj med befintlig stadskärna



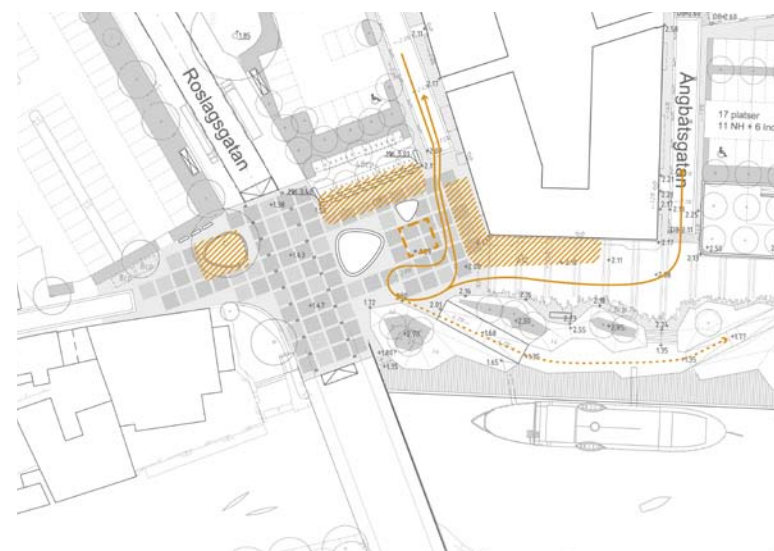
Rumslighet Platsen vänder sig ut mot ån och havet samtidigt som kopplar till stadskärnan



Rörelse Här möts långväga besökare och lokalbefolkning, med bil, buss, på cykel och till fots.



Identitet Platsen definieras av sin mittpunkt, ett konstverk och landmärke.



Funktioner Sjötullstoget utgör både entré och sorti, en självklar mötesplats.

16.3 Vegetation

Kärleksparken

Blodbok;
Fagus sylvatica
'Purpurea Latifolia'



Manchurisk valnöt;
Juglans mandshurica



Rosenapel;
Malus floribunda



Vårkörsbär;
Prunus 'Accolade'



Rödek;
Quercus rubra



För fullständig växtförteckning för Kärleksparken, se '**Växtförteckning, Norrtälje Hamn, projekteringsunderlag**'

Silverpil;
Salix alba var *sericea*
'Boden Silver'



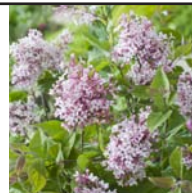
Blåbärstry;
Lonicera caerulea var
kamtschatica 'anja' E



Liten stefanandra;
Stephanandra incisa 'Crispa'



Småbladig syren;
Syringa microphylla
'Superba'



Vit crocus;
Crocus 'Jeanne d'arc'



Sjötullstorget

På Sjötullstorget föreslås en plantering i form av ett Plektrum. Här planteras perenner med höga prydnadsvärden vår-sommar-höst. Befintlig ask framför Åtellet tas ned. Nytt vådräd ersätter, Juglas cinerea fk Örebro E, grå valnöt. Befintliga lindar framför Åtellet och oxlar på västra sidan om Roslagsgatan bevaras.





16.4 Belysning

Sjötullstorgets belysning definierar torget som en helhet samtidigt som bilar och människor kan samsas på ett säkert sätt.

Grundbelysningen utförs med olika typer av strålkastare monterade på höga vackra trästolpar. Stolparna pryder även platsen i dagsljus och förenar den unika Norrtäljekänslan och det nya Norrtälje Hamn på ett fint sätt. Strålkastarna belyser utvalda delar av de öppna yorna och ser till att kajpromenaden och torget möts på ett bra sätt. De belyser även träd och ger mer scenografiska nedslag på torget och omkring sittplatser. Det ges plats till ett framtida konstverk att ta plats

Cykelparkeringarna upplevs ljusa och inbjudande där de ligger under trädkronorna.

Belysningstyper på Sjötullstorget:

Strålkastare

- På stolpar
- Markstrålkastare

Integrerad belysning

- Utrustning
- Arkitektoniska element och strukturer

Särskilda ljussättningar

- Gobo-strålkastare

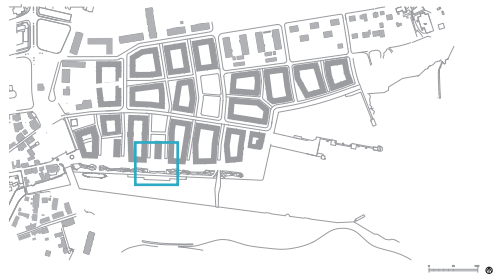
Belysning för fart

- Lykta
- Pollare

För fördjupad förklaring till belysning och tekniska specifikationer, se **'Belysnings-specifikationer och förklaringar till belysningar, Norrtälje Hamn'**



17. BRYGGTORGET



VINKEL AV VYN, FÄRGER OCH
DETALJERING KOMMER ÄNDRAS

17.1 Fakta

Fakta Bryggtorget:

Markmaterial

Hällar av betong och natursten. Smågatsten vid fasader och mot klippan. För stadsdelen unikt markmaterial på platsens centrala del.

Tillgängliga stråk: naturstenschällar och flammad smågatsten. Linjeavvattning typ Aco-drain.

Vegetation

Se avsnitt 15.5 Vegetation

Utrustning

Tematiska delen, kap. 10

Belysning

se 17.3 Belysning

Tekniska krav

Möjlighet till anslutning för el och vatten.

Minst 1 st 63 A

17.2 Identitet & karaktär

Mitt på kajsträckan utmed Hamnpromenaden ligger Bryggtorget, en vidgning av kajrummet som tvärs stråket direkt förbinder Hamnpromenaden med bryggan och Norrtäljeån. Via en generös södervänd stortrappa får man direkt kontakt med båtlivet och här erbjuds en naturlig läktare för olika typer av festligheter och evenemang.

Platsen är öppen, generös med ambitionen att inte möblera bort framtida flexibilitet och anpassning över olika tider på året.

I kraft av sitt läge blir Bryggtorget en naturlig målpunkt och adress längs med Hamnpromenaden och attraktiv för olika säsongsbetonade inslag såsom food trucks, mat- och julmarknader, tillfälliga konserter och återkommande offentliga ceremonier.

Bryggtorgets fondmotiv i norr utgörs helt av kv. 6 och dess högsta byggnad. Dess unika läge i stadsstrukturen ger den en högre grad av offentlighet än andra verksamhetslokaler i stadsdelen. Här erbjuds möjlighet för större folksamlingar och för större grupper att mötas. Viktigt att ta i beaktning är därför utformning och programmering av

byggnadens bottenvåning som både påverkar folklivet och lokalklimatet på platsen.

Kajens markmaterial utgörs av betonghällar tvärs stråket i fallande längder med återkommande band av hällar i natursten. Inom ramen för kajens geometri ges Bryggtorget ges ett eget uttryck.

17.3 Belysning

Bryggtorgets mest framträdande belysningsinslag består av en projektion centralt placerad på platsens beläggning. Projektionen är av tydlig scenografisk karaktär men ljuset fungerar också som funktionsljus. Projektionen kan skifta uttryck från motiv inspirerat av vatten till en stor fullmåne. Stämningen ska vara poetisk och närmast magisk. För att möjliggöra projektionen etableras en speciell strålkastare högt upp på byggnaden "Ångkvarnen". Belysningen tillgodoses i övrigt från stolparna längs kajpromenaden och integrerad belysning i räcken och utvalda nivåskillnader ner mot bryggan.

Belysningstyper på Bryggtorget:

Strålkastare

- På stolpar
- På byggnader

Integrerad belysning

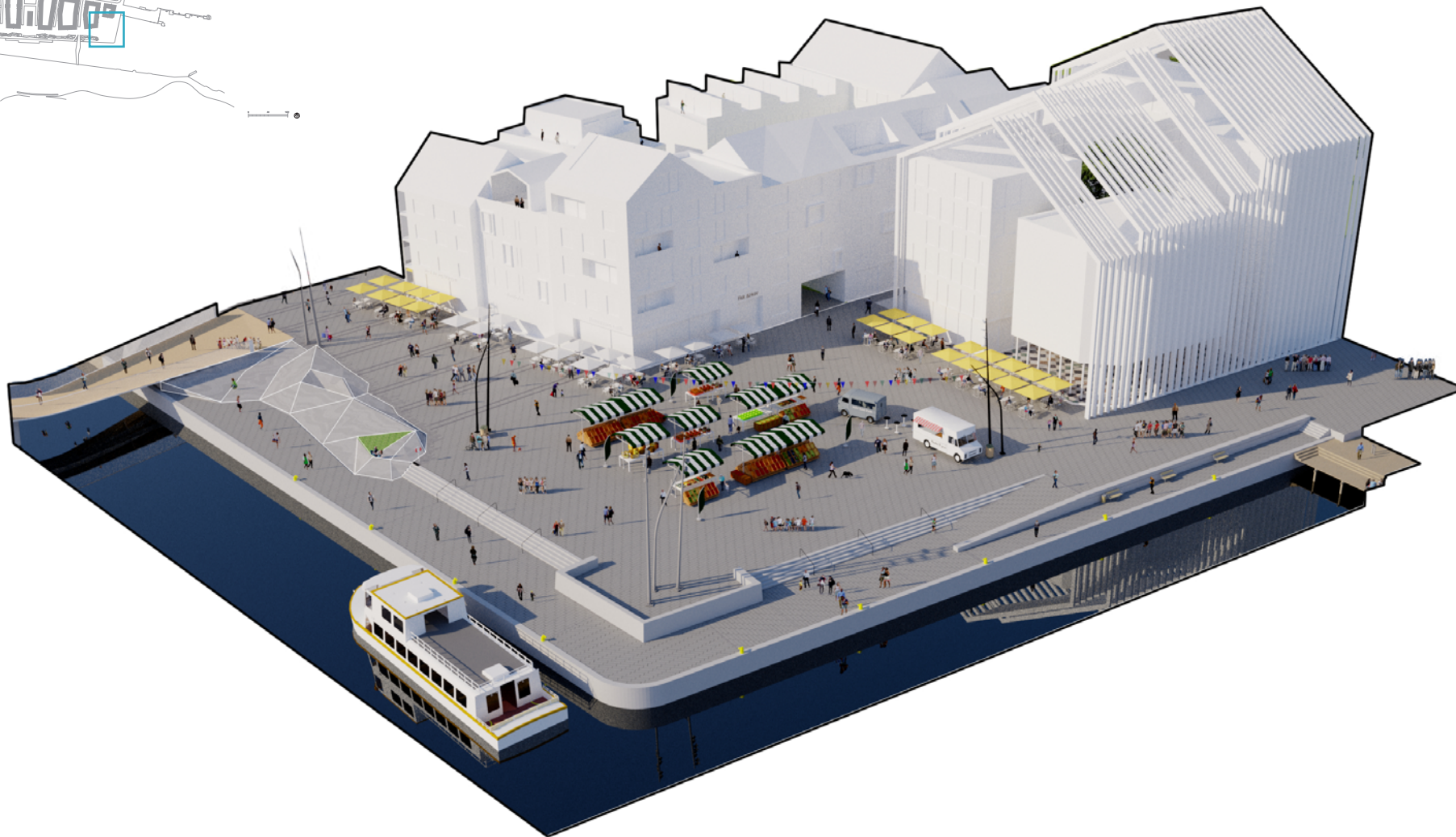
- Nivåskillnader

Särskilda ljussättningar

- Gobo-strålkastare



18. HAMNPLAN



VINKEL AV VYN, FÄRGER OCH
DETALJERING KOMMER ÄNDRAS

18.1 Fakta

Fakta Hamnplan:

Markmaterial

Vegetation

Utrustning

Tematiska delen kap.10

Belysning

Se 18.3 Belysning

Tekniska krav

Möjlighet till anslutning för el och vatten.

Minst 2 st 63 A

Konst

18.2 Identitet & karaktär

Längst ut i öster ligger Hamnplan. Hamnplan tillsammans med Piren och kv. 9B är det första man möter då man anländer Norrtälje Hamn med båt och platsen blir därför viktig som entré till staden från havet. Enligt utbyggnadsstrategin för Norrtälje Hamn har man uttryckt en önskan om en signaturbyggnad i detta läge och pekar också ut Hamnplan som en av stadens viktigaste noder för möten och kulturevenemang. Här skall stadens kulturhistoria lyftas fram, vara en del av gestaltningen och ett framtida allaktivitets- eller kulturhus lokaliseras.

Hamnplan blir ett robust, generöst vardagsrum som ska tåla både vardagliga funktioner som båttrafik och angröning, samt vara en plats för stora arrangemang och tillfälliga händelser. Idag pågår flera årligen återkommande, utrymmeskrävande aktiviteter i hamnen och Hamnplan skall säkerställa att detta även i framtiden är möjligt.

På den östra sidan av brofästet längs platsens södra och östra sida får kajen en mer rustik karaktär för att kunna erbjuda gästplatser för större båtar och angröning för framtida skärgårdsbåtar i linjetrafik. Här

skall också finnas möjlighet till temporär sjösättning av båtar vid tillfälliga arrangemang.

På den övre delen av kajen i det sydöstra hörnet finns plats för någon form av landmärke eller framtida väderskydd.

Platsens golv skall vara tåligt och erbjuda en enkel indelning och teknik som underlättar för torghandel och annan tillfällig möblering. Längs med samtliga fasader erbjuds plats för uteserveringar under sommarhalvåret.

18.3 Belysning

Hamnplans belysning ska säkra fri utsikt över vattnet och facilitera de behov som finns för platsen. Belysning ska ge liv till den öppna ytan och skapa rum som inte nödvändigtvis finns där på dagen. Nivåskillnader och sittplatser utnyttjas för att komplettera belysning från höga stolpar med en lågt placerat belysning.

Belysningstyper på Hamnplan:

Strålkastare

- På stolpar
- På byggnader och element

Integrerad belysning

- Utrustning
- Nivåskillnader
- Arkitektoniska element och strukturer
- Räcken

Särskilda ljussättningar

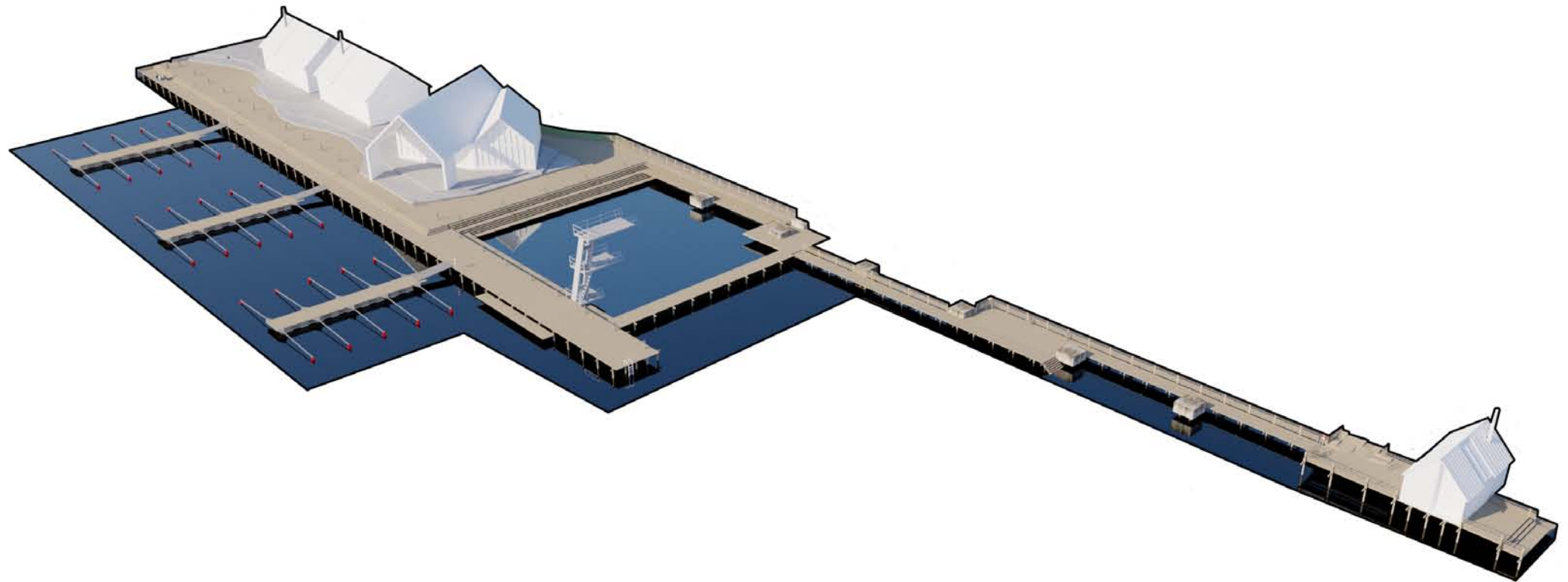
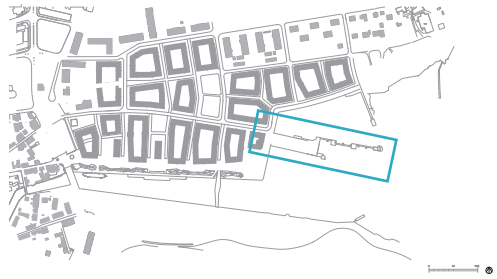
- Gobo-strålkastare
- Dekorativ effektbelysning
- Ljusmarkeringar

Belysning för fart

- Pollare



19. PIREN



TESTVY. VINKEL AV VYN, FÄRGER OCH
DETALJERING KOMMER ÄNDRAS

19.1 Fakta

Fakta Piren:
Markmaterial

Vegetation

Utrustning

Belysning

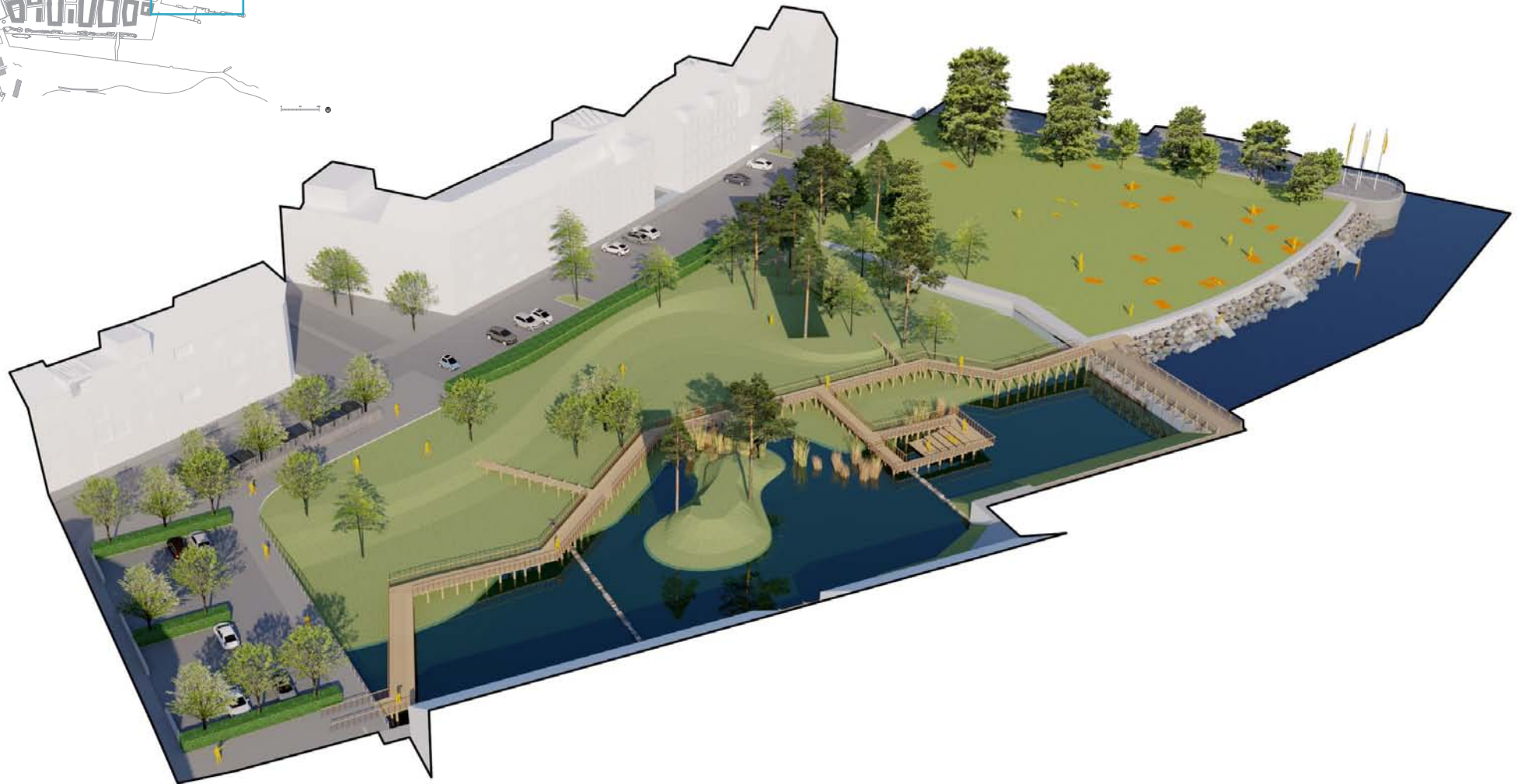
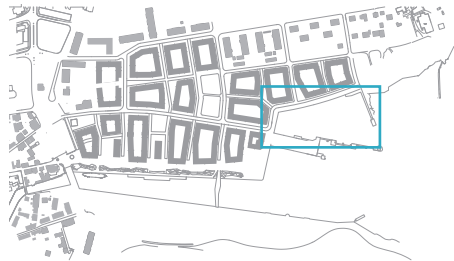
Tekniska krav

Konst

19.2 Identitet & karaktär

19.3 Belysning

20. GALÄRSPARKEN



ARBETSMATERIAL. VIDARE GESTALTNING &
DETALJER TILLKOMMER

20.1 Fakta

Fakta Galärsparken:

Markmaterial

Vegetation

Utrustning

Belysning

Tekniska krav

Konst

20.2 Identitet & karaktär

I öster ligger en serie dammar som går under arbetsnamnet "Galärsparken" och förutom att ta hand om stora delar av Norrtälje Hamn och stadens dagvatten är tanken att den som helhet skall utgöra ett värdefullt bidrag till stadens övriga parker. Dagvatten är en tillgång, och som öppen anläggning kan den erbjuda en unik ståndort med fantastisk variation i flora och fauna. Ambitionen är att "Galärsparken" skall skapa intresse för Norrtäljeviken som livsmiljö, klimatförändringar och hållbarhet, samt utgöra en pedagogisk resurs och ett mervärde för kommunens invånare. I samverkan med förskole- och skolverksamheter skulle detta kunna bli en plats för återkommande utbildningsprogram.

Mellan Galärsgatan och den norra delen av Piren gestaltas en serie dammar med olika djup och växtbestånd. Längs ett centralt beläget huvudstråk på spänger kan man vandra genom våtmarken och uppleva ett landskap i ständig förändring.

Stråket kopplar också samman Galäarsgatan, Piren, Hamnpromenaden och i förlängningen bron (Havslänken) och Societetsparken ökar tillgängligheten i den östra delen av stadsdelen.

Utmed stråket tillskapas mindre platser för vistelse och vila och erbjuder en plats för rofylld rekreation.

Större delen av parken utformas för en extensiv skötsel där biotopgestaltning och växtkomposition garanterar upplevelsevärden och adaptiva växtsamhällen/miljöer. Uppbyggnaden med hela växtsamhällen från olika vatten-, våtmarks- och strandmiljöer ska också skapa nya pedagogiska möjligheter, för att besökaren i sitt sammanhang ska kunna studera och förstå vår omgivning och dess ekologiska förutsättningar. Fokus ligger främst på de extrema ståndorterna - torra, fuktiga och akvatiska miljöer.

20.3 Belysning

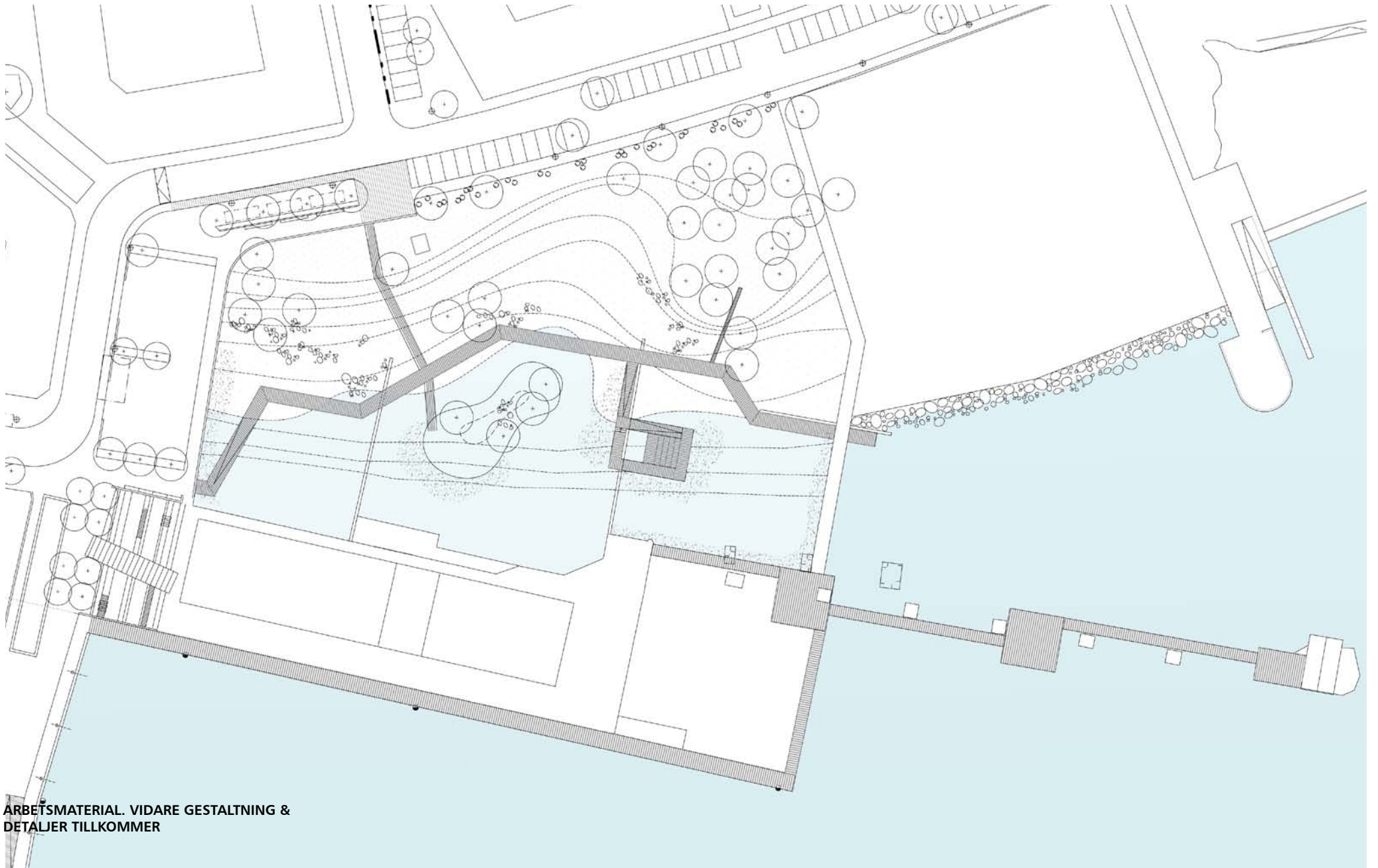
"Galärsparken" belysning består av integrerad belysning i räckets längs utvalda delar av systemet med bryggor. Belysningen är inte linjär utan består av punkter som både kan skapa en jämn belysning ner på bryggan eller mer punktformad belysningen beroende på avstånd mellan ljuspunkterna. Ljuspunkterna ger ett nedåtriktat och avskärmat ljus.

Belysningstyper på Galärsparken:

Integrerad belysning

- Räckens





ARBETSMATERIAL. VIDARE GESTALTNING &
DETALJER TILLKOMMER



21. HAMNPARKEN



ARBETSMATERIAL. VIDARE GESTALTNING &
DETALJER TILLKOMMER

21.1 Fakta

Fakta Hamnparken:

Markmaterial

Vegetation

Utrustning

Belysning

Tekniska krav

Konst

Lekplats

21.2 Identitet & karaktär

Mitt i området ligger Hamnparken, en stadsdelspark omgärdad av den nya bostadsbebyggelsen och har förutsättningar att bli en mycket uppskattad mötesplats för de boende i området. Här kommer viktiga servicefunktioner att vara samlade, såsom livsmedelsbutiker, återvinning/återbruk av kläder och området busshållplats vara belägen.

I kontrast till Hamnpromenadens mer extroverta offentliga rum blir detta en mer intim plats, full av liv under hela året, men även en viktig funktion för stadens sommargäster och mer långväga besökare.

Då hela kvartersmarken i området nästan uteslutande utgörs av underjordiska garage skall Hamnparken så långt det är möjligt erbjuda hemvist för riktigt stora vårdträd. Dess gröna volym skall bli ett signum och ett landmärke i strukturen och ge skygga och goda sittplatser både till vardag och under sommarfest.

Parken skall även utformas så att den möjliggör för fördröjning och rening av dagvatten innan det släpps på ledning. Marken höjdsätts så att den i delar, under extrema förhållanden kan svämmas över utan att

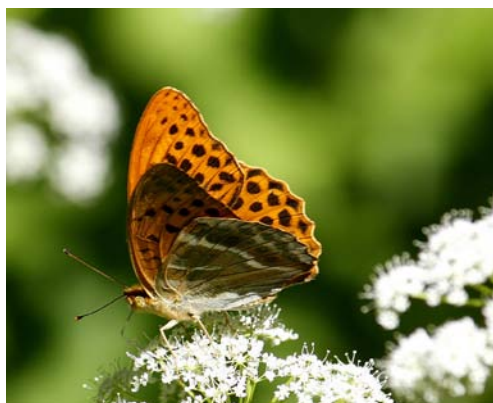
intelligande byggnader och konstruktioner tar skada.

Vattenspiel, fontän?

Konstnärlig utsmyckning.

21.3 Belysning

Belysningen i hamnparken anpassas till parkens funktion, karaktär och ambitionsnivå. Belysningen kan bestå av en kombination av lyktor, belysta träd och belysning omkring sittplatser för att inbuda att slå sig ner. Finns det aktivitetsytor för lek kan belysningen utformas så att det utvecklar leken.



22. SILOPARKEN



22.1 Fakta

Fakta Siloparken:

Markmaterial

Vegetation

Se avsnitt 13.5 Vegetation gångfartsområden/
gånggator

Utrustning

Belysning

Tekniska krav

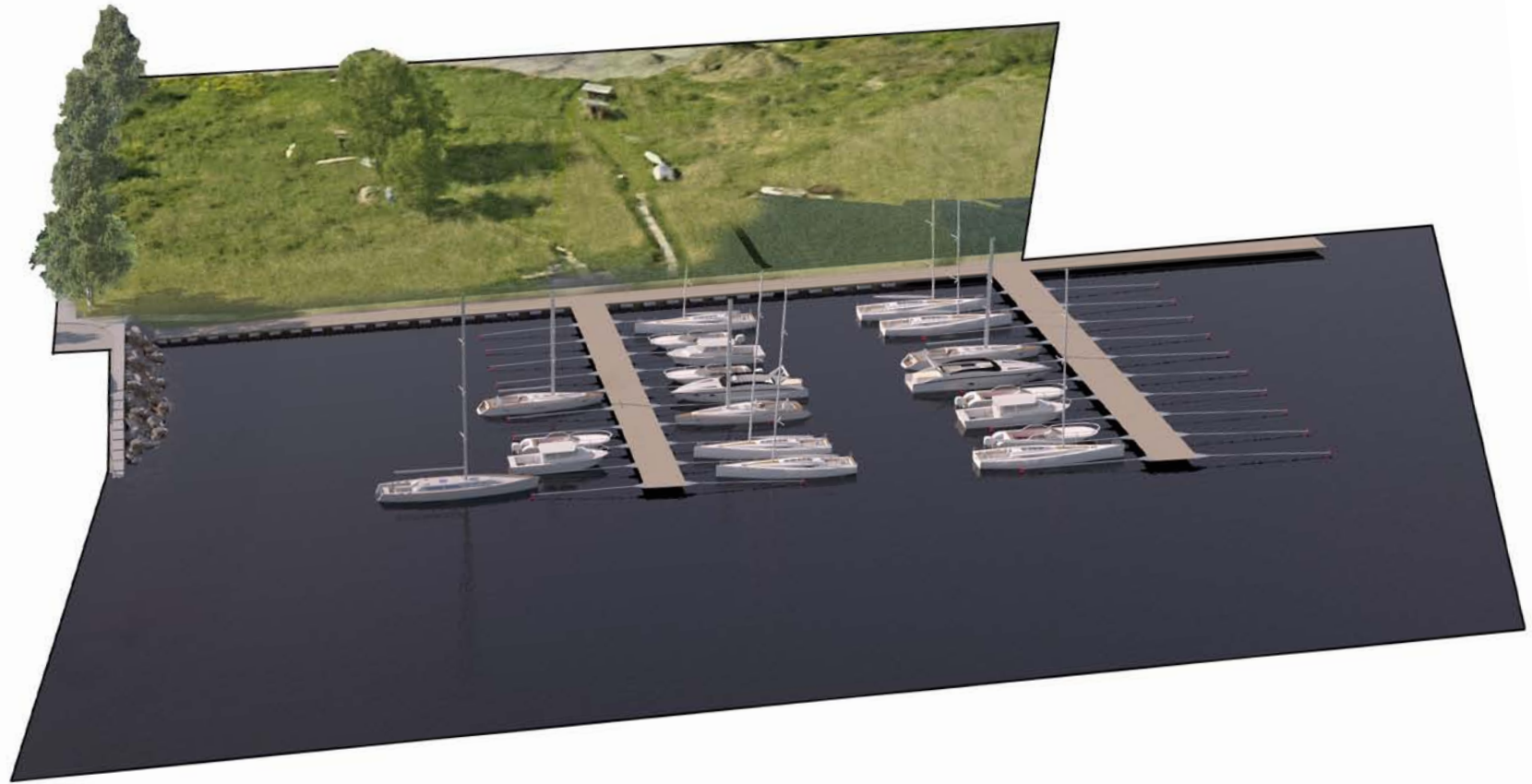
22.2 Identitet & karaktär

Siloparken är en av få platser i stadsdelen som erbjuder plats för riktigt stora träd. Den fyller också en viktig funktion som en av områdets större allmänna parkeringsplatser och blir en viktig adress i Norrtälje Hamn. Här förläggs en större återvinningsstation för olika fraktioner och en central för återbruk av husgerådmm.

Eftersom Siloparken ligger mellan Östra Rögårdsgatan, områdets mest trafikerade lokalgata, och kv 6 stadsdelens högsta byggnad ger det en del utmanande förutsättningar. Platsens viktigaste uppgift blir att ta hand om den stora skalan och den behandlas därför som ett stilleben i kolossalformat. Idén med gestaltningen utgår helt och hållet ifrån att skänka platsen så mycket volymiös grönska som möjligt och skall inte ses som en park för vistlese i traditionell bemärkelse.

22.3 Belysning

23. FRITIDSBÅTSHAMN



ARBETSMATERIAL. VIDARE GESTALTNING &
DETALJER TILLKOMMER

23.1 Fakta

Fakta Fritidsbåtshamn:

Markmaterial

Vegetation

Utrustning

Belysning

Tekniska krav

23.2 Identitet & karaktär

23.3 Belysning

Fritidsbåtshamn belysning ska facilitera de funktioner som förekommer i hamnen i de mörka timmarna och de behov som de medför. Belysningen ska följa de krav som satts för projektet där kraven om fri utsikt är särskilt viktiga.

**RELEVANTA DIAGRAM &
REFERENSBILDER SAKNAS I NULÄGET**

BILDKÄLLOR

TRAFIKSTRUKTUR

Bild 1: Gatumiljö- Sydväst
Bild 2: Gårdsgatumiljö- Sydväst
Bild 3: Kajmiljö- <https://www.flickr.com/photos/mroach/2748615835/>
Bild 4: Shared spaceyta- <https://openyourcity.com/2014/06/jan-gehl-ciudades-para-la-gente/>

BÅTAR & BAD

Bild 1: Bastubad- [bastubad http://www.bygdegardarna.se/hogsma/files/2013/10/Bastun5.jpg](http://www.bygdegardarna.se/hogsma/files/2013/10/Bastun5.jpg)
Bild 2: Klippbad- <http://www.fotosidan.se/blogs/mashavet/dykdalb-som-hopptorn.htm>
Bild 3: Plasklek- <http://www.femme.se/bambi/2013/07/27/aspuddsparken-4h-gard-och-plaskdam/>
Bild 4: Bryggbad- <http://www.vackstans.se/webmail-adelanel/>
Bild 5: Hopptorn- <http://www.lidingosidan.se/lidingo/ingen-risk-att-bada-vid-fageloudde/>
Bild 6: Tillgänglighetsanpassat bad- <http://www.alingsastidning.se/2013/07/endast-ett-bad-i-alingsas-ar-tillganglighetsanpassat/>
Bild 7: Stadsbad- <https://www.pinterest.se/pin/498844096197797500/>

GRÖNSTRUKTUR

Bild 1: Vegetation- <https://www.pinterest.se/pin/420664421418304273/>
Bild 2: Gräs- Sydväst
Bild 3: Häck- <http://www.mariesblogg.se/tradgard/gront-ar-skont>
Bild 4: Äppelträd- <https://kolonistan.wordpress.com/category/vaxter/page/57/>
Bild 5: Blommor- <http://ytulip.com/galereya/krokusy/>

Bild 6: Blommande träd- <https://www.pinterest.se/pin/408209153705696201/>
Bild 7: Innerskärgård- <http://www.visitroslagen.se/sv/evenemanget/a1199120/>
Bild 8: Mellanskärgård- <http://www.minskargard.se/tips/stugby-i-stockholms-mellanskargard/>
Bild 9: Ytterskärgård- http://s3.amazonaws.com/medias.photodeck.com/ef758dfa-2e90-11e3-b0e6-112d438e295f/501108-8217_xgaplus.jpg

DAGVATTEN

Bild 1: Lågstråk- <http://askhrgreen.org/wp-content/uploads/2016/05/swale.jpg>
Bild 2: Vegetation- <http://www.houzz.com/ideabooks/76273364/list/houzz-call-have-you-installed-a-rain-garden>
Bild 3: Vasspark- <https://divisare.com/projects/206461/images/3339874/zoom>

SOCIAL STRUKTUR

Bild 1: Temalekplats- <https://lekplatsmalmo.wordpress.com/tag/mollevangen/>
Bild 2: Lekplats- <https://www.gotlandshem.se/nyheter/ny-lekplats-i-slite/>
Bild 3: Klipplek- <https://brallaengbom.wordpress.com/tag/napphallare/>
Bild 4: barn & sten- <http://skrylle.se/att-gora/barnens-skrylle/>
Bild 5: Grupp av ungdomar- <http://www.dysmeli.se/wp-content/uploads/ungdomar.png>
Bild 6: Hopptorn- <http://www.lidingosidan.se/lidingo/ingen-risk-att-bada-vid-fageloudde/>
Bild 7: Bastubad- <http://www.svt.se/dox/den-nakna-mannen-1/>
Bild 8: Boulespel- <http://alltomlysekil.se/wp-content/uploads/2012/12/Boule-spel-i-Lysekil.gif>

KONST & KULTUR

Bild 1: Rubato skulptur- <http://planteringsforeningen.se/app/uploads/2014/05/rubato2.jpg>
Bild 2: Drömmarnas sjö- <http://www.stockholmkonst.se/konsten/konstprojekt/drommarnas-sjo/>
Bild 3: Belysningskonst- Sydväst/ ÅF Lighting
Bild 4: Konstpromenad- <http://www.skd.se/2015/12/10/nu-flyr-gravlingen/>
Bild 5: tillfällig konst Wanås- <http://www.wanas.se/svenska/Service/Press/PressbilderSamlingen.aspx>

BYGGDA DELAR

Bild 1: Fasad & tak- <http://www.designboom.com/architecture/reiulf-ramstad-architects-micro-cluster-cabins-norway-10-13-2014/>
Bild 2: Offentlig toalett- <http://www.danfo.com/fi/referenssikohteet/referenssihankkeet/>
Bild 3: Sjöbodan- <http://arleryd.com/gallery/landskap-farg/>
Bild 4: Stående träfasad- <http://www.homedsgn.com/2014/06/07/vega-cottage-by-kolman-boye-architects/vega-cottage-05/>
Bild 5: metallnät- <http://www.white.se/projects/stallverket/>
Bild 6: Fjäll/spånfasad- <https://www.dezeen.com/2015/09/15/sophus-sobye-arkitekter-flerbrugerhus-dds-sondermarken-community-centre-copenhagen-denmark-shingles/>

BELYSNING

Samtliga bilder ÅF Lighting

UTRUSTNING & MÖBLERING

Bild 1: Uteservering- <http://cafetantgron.com/>
Bild 2: Uteservering Vespa- <http://infomalmo.se/sv/category/48/company/2147486397.html>

Bild 3: Uteservering avgränsning- <http://www.trivec.se/tag/sturehof/>
Bild 4: Uteservering på torg- <http://playtravel.rs/vesti/zanimljivosti/malme-stidljivi-lepotan-skandinavije>
Bild 5: Nyårsfirande- <http://www.dntfireworks.com/>
Bild 6: korvgrillning- <http://arebackyard.se/det-finns-inget-daligt-vader>
Bild 7: Bastubad- <https://kullavikshavsbastu.wordpress.com/author/kullaviksbastun/>
Bild 8: Vårsol- <http://serlatina.eu/latinos-en-europa-parte-2/>
Bild 9: Loppmarknad- <http://myworldofvintage.blogg.se/2013/august/>
Bild 10: Påsk- <http://www.aspirantsg.com/a-beginners-guide-to-city-breaks-in-prague/>
Bild 11: Uteservering- <http://www.visithelsingborg.com/ata-dricka/restauranger/page/10/>
Bild 12: Waxholmsbåt- <http://waxholmsbolaget.ifokus.se/articles>
Bild 13: Studenten- <http://elinbrolin.se/category/photo-tipshints.html>
Bild 14: Beachvolley- <http://www.cev.lu/News.aspx?NewsID=12867&TagType=0&TagContent=0&ID=0&Paging=5&Sd=1/1/1900&Ed=1/1/1900>
Bild 15: Car Show- <http://fuzzydicepunktse.blogspot.se/2012/07/american-car-show-norrtalje-2012-440.html>
Bild 16: Storbilds-TV- <https://staffanstorp.se/2012/06/04/kom-och-se-em-fotbollen-pa-torget/>

Bild 17: Publikhav- <http://www.eveningecho.ie/cork-nostalgia-open-air-concerts/>
Bild 18: Roddtävling- <http://uppsalafoto.se/galleri/thumbnails.php?album=14>
Bild 19: Matmarknad- <http://hive.slate.com/hive/made-america-how-reinvent-american-manufacturing/article/industrial-devolution>
Bild 20: Skolaktivitet- <https://bufsimrishamn.se/>

wordpress.com/tag/charlotta-wasteson/

Bild 21: Barnkör- <http://gullbrannagarden.se/stor-gladje-i-skeppet-barnkorkonsert>

Bild 22: Kallbad- <http://www.sydsvenskan.se/2012-12-26/vinterbadare-i-bjarred>

Bild 23: Julgran- <http://www.lorenskog-kultur.no/arr?id=22989>

Bild 24: Sittplatser soffa- <http://byarumsbruk.se/produkt/soffa-lessebo/>

Bild 25: Sittplatser soffa II- <https://vestre.com/se/produkter/soffor-och-bord/soffa-och-bank/april/>

Bild 26: Bänk- <https://vestre.com/se/produkter/soffor-och-bord/porto-benk/>

Bild 27: Cykelställ- <http://2015.lappset.se/web/product/bagen-cykelstall/>

Bild 28: Cykelpump- <http://www.vekso.se/produkter/product/?id=17001>

Bild 29: Cykeltak- Sydväst

Bild 30: Papperskorg Jakob- <http://2015.lappset.se/web/product/jakob-skrapkorg/>

Bild 31: Papperskorg Adrian- <http://2015.lappset.se/web/product/adrian-skrapkorg/>

Bild 32 & 33: Pollare- <http://2015.lappset.se/web/product/orbis-pollare/>

Bild 34: Kommersiell skylt- <http://www.thefashionspot.com/buzz-news/latest-news/606757-cos-store-openings/>

Bild 35: Kommersiell skylt utstickande- <http://www.text4u.com/skylt-dekor/ljuslador/>

Bild 36: Kommersiell skylt målrad på fasad- https://www.tripadvisor.se/ShowUserReviews-g189852-d11661333-r435612163-Albert_Jack_s-Stockholm.html

Bild 37: Kommersiell skylt närbild- <http://www.sodskylt.se/portfolio-item/neonskyltar/>

Bild 38: Informationsskylt- <http://appliedwayfinding.com/legible-london/>

Bild 39: Informationsskylt närbild- <http://appliedwayfinding.com/rio-de-janeiro/>

AVFALLSHANTERING

Bild 1: Sopsug- <http://nordiccleantechnews.com/logiwaste/>

Bild 2: Återbruk- <http://aliciasivert.blogspot.se/2015/10/med-skolan-till-retuna-sveriges-forsta.html>

Bild 3: Återvinning- <http://imagebank.sweden.se/search/society%20%26%20lifestyle?q=recycling>

LOKALGATOR

Bild 1: Urban grönska- Sydväst

Bild 2: Belysta träd- ÅF Lighting

Bild 3: Peak 380 lampa- <http://www.focus-lighting.dk/produkter/peak-380/peak-380-top/>

Bild 4: Höstträd- <http://lve-baumschule.de/fr/search/all/1?page=49>

GÅNGFARTSOMRÅDEN & GÅGATOR

Bild 1 & 2: Gångfartsgator- Sydväst

Bild 3 & 4: Belysning stadsträd- ÅF Lighting

Bild 5: Gräsplantering- Sydväst

Bild 6: Juniperus horizontalis- <https://www.studyblue.com/notes/note/n/list-6/deck/880390>

Bild 7: Sorbus dodong- <https://www.pinterest.se/pin/420664421418304273/>

Bild 8: Taxus baccata- <https://www.flickr.com/photos/awaytogarden/>

Bild 9: Ängsmark- <http://www.wikiwand.com/de/Schachblume>

Bild 10: Skog Roslagen- <http://www.naturbild.se/2016/05/>

Bild 11: Abies grandis- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Abies_grandis_foliage.JPG

Bild 12: Larix kaempferi- <http://treesplanet.blogspot.se/2016/05/larix-kaempferi-japanese-larch.html#.WG4ETxvAuU>

Bild 13: Chamaecyparis nootkatensis

pendula- <https://www.pinterest.se/pin/306807793340052881/>

Bild 14: Kobbar- <http://webbkusten.photoshelter.com/image/I0000HS6NYmas1i8>

Bild 15: Skärgårdsmotiv- <http://webbkusten.photodeck.com/media/90e4a0da-2e88-11e3-8161-6d4531ebcb39-fiskebod-kallskar-stockholms-skargard>

Bild 16: Skärgårdsnatur- http://www.wikiwand.com/sv/Svenska_H%C3%B6garna

Bild 17: Gräs & klippa- <http://webbkusten.photodeck.com/media/4fc6a6c0-4b98-11e3-b4e3-3b94d995a32a-solnedgang-over-mysingen-i-skargarden>

Bild 18: Hällkar- <http://westnature.se/fredaxmys/fykan-by-summer-7/>

Bild 19: Entré garage- Sydväst

Bild 20: Sittblock granit- <http://www.flisbybloggen.se/sittblock-i-granit-blir-aldrig-trakigt-och-slitet.html>

Bild 21: Sol på klippa- <https://loenbergiskogochmark.wordpress.com/>

Bild 22: Uteservering- <http://infomalmo.se/sv/category/48/company/2147486397.html>

Bild 23-33: Belysning- ÅF Lighting

SJÖTULLSTORGET & KÄRLEKSPARKEN

Bild 1: Folkliv kajkant- <http://denkorteavis.dk/2014/sikke-et-paskevejr/>

BRYGGTORGET

Bild 1: Solnedgång kajpromenad- <http://swedishmoments.nl/activities/705519/filter/accommodations/>

Bild 2: Roddtävling- <http://uppsalafoto.se/galleri/thumbnails.php?album=14>

Bild 3: Marknadsstånd- <http://planetenuppsala.se/evenemang/marknader-i-uppsala>

Bild 4: Belysningsmönster mark- ÅF Lighting

Bild 5: Månen- <https://www.timeanddate.com/worldclock/moonset-moonrise-photography.html>

HAMNPLAN

Bild 1-3: Belysning i hamnmiljö- ÅF Lighting'

PIREN

Bild 1: Belysning brygga- ÅF Lighting

GALÄRSPARKEN

Bild 1: Vasspark bryggor- Sydväst

Bild 2: Bryggglöpning- <http://www.syrinx.net.au/product/key-projects/point-fraser-development.html>

Bild 3: Vasspark sittmöjligheter- Sydväst

Bild 4: Bryggor- <https://www.arkitekt.se/sienapriset-2006/>

HAMNPARKEN

Bild 1: Fjäril- <http://freeuse.io/photo/5933-nature-insect-butterfly-wings>

Bild 2: Trädgårdskafé- <http://www.sydsvenskan.se/2016-05-16/malmokafe-kan-utses-till-arets-fikastalle>

Bild 3: Lekplats gummiasfalt- Sydväst

Bild 4: Lekplats nivåskillnad- Sydväst